

POSVET O MEDOBCINSKEM SODELOVANJU

Več glav več ve, več rok pa več zmore!

20. decembra je bil na občinski skupščini v Novem mestu področni posvet občinskih tajnikov. Udeležili so se ga tajniki iz občin: Brežice, Krško, Kočevje, Ribnica, Črnomelj, Grosuplje, Trebnje in Novo mesto, medtem ko smo tajnika občin Sevnica in Metlika pogrešali. Na posvetu so se tajniki pogovorili o delu in organizaciji medobčinskih inšpekcijskih služb, ki so zaživele v naši pokrajini kot plod spodbudnih pri-

Po lepem ljudskem pregovoru: »Več glav več ve, več rok pa več zmore« se v naši pokrajini že nekaj let razvija plodno medobčinsko sodelovanje v skupnih inšpekcijskih službah — Medobčinska inšpekcija dela je z dosedanjimi uspehi zaslužila pohvalo vseh občin — Izkusnje kažejo, da bo treba sodelovanje v skupnih službah razvijati še naprej, saj so strokovno boljše, učinkovitejše in cenejše.

zadevanj za medobčinsko sodelovanje.

V proračunih je vedno manj denarja, zato je pač naravno, da iščejo občine

rešitev v sodelovanju. Do sedanjosti obstoj medobčinskih inšpekcijskih služb je dokazal, da so te v takšni obliki strokovno

boljše, cenejše, pa tudi učinkovitejše. Vsi tajniki so posebej pohvalili inšpekcijsko delo, ki je že postala svetovalec organizacij, saj se ne ukvarja več samo s strogo inšpektoriskim pregledanjem napak. Inšpektorji dela sodelujejo s samoupravnimi organi in političnimi organizacijami v kolektivih, ker vedo, da je preprečevanje požarov učinkovitejše kot pa gašenje!

Nadaljevanje na 3. strani

S SEJE OBCINSKE SKUPSCINE V TREBNJEM 22. DECEMBRA

Republiški odlok spodkopuje Dolenjsko banko

Trebanjska občinska skupščina je sklenila, da bo proti republiškem odloku o prenosu nekdanjih družbeno investicijskih skladov kot solastnik sprožila upravni spor pred republiškim ustavnim sodiščem

Ko so v Sloveniji ukinjali okraje, je bil sprejet zakon, ki je med drugim tudi določal, da ima republiška skupščina pravico usmerjati v kratke družbene investicijske sklade. Občinske skupščine Trebnje, Metlika in Novo mesto so kot nerazdeljivi solastniki pred malo manj kot letom dni ta sredstva vložile v poslovni sklad Dolenjske banke kot njene soustanoviteljice.

Kasneje je republiška skupščina sprejela odlok, po katerem naj se ta sredstva prenesejo na Splošno gospodarsko banko v Ljubljani, v za-

četku decembra pa je Dolenjska banka že dobila nalog službe družbenega knjigovod-

stva, naj sredstva v treh dneh tudi prenese.

Ker gre za skoraj poldrugo milijardo starih dinarjev, ki krožijo v gospodarstvu Dolenjske, bi uresničitev tega odloka pomenila hud udarec in občutno zmanjšanje poslovnega sklada Dolenjske banke, domnevajo tjo, da bi se zmanjšal pod tisto obvezo mejo, ki je po zveznih predpisih za obstoj banke

Nadaljevanje na 11. strani

Vida Tomšič in Viktor Avbelj v Novem mestu

V torek dopoldne sta obiskala Novo mesto tovarišica Vida Tomšič in tovariš Viktor Avbelj. V spremstvu predstavnikov občinske skupščine in političnih vodstev sta obiskala delovne organizacije tovarne zdravil KRKA, tovarne NOVOTEKS in Solski center za gostinstvo. Zanimala sta se za proizvodnjo in probleme ob uresničevanju gospodarske reforme, popoldne pa je tovarišica Vida Tomšič, članica predsedstva CK ZKS, vodila posvetovanje političnega aktivista Novega mesta o aktualnih vprašanjih v mednarodnem komunističnem gibanju.

Skupina poslancev v belokranjskih občinah

V petek 23. decembra, je skupina okoli 30 poslancev republiškega gospodarstvenega zbora pod vodstvom predsednika Leopolda Kreseta obiskala Belo krajino. V Črnomlju so si ogledali štiri večja podjetja in ocenjevali njihov položaj, nato pa obiskali še Metliko in dva tamkajšnja kolektiva.

Na skupnem sestanku s predsedniki obeh belokranjskih občin so se nato pomenili o perspektivnem razvoju podjetij, hkrati pa s predstavniki ZTP obravnavali nerentabilno železniško progo Novo mesto—Metlika.

Dedek Mraz v Poljanah

24. decembra je pionirje v Poljanah obiskal dedek Mraz s spremstvom. Zavod BOREC, hotel TURIST in kurirji TV 15 iz Ljubljane, ki imajo patronat nad poljansko šolo, so pripravili veliko presenečenje in obdarili učence s knjigami in slaščicami. Dedek Mraz jim je povedal marsikaj lepega, nakar je bil kratak kulturni program. Vsekakor lep zgled, kako kolektivni in nekdanji borci skrbijo za učence podeželske šole!

DANES

dopoldne ob 11. uri bo

podjetje PETROL iz Ljubljane

slovesno odprlo

novo bencinsko črpalko

ob avtomobilski cesti tik

pri odcepu v Trebnje

Občinska skupščina Trebnje, podjetje PETROL in delavci nove črpalke vabijo na otvoritev nove črpalke prebivalstvo Trebnjega in okolice, kakor tudi predstavnike delovnih organizacij.



Mala Belokranjica nam nabira šopek cvetočega lanu. Zlahtne rastline za domačo tekstilno industrijo in obrt. Koliko je bogastev naše domovine, ki smo jih v minulih letih premalo izkoristili! Da bi v bodoče vsi — delavci, kmetje in ljudska inteligenca srečni in zdravi gradili še lepšo in bogatejšo domovino, želi vsem zvestim naročnikom, bralcem in vsem svojim sodelavcem ter prijateljem doma in na tujem ob vstopu v leto 1967

DOLENJSKI LIST

Gornji posnetek je iz noveletnega kolosarja Iveličkega združenja tekstilne industrije. (Foto: M. ORTNER)

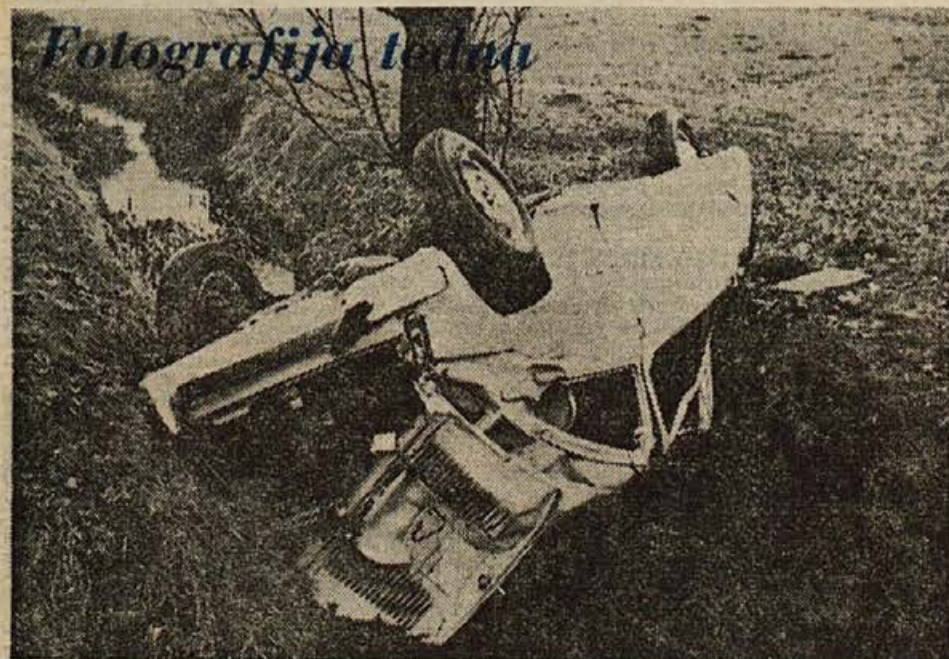
Pokojninska črna borza razkrita

Do zdaj je revizija na Dolenjskem prihranila pokojninskemu skladu 7,9 milijona S-din, 63 ljudi pa bo prejelo znatno manjše pokojnine — izmišljene številke v podatkih nekaterih delovnih organizacij, ko so poročale o višini »plač« takih svojih prejšnjih uslužbencev!

V revizijo, ki jo sodelavci zavoda za socialno zavarovanovomeškega Komunalnega nje opravljajo sem od zgod-

nje jeseni, je prišlo okoli 320 pokojnin. Do nekaj dni pred novim letom so pisarniško obdelali 194 primerov. Spremeniti je bilo treba 63 pokojnin ki so jih pretežno zmanjšali. Denarni udinek je velik, saj bo pokojniniki kljub posledji izplačeval na mesec 658.352 S-din manj, oziroma na leto 7,9 milijona S-din manj. V tem skladu je to velik prihranek, še večji pa bo, ko bodo obdelali vse primere.

Pri reviziji so ugotovili, da so mnoge delovne organizacije za tiste, ki so šli v pokoj, prikazale napačne osebnodohodne, na podlagi katerih so bile odmerjene tudi napačne pokojnine. Pokojninske osnove so delovne organizacije povečale tako, da



»BOZICNI PREKUCLJAJ« pri Družinski vasi zaradi nedeljske poledice. Izmed petih potnikov v fičku LJ 518-84 je na srečo le eden dobil manjše poškodbe. Povsod pa ni šlo tako gladko: ta dan se je zgodilo še več nesreč voznikom in celo pešcem, saj je bila cesta tako ledena, da se po njej niti hoditi ni dalo. Avtobusi na nekaterih progah sploh niso vozili, manjši promet pa je bil tudi na sejmišču in po uradih v Novem mestu. Za posnetek si Vid Bauer iz Novega mesta deli prvo nagrado za osmo fotografijo tedna, (ORWO NP 18 8/60)



DO 27. DECEMBRA:

1885 novih!

Se 309 novih naročnikov so nam pridobili zvesti sodelavci od 21. do 27. decembra! Število vseh novih naročnikov je tako naraslo na 1885, z akcijo pa smo prišli na polovico. Iskreno si želimo, da bi bila tako ugodna tudi vnaprej!

Dosedanji uspehi:

BREŽICE:	157
ČRNOMELJ:	162
KOČEVJE:	131
KRŠKO:	158
METLIKA	83
NOVO MESTO:	388
RIBNICA:	128
SEVNICA:	329
TREBNJE:	160
Razne pošte:	160
Inozemstvo	29



Od 29. dec. do 8. jan.

Okrog 29. decembra močnejše snežne padavine, nato do 1. januarja suho oziroma jasno in mraz. Nekako od 2. do 5. januarja padavine in sprva odjuga, proti 5. januarju zopet hladneje in sneg. Snežilo bo še okrog 8. januarja, vmes izboljšanje.

Dr. V. M.

„Zemlja naj plačuje prispevke!“

Ni vsakdo kmet, kdor uživa zdravstveno zavarovanje kmetov!

»Zakaj?« je povzel vprašanje Stanko Gunčar. »Območje naše skupnosti je hudo pasivno. Mnoge panoge so odpovedale, ne dajo od sebe tistega kot včasih. Zato se, hitro pogledano, zdi, da so ljudje malce preveč obremenjeni. Za spoznanje lažje plačujejo prispevke tam, kjer imajo gozdove.«

Zdenko Dular: »Po mojem je to različno napravila slaba izterjava. Pri nas je namreč plačevanje pogojeno: silno veliko imamo majhnih kmetov, od katerih je težko terjati, veliko pa je tudi kmetov-borcev, ki imajo v zavarovanju ugodnosti, sredstva, ki se porabijo zanje, pa so precejšnja. Gunčar in Dular sta ugotovila, da je plačevanje prispevkov v skladu zdravstvenega zavarovanja slabše tudi zato, ker zasebno kmetijstvo ustvari in prodaja manj tržnih presežkov kot včasih.«

Skupščina brez moči
»Kaj lahko vaša skupščina naredi v tem primeru? Ali — po vašem mnenju — lahko vpliva na to, da bi bila izterjava boljša?«

Gunčar: »Po sklepu skupščine sta bila že dva sestanka z odgovornimi predstavniki občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij, na katerih je bilo dogovorjeno, da občinske uprave za dohodke pospešijo izterjavo. Kaj več kot opozarjati naša skupščina ni mogla napraviti.«

Neporavnani računi v vstvi
»Kdo je zaradi tega najneposredneje prizadet?«
Gunčar: »Zdravstvo, ki ima zaradi nerednega dotoka v sklad kmečkega zavarovanja

O ukinitvi železnice tudi v Rožnem dolu
Osrednje vprašanje na krajevni konferenci SZDL v Rožnem dolu je bila ukinitve železniške proge Novo mesto—Metlika. Občani so poudarjali, da je to njihova edina prometna zveza in da bi imela ukinitve posledice za razvoj Bele krajine. Pogovorili so se o vprašanjih šolstva ter o pripravah na splošno skupščinske volitve.

za okoli 200 milijonov S din neporavnanih računov.«
Dular: »Skupščina se zave da, da mora preskrbeti toliko sredstev, kolikor ga zdravstvo potrebuje.«
(Direktor KZSZ Zvone Suštaršič: »Naš zavod je imel v imenu samoupravnih organov stalne stike z zdravstvenimi organizacijami glede dotoka sredstev in potrošnje.«)

Izreden prispevek najbrž neizbežen

»Zagata, v kateri se je znašel sklad, očitno zelo skrbi samoupravne organe kmečkega zavarovanja. Kaj bi predlagali, da bi se stanje popravilo?«
Gunčar in Dular: »Če bi bili prispevki izterjani, se ne bi bilo treba pogovarjati o primanjkljaju. Če planiranih sredstev v skladu ne bo, bo treba pač predpisati izredni prispevek. Ta bo znašal 8,4 odst. od katastrofskega dohodka posameznega kmečkega gospodarstva. Če bo izvedeno, bodo seveda spet neprimerno bolj prizadeti redni plačniki, saj bodo morali s tem plačati davek namesto tistih, ki slabo plačujejo, čeprav bo dodatna dajatev veljala tudi za zaostankarje.«

Ni še kmet, kdor ima krpo zemlje!

Dular: »Pri vsem tem se mi zdi potrebno poudariti, da bi morala dajatev za kmečko zavarovanje plačevati zemlja ne glede na to, kdo na njej gospodari. Če bi v tem smislu predpisovali prispevke, bi se najbrž tudi hitreje izoblikoval status kmeta. Zdaj namreč velja, da je kmet vsak, kdor ima bajto in krpo zemlje, kar pomeni, da lahko uživa pravice kmečkega zavarovanja. Obveljati pa bi moralo — tako menijo tudi samoupravni organi — da bi bil lahko kmečko zavarovan samo tisti, ki ima najmanj 80.000 S din katastrofskega dohodka, ker šele ta plača poln pavšal 20.000 S din. Podatki pa povedo, da je na območju naše skupnosti 1174 gospodarstev, ki imajo manj kot 50.000 S din katastrofskega dohodka, in le 775 takih, katerih katastrofski dohodek se giblje med 50.000 in 80.000 S din.«

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ob dogodkih v Vietnamu spričo premirja, ki so ga bili sklenili za božične braznike, kjer pa vendar ni šlo brez incidentov, je stopilo dogajanje v arabskem svetu v ozadje. Nekaj stvari pa je, ki kažejo na to, da gre za globlje in daljnosežnejše premike in da prav zato zaslužijo posebno pozornost.
Kaj se je takega zgodilo, da je čedalje bolj obrnjena pozornost svetovne javnosti na dogodke v arabskem svetu?

Ce začnemo pri posledicah, po tleh bi dejali, da se izraelski glavni štab ni bal kakšnega resnega odpora, ko je planiral in tudi uresničil vojaške izpade na sirijsko in jordansko ozemlje. Bolj ko se odmikajo novembrski dogodki, ki so izraelske tankovske kolone vpadle na jordanska tla pri Hebronu, postaja jasno, da se podira tudi tisti poglavitni steber arabske enotnosti, ki je bil zgrajen na enotni obrambi arabskega sveta pred Izraelom. Clovek bi pričakoval drugačen izid take izraelske avanture. Takšen brezumen napad je — bi dejali — samo v škodo Izraelu in lahko povzroči samo še večjo izolacijo Izraela v svetu. Hkrati pa bi po tej logiki moral združiti arabske dežele v enotnih obrambnih naporih in omogočiti, da le-te potisnejo ob stran vse tisto, kar jih razdvaja. To pa se ni zgodilo. Pokazalo se je namreč, da se jordanski dvor bolj boji »naserizma« in palestinske osvobodilne organizacije (PLO) kot pa Izraela. Doga-

ja se torej, da so bili Izraelci prav dobro obveščeni o globini nasprotij med arabskimi državami, se pravi predvsem med Jordanijo in Saudsko Arabijo na eni strani in med naprednimi arabskimi strujami na drugi. Tako je postala enotna vojaška obramba arabskega sveta, ki je bila doslej skoraj vedno ena izmed poglavitnih točk vseh zasedanj šefov držav in vlad afriškega in azijskega dela arabskega sveta, dokaj neuresničljiva.

Arabske zdrahe

Pred nekaj dnevi je Naser, ki se je doslej izogibal ostrim besedam proti saudskemu in amanskemu dvoru (Aman je glavno mesto Jordanije), ostro napadel oba kralja. Obtožil ju je, da služijo imperialističnim interesom, da predajajo tajne listine Arabske lige zahodnim obveščevalnim službam in da izdajajo sploh arabsko stvar.

Razčlenjevalcu političnih dogodkov v tem delu sveta pove morda že kar veliko podatek, da je Jordanija močno povezana z Londonom in Washingtonom, in to glede obrambnih in gospodarskih zadev. Če pa hkrati vemo, da »naserizem« niti v Britaniji niti v ZDA ni v či-

sljih, ampak slejkoprej trn v peti, ki jim je prekrizal že marsikatero račun, potlej je seveda razumljiva tolikšna podpora Jordaniji in sčuvanje njenih vladarjev proti vsemu, kar diši po naprednem. Po sklepu obrambnega sveta Arabske lige bi morale priti v Jordanijo ne le saudske ampak tudi iraške čete, da bi pomagale Jordaniji v boju proti Izraelu. Toda v Amanu so rekonstruirali vlado in pometali iz nje vse, ki so se postavljali vprašanje, kdo je večji sovražnik Jordanije — Izrael s svojimi zahodnimi zavezniki ali Egipt, ki ogroža polfevdalne arabske dvore. Ostri ukrepi proti palestinski organizaciji v Jordaniji tudi nekaj povedo. Ta je namreč tista, ki terja nenehno enotno podporo vseh arabskih držav v boju proti Izraelu in ki si je napisala na svojo zastavo, da je treba Izrael izbrisati z zemljevida.

Tako so se odnosi med arabskimi deželami Bliznjega vzhoda močno zaostri in postajajo zarišče nemirov v tem delu sveta. Ostaja pa odprto vprašanje, kakšna je vloga zahodnih imperialističnih sil, ki podpirajo tako Izrael kot Jordanijo. Na prvi pogled je dogajanje protislovno. Razložiti pa se ga da morda s tem, da Zahod preko Izraela in z dajanjem potuhe pri njegovih agresivnih dejanjih — prispeva k zaostritvi odnosov v samem arabskem svetu in s tem k slabitvi Arabske lige. Računi vsekakor niso čisti, gotovo pa je, da ne prispeva jo k pomiritvi v tem delu sveta.

V KMEČKEM ZAVAROVANJU SE VEDNO PRIMANJKLJAJ

Prisilna izterjava pri kmetih zatajila

Vse kaže, da bo treba s 1. januarjem 1967 uvesti izreden prispevek za kritje primanjkljaja v skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov v Novem mestu

Do 31. oktobra se je nabralo v skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov 416 milijonov S din primanjkljaja. Kmetje so bili dolžni 311,2 milijona, občine 52,8 milijona in republika 52 milijonov S din.

Plan dohodkov za leto 1966 je 693,5 milijona S din. Do konca novembra je imel sklad 421,4 milijona S din dohodkov in 572,4 milijona S din izdatkov. Čisti letošnji primanjkljaj je torej 151 milijonov S din. Če ne upoštevamo obveznosti iz prejšnjih let, so v občinah vplačali letos povprečno 32,3 odstotka premalo denarja v sklad kmečkega zavarovanja in sicer v črnomaljski občini 26 odstotkov premalo, v krški 33,6 odst., metliški 43,8 odst., novomeški 31,5 in v trebanjski 33,6 odst. Junija so se predstavniki socialnega zavarovanja s predsedniki občinskih skupščin in načelnikov oddelkov za finance dogovorili za temeljni

den prispevek, s čimer bi pokrili vso letošnjo izgubo in poravnali dolg iz prejšnjih let. Ob vsem tem je bilo najnujno, da prisilna izterjava dosedanjih obveznosti do sklada pobere vse dolgeve od nerednih plačnikov. Če to ne bo izvedeno, bo izredni prispevek spet bolj udaril redne plačnike, tem pa gotovo re bi bilo vseeno, če bi morali plačati tudi za neredne osebe, medtem ko bi oboji imele enake pravice.

Ob tolikšnem dolgu v skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov zdravstvena služba gotovo ni ravnodušna. Vse prej kot to! Zaradi neenakomernega dotoka denarja sklad že dolgo ni likviden, njegov žiro račun je blokiran, zdravstveni račun, ki jih je bilo zadnje ga oktobra za 224,4 milijona S din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

TRI OPERACIJE PRIHODNJEGA LETA. V zvezni skupščini prav te dni, tik pred novim letom, razpravljajo o celi vrsti ukrepov, s katerimi želijo zaostri pogoje gospodarjenja in s tem pospešiti uresničevanje nalog reforme. Poglavitni ukrepi — podpredsednik ZIS Boris Kraigher jih je imenoval tri operacije — so: devizni režim, nov kreditni sistem in revalorizacija osnovnih sredstev delovnih organizacij. Z novim deviznim režimom želijo pospešiti vključevanje delovnih organizacij v mednarodno delitev dela. Nov kreditni sistem pomeni konec dosedanjega administrativnega razdeljevanja kreditov; podjetja bodo morala imeti svoja lastna sredstva za zaloge izdelkov. Revalorizacija osnovnih sredstev sicer ne pomeni novih obveznosti za delovne organizacije, toda z določitvijo resnične vrednosti osnovnih sredstev bodo morali kolektivni nameniti večja sredstva za amortizacijo. Potemtakem podjetja ne bodo mogla več »jesti« sredstev, ki bi morala biti pripravljena za obnavljanje in zamenjavo osnovnih sredstev. Zaostreni pogoji gospodarjenja pa ne pomenijo nujno slabših življenjskih razmer delovnih ljudi. Ako bodo zaostreni, trši pogoji gospodarjenja vplivali na hitrejšo izkoriščanje oblik vseh rezerv v gospodarstvu, na zmanjšanje proizvodnih stroškov in hitrejšo obračanje sredstev, bodo s tem odstranjeni žarišča nestabilnosti, s tem pa bodo ustvarjeni pogoji za postopno rast življenjskega standarda.

Ko je podpredsednik ZIS Boris Kraigher

na tiskovni konferenci z novinarji govoril o rezultatih reforme in smeri za zahtevnejše gospodarjenje, je med drugim rekel, da je prvo ugodno znamenje uresničevanja reforme to, da se vrača zaupanje v naš dinar. To je utemeljil s podatki o tem, da tuje banke povprašujejo po našem dinarju in da se tudi realni menjalni tečaj bliža tistemu, ki je bil določen na začetku izvajanja reforme.

V naš dinar se vrača zaupanje

V SOCIALNO ZAVAROVANJE JE TREBA UVESTI RED. Tako je izjavil zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov, ko je odgovarjal na vprašanja zveznih poslancev. V socialnem zavarovanju mora biti red, sicer ZIS ne bo odgovoren za primanjkljaj. Predvsem je nujno temeljito spremeniti sistem socialnega zavarovanja. V prvi polovici prihodnjega leta bo prišel ZIS pred zvezno skupščino z novimi predlogi za temeljite spremembe sistema socialnega zavarovanja.

POZIV IZVRŠNEGA ODBORA GO SZDL SLOVENIJE. Izvršni odbor GO SZDL Slovenije je te dni pozval krvodajalce, naj dajo kri za vietnamsko ljudstvo. Izvršni odbor je izražal občutke vseh članov Sociali-

stične zveze, ko je izrekel podporo vietnamskemu ljudstvu, ki se bojuje za svojo svobodo.

Po vseh večjih mestih v Jugoslaviji so bile demonstracije proti ameriški agresiji v Vietnamu. V Zagrebu so demonstranti prodrli skozi kordon milice in poškodovali poslopje konzulata. Demonstracije so bile tudi v Ljubljani.

PREMALO SREDSTEV ZA ZNANOST. Zvezni kulturnoprosvetni zbor je na svoji zadnji seji menil, da dve milijardi starih dinarjev ne zadošča za potrebe znanosti. Ako bomo sredstva za znanost zmanjšali, bomo s tem škodili uresničevanju reforme, kajti sredstva za znanost so najrentabilnejša investicija. Znanost naj bo v prihodnje čimmanj odvisna od proračuna.

FINANČNO POSLOVANJE V ZVEZI KOMUNISTOV JAVNO. Na seji izvršnega komiteja CK ZKS so sklenili, da bodo preučili možnosti za zmanjšanje partijske članarine. Menili so, da je treba kar najbolj varčevati oziroma ekonomizirati porabo sredstev. Vsak izdatek mora biti opravičen s tem, kako ZK uresničuje svojo vlogo idejno-politične sile in kako so komunisti usposobljeni za naloge v novih družbenih razmerah. Poslovanje v Zvezi komunistov mora biti javno, se pravi, na vpogled članstvu.

Na seji so tudi ugotovili, da Zveza komunistov kot celota ne dobiva nobenih dotacij za svojo dejavnost, temveč pokriva vse svoje izdatke z dohodki članarine.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

REORGANIZACIJA V KONGU — Predsednik Kunga (Kinshasa) Mobutu je povedal, da pripravljajo veliko reorganizacijo v upravljanju države. Število kongoskih provinc bodo zmanjšali na osem. Med drugimi bodo združili tudi Katango, ki je bila zdaj razdeljena na tri province. Predsednik je napovedal, da bodo namesto belgijske družbe Union Miniere ustanovili lastno kongosko družbo.

TITO POTUJE V AVSTRILJO — Predsednik Tito bo februarja obiskal Dunaj, kamor ga je povabil predsednik avstrijske republike Franz Jonas.

ARETACIJE V PEKINGU — Dopolnilni madžarske časopisne agencije poročata iz Pekinga, da so zaprlj okrog 30 »reakcionarjev«. Med njimi je tudi Le Dui Cing, nekdanji načelnik generalštaba, podpredsednik vlade in eden izmed sekretarjev CK KP Kitajske.

FRANCOSKE ČETE OSTANEJO V ZR NEMCIJI — Zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt in francoski veleposlanik sta izmenjala pisma, v katerih je rečeno, da lahko francoske čete ostanejo v tej deželi, dokler bo to želela bomska vlada. V ZR Nemčiji je zdaj 70.000 francoskih vojakov.

DVORNA VLADA V GRČIJI — Grška vlada je nenadno odstopila. Kralj je zaupal sestavo nove vlade Paraskevopolu. Šef unije centra Papandreu je izjavil, da bo njegova stranka podprla novo vlado. Stefanopolova glasilo »Elefteria« pa trdi, da je to dvorna vlada, češ da je ministre izbral sam kralj.

POMILOSTITEV — Francoski predsednik de Gaulle je pomilostil generala Challa, ki je eden izmed štirih generalov, ki so bili leta 1961 uprizorili upor v Alžiriji, da bi preprečili pogajanja o neodvisnosti.

BREZPOSELNOST V ZAHODNI NEMCIJI — Zahodnonemški urad za zaposlovanje je sporočil, da je bilo sredi decembra v ZRN 327.000 brezposelnih, kar pomeni, da se je število brezposelnih povečalo od oktobra za 111.000. Tako nazlega naraščanja brezposelnosti v tej deželi ne pomenijo ves povojni čas. Zato je čedalje pogostejše slišati zahteve, da je treba odpuštili vse tuj delavce, da bi domači imeli kruh. V nekaterih pokrajinah so jih že odpuštili.

NOV SOVJETSKI VESOLJSKI USPEH — V Sovjetski zvezi so izstrelili na Luno novo vesoljsko postajo, ki je »mekho« pristala na Luninem površju. Sporočili so tudi, da ta postaja že koplje v Lunino površje in da redno pošilja fotografije površine.

LETALSKA NESREČA — Pri ameriškem oporišču Da Nang v Vietnamu je strmoglavilo ameriško transportno letalo. Ubilo se je 60 ljudi.

SPORAZUM O VESOLJU — Na sklepnem zasedanju je generalna skupščina OZN sprjela besedilo sporazuma o prepovedi pošiljanja atomskega orožja v vesolje. Sporazum bo začel veljati, ko ga bo podpisalo najmanj pet držav, vključno ZSSR, ZDA in Velika Britanija. Sporazum bodo kadarkoli lahko podpisale vse države sveta bodi v Moskvi, Londonu ali v Washingtonu.

Zadruga izenačene z delovnimi organizacijami

Zvezna skupščina je pripravila predloga dveh zakonov: o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zadrugah in o pravicah občanov do lastnine kmetijskih strojev in njihovi uporabi. Zvezni poslanec Ludvik Golob je pred dnevi v Novem mestu s predlogoma seznanil predstavnike kmetijskih zadrug.

Bistvo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zadrugah je v tem, da bodo zadruga izenačene z drugimi gospodarskimi delovnimi organizacijami. S tem jim bo omogočena širša dejavnost, predvsem tudi kmetijska reprodukcija. Seveda pa bosta morala ostati še naprej osnovna dejavnost delovnih organizacij v kmetijstvu, poljedelstvo in živinoreja. Novi zakon bo onemogočil obstoj kmetijskih zadrug, ki se bavijo predvsem ali pa samo z odkupom in s tem ne

upravičeno jemljejo dohodek zadrugam, ki so ga v resnici ustvarile. Predstavniki kmetijskih zadrug so se na sestanku z zveznim poslancem zavzeli za to, da s spremembnim statusom kmetijskih zadrug ne bi smeli ukiniti namenskih kreditov, saj bi s tem kmetijstvu napravili več škode kot koristi.

Predlog zakona o pravicah občanov do lastnine kmetijskih strojev in njihovi uporabi je prav tako kot prvi posledica težnje po večji produktivnosti v kmetijstvu. S prejšnjim predpisom je bila namreč prodaja traktorjev in drugih težjih kmetijskih strojev občanom

omejena, kar je pripeljalo do nejasnosti, katere kmetijske stroje kmetovalec sploh lahko ima. Novi zakon je dovoljeval individualnim proizvajalcem nakup vseh kmetijskih strojev, ki jih bodo uporabljali za lastne potrebe ali pa z njimi delali usluge drugim. Pri tem seveda nastane vprašanje, ali ne bodo imeli lastniki strojev možnosti, da izkoriščajo druge občane. Zakon namreč dopušča možnost, da lastnik kmetijskih strojev s svojo družino dela tudi na drugih posevkih. V takem primeru pa bo treba davčni vijak močnejše priviti.

Zadruga oziroma delovna organizacija v kmetijstvu bo svojim kooperantom lahko dajala kredite za nakup strojev. Drugi del zakona tudi dovoljuje, da individualni kmetijski proizvajalci po dogovoru lahko vlagajo sredstva v delovno organizacijo in ji s tem omogočijo nakup strojev, ki jih bodo uporabljali sami v kooperaciji z zadrugo ali pa zadruga za potrebe kooperacije.

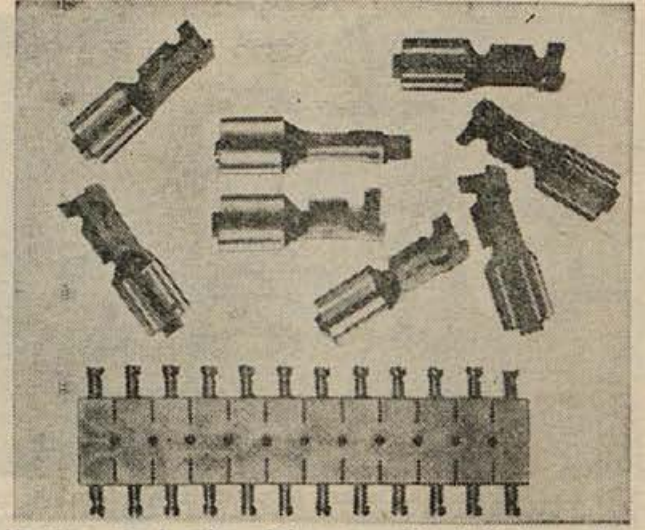
Traktorji in drugi večji stroji, ki jih bo nabavila delovna organizacija s sredstvi individualnih proizvajalcev, bodo družbena last in se bodo uvrstili v osnovna sredstva delovne organizacije. Uporabljali jih bodo individualni uporabniki, ki so dali sredstva za nakup, predvsem za dela, ki jih predvideva pogodba o kooperaciji. Pogodba bo urejevala tudi vse druge medsebojne odnose: vzdrževanje in uporabo kmetijskih strojev, plačevanje amortizacije, kolikšen del dohodka dobe posamezniki, ki delajo s temi stroji za druge, in podobno.

Oba zakona naj bi predvsem povečala interes indivi-

dualnih kmetijskih proizvajalcev, saj bodo zdaj lažje in ceneje prišli do kmetijskih strojev za lastno uporabo. Delovna organizacija v kmetijstvu pa bo od tega prav tako imela korist, ker se bo njena skupna proizvodnja povečala, z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zadrugah pa tudi razširila.

Pričakovati je sicer, da bo v novem položaju individualnih kmetijskih proizvajalcev in delovnih organizacij v kmetijstvu sprva prišlo do nekaterih anomalij, vendar jih bodo z davčnimi predpisi ali z dopolnilnim zakonom preprečili.

S. SPLIHAL



Na dnu gornje slike vidite posamične kabske spojke, kakršne dela novomeška ELA, na vrhu slike pa so te spojke v 12-polni spojni letvi

KAJ DELAJO PRI NOVOMEŠKI »ELI«?

Bakra in cantala je zmanjkalo

Povpraševanje je veliko, polizdelkov je v tovarni dovolj, toda brez bakra in cantala jih ne morejo dokončati — ELA v Novem mestu je v težavah zaradi surovin — Veliko si obetajo od spojnih letev (kabelski čevljički), namenjenih električni in avtoindustriji — Sodobni postopek v proizvodnji bi jih zelo hitro potegnil iz vode, vrednost vsega, kar naredijo, pa bi se v štirih letih povečala za petkrat.

ELA v Novem mestu izdeluje električne lonce, električna spajkala in grelnike za avtomobile. 76 zaposlenih bo ustvarilo letos za okoli 250 milijonov S-din vrednosti. Ugotavljajo, da je dosedanja proizvodnja preveč obrtniška in da izdelujejo premajhne serije. Prav zaradi tega je tudi dohodek majhen. Razen tega nimajo pogodbenih odnosov ne za dobavo surovin ne za dobavo svojih izdelkov. Cantala žico ter baker in bakrene cevi je na tržišču težko dobiti. Zaradi tega se noben dobavitelj ne more pogodbeno vezati za dobavo, ELA pa prav tako ne more jamčiti kupcem, da jim bo v dogovorjenih rokih dobavila svoje izdelke.

V skladiščih imajo zelo veliko nedokončanih izdelkov, s tem pa seveda ne ustrvarjajo realizacije. Nič jim ne pomagajo skoraj popolnoma izdelana električna spajkala, ko pa nimajo bakrenih konic zanje. Prav tako so zanje brez vrednosti električni lonci, ko jim ETA iz Cerkna ne more do-

baviti električnih grelcev zanje, ker ji industrija ni dobavila bakrenih cevi. ETA pa ima vrhu vsega še svoje izvozne obveznosti in izpolnjuje te prej kot pa obveznosti do domačih podjetij. Kljub dobri volji in vni kolektiva je novomeška ELA zaradi cantala in bakra v težavah.

Veliko si obetajo od rekonstrukcije, za katero imajo že izdelan elaborat. Pri Dolenjski banki in hranilnici so zaprosili za posojilo in zdaj čakajo za odgovor. Rekonstrukcija bi potekala v dveh delih: prihodnje leto bi potrebovali 27 milijonov S-din, leta 1968 okoli 28 milijonov S-din. Ta denar potrebujemo samo za nakup strojne opreme in orodij, ker proizvodnih prostorov ni treba povečati.

Ze prihodnje leto bi se povečal bruto proizvod za 70 milijonov S-din, v letu 1968 za novih 100 milijonov S-din in bi se povečeval vse do leta 1970, ko bi ustvarili za 1 milijardo 200 milijonov S-din vrednosti, ne da bi za kolikšak povečali proizvodne prostore. Proizvodnja bi se lahko povečala za 1 milijardo 200 milijonov S-din po opravljeni rekonstrukciji, za počasno rast pa so se odločili predvsem zaradi velikih potreb po obratnih sredstvih, ki bi jih morali ustvarjati deloma sami, deloma pa najeti zanje kredite.

Po načrtu rekonstrukcije bi pretežni del proizvodnje usmerili v izdelavo spojnih letev (kabelskih spojke) za potrebe avtomobilske industrije in industrije električnih gospodinjstev aparatov. Tu sta osnovna surovina medenina in plastika, ki ju ni težko dobiti. Kolektivno se pri tem obetajo neomejene možnosti zlasti za izvoz na vzhodna tržišča, poleg tega pa bi lahko zadostili potrebam vse domače industrije, ki takšne kabelske spojke še uvaža.

S predstavniki Poljske so pripravljeno odkupiti za 180 milijonov S-din tega izdelka, vendar v ELI oklevajo, ker je tvegano brez rekonstrukcije pristati na tako veliko dobavo že zdaj, ko imajo za izdelavo teh spojke samo dve strojni napravi. Usoda kolektiva ELE je odvisna od odločitve banke, pri kateri so zaprosili za posojilo. Načrt za rekonstrukcijo pa je brez dvoma zelo obetavna.

M. J.

Več glav več ve ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na posvetu se je izoblikovalo skupno stališče, da je inšpekcijska služba dejansko upravna služba, ne pa skupščinski organ. Edinole ustanovitev inšpekcijske je stvar skupščine, vse drugo delo inšpekcije pa naj se odvijata po upravni poti. Dogovorili so se še o tem, da naj bodo osnova za obračunavanje dela medobčinskih inšpekcijskih služb v posameznih občinah delovni programi, ne pa kakršnakoli pavšal na merila.

Govora je bilo največ o vodnogospodarski inšpekciji, ki se na novo ustanavlja, in o inšpekciji dela. Tajniki so opozorili na pomanjkljiva določila glede zastopstva v samoupravnih organih in glede informiranja v osnutku statuta vodne skupnosti Dolenjske. Sklenjeno je

bilo, da bo januarja 1967 poseben posvet predsednikov občin o tem vprašanju. Vodna skupnost mora skrbeti za urejanje vodnih tokov, pa tudi za preskrbo z vodo, ki v naši pokrajini še ni rešena. Kot nesporeljivo so ocenili določila zakona o varstvu pri delu, ki prepoveda republiški inšpekciji dela neposredno skrb za varstvo pri delu v industriji in družbenem kmetijstvu. Republiški inšpektorji namreč prav gotovo ne bodo zmogli tako obsežnega dela.

Na posvetu, ki je bil lep prikaz medobčinskega sodelovanja, so izmenjali številna stališča in izkušnje in priložili nov delež k dosedanjemu skupnemu delu, ki ga kaže le še bolj razvijati.

M. JAKOPEC

Sejmišča

Zaradi poledice slabši promet

Na novomeško sejmišče je bilo dne 26. decembra pridelanih 473 pujskov v starosti od 6 do 12 tednov in 26 prašičev, starih 3 do 6 mesecev. Prodanih jih je bilo 396. Cene se od prej njega tedna niso bistveno spremenile. Za mlajše prašiče so prodajalci zahtevali 16.000 do 22.000 S-din, za starejše pa 22.000 do 32.000 S-din. Zaradi slabega vremena in jutranje poledice na sejmišču tokrat ni bilo tako živahno.

Z brežiškega sejma

Na zadnjem tedenskem sejmu v Brežicah, ki je bil 24. decembra, je bilo naprodaj 500 prašičkov do 3 mesece starosti in 40 starejših. Mlajših pujskov je bilo prodanih 430 po 1000 — 1500 S-din, starejših pa 28 po 700 S-din kilogram žive teže.

OBVESTILO DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto s podružnico v Krškem in z ekspozituro v Metliki in Trebnjem obvešča vse svoje komitente in ostale stranke, da 4. in 5. januarja 1967 zaradi internega dela ne bo poslovala za stranke.

Obvestilo kmetovalcem

Zaradi novoletnih praznikov

ne bo sejnice v Novem mestu

v ponedeljek, 2. januarja 1967.

Sejmica za govejo živino in prašiče bo v ponedeljek, 9. januarja 1967.

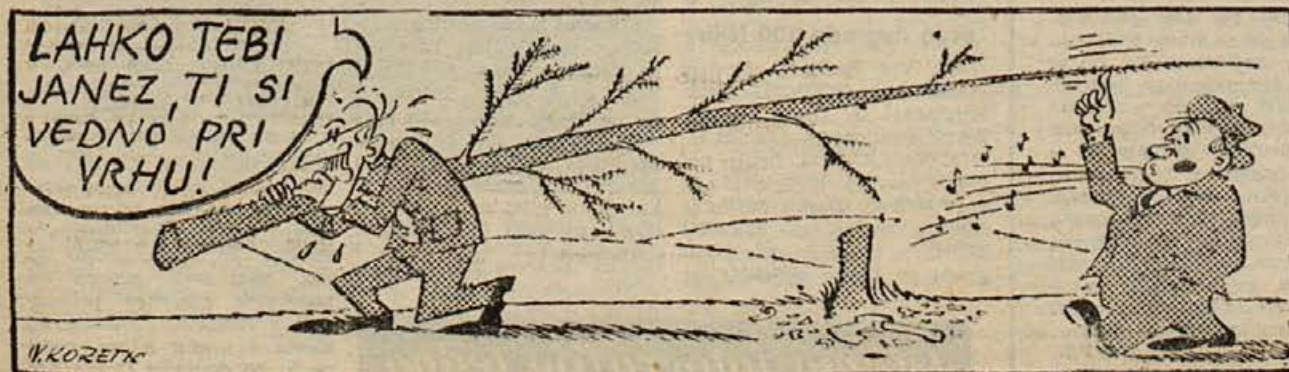


sprejema in oddaja vaše želje



ZA PRAZNIK NAJLEPŠE! Za novoletno jelko morajo biti najlepše, čeprav se gozdarji težko odločajo zanje. Izbiranje smrečic v Malem Borštu pri Kostanjevici. Za ta posnetek deli Tinko Vimpolšek iz Sentlenarta prvo nagrado za osmo fotografijo tedna. (ORWO NP 18 5,6/60)

KLOPOTEC



Kmetijski nasveti

Prebavne motnje prežvekovalcev in konj

Pri krmiljenju z oljnimi tropinami, sladom, krompirjevo in koruzno pulpo, pa tudi pri polaganju prevelikih količin silaže ali celo pokvarjene kisali, pogosto nastopajo pri govedu akutna želodčna ali črevesna obolenja — katarji. Takšna obolenja so pogosta tudi pri teletih, vendar imajo svoje vzoroke drugje. Skupni znaki teh bolezni so neješnost, pobitost, napenjanje in vročina. Ker imajo podobne znake tudi nekatere druge bolezni, jih težko ločimo med seboj.

■ Če je obolenje lažje, priporočajo nekajdnevni post. V tem času pokladamo živalim le prekuhanano laneno seme. Če pa je vzrok motenja preveč poln želodec, dajemo živalim v obliki raztopine tudi kalcijeve preparate ali razredčeno solno kislino.

Pri mladih živalih v starosti do treh mesecev so prebavne motnje zelo razširjene. Rejci grešijo, če ne dajo teletom dovolj prvega mleka — mleziva, ki očisti prebavila pravkar rojenim mladičem. Prav tako je narobe, če tele pije staro, že okisano mleko ali če doječim živalim pokladamo zamrznjeno mleko ali tako drugače pokvarjena krmila. Zelo škodljiva je tudi kislina trava z močvirnih travnikov. Prenagel prehod z mleka na zeleno ali suho krmo prav tako lahko povzroči motnje. Obolenim teletom pomagamo z napoji kamiličnega čaja, s prekuhanim lanenim semenom, s taninom v mleku ali s klajnim aonom; od novejših zdravil pa s sulfogvanidinom in z antibiotiki.

■ Za prebavne motnje konj imamo posebno ime — tresušno grizenje ali koliko. Vzrok bolezni je razmeroma majhen in občutljiv in zadostuje že pretirna ali prekratka rezanica, mokasto krmilo, kislina ali plesnivo seno, sparjena detelja, napajanje potnih konj s premrzlo vodo, prehlad ali preveliko krmiljenje. Vsi ti konji počiva in težave so že tu. Žival začne stopicati, se ozira proti zadnjemu delu telesa in udarja z nogami po tleh. Vzroke obolenja smo našli zato, da bi ga znali preprečiti, kajti pomoč je velikokrat prekasna. Veterinar lahko pomaga z injekcijami, vendar je pogin konj kljub temu velik, saj računajo, da je pri vsaki peti živali, ki pogine, vzrok kolika.

Na koncu dolge in težke poti

Odborniki občinske skupščine so zanj dvignili roke 14. decembra — Sklep o kratkoročni in dolgoročni zazidavi

»Predloženi urbanistični program, o katerem razpravljamo, jemljem za nekaj, kar daje Novemu mestu razvojno smer. Čeprav smo slišali razne utemeljene pripombe, predlagam, da program sprejmemo,« je rekel med razpravo odbornik Vlado Seničar. Podobno so povedali tudi Jože Cvitkovič, Irena Gostiša in drugi odborniki.

Jurij Levičnik je menil, naj bi skupščina dvignila roko šele za popravljen program. Sprejet je bil predlog Ivana Kočevarja, ki je menil, da bi program le sprejeli, takoj zatem pa izdelali kratkoročni in dolgoročni program stanovanjske izgradnje. Poudarjali so, da je urbanistični program podlaga za zazidalne načrte in da s sprejemom tudi zavoljo tega ne smemo odlašati. Jože Suhadolnik je sporočil, da čaka na lokacijska dovoljenja okoli 300 graditeljev, dovoljenj pa ne morejo dobiti, ker ni zazidalnih načrtov. Vsi so uvideli, da je treba urbanistični program nujno sprejeti, nakar so odborniki glasovali »za«. S tem je bil dan dokončni pečat na dolgoletno prizadevanje za dolgoročni razvoj Novega mesta. Sporočili so, da bo skupščina načrt zazidave določala najbrž že na prihodnji seji.

odvisno drug od drugega predložili člani komisije: inž. arh. Vladimir B. Mušič, dr. Ivan Komelj, inž. Lado Kotnik in ekonomist Miha Hrovatič. Celotna pismena mnenja teh sodelavcev s mnenjem in pripombami glavnega projektanta inž. Arh. Danila Lapajne so odborniki dobili v zajetnem gradivu za to sejo. Zato podpredsedniku Grči ni bilo treba vsega ponavljati, marveč je posredoval le tiste dele strokovnih mnenj, ki so bili nazornejši in so lahko dali odbornikom enovitejšo podobo vsestranske obdelanosti urbanističnega programa.

Inž. arh. Vladimir B. Mušič je navedel, da je v programu veliko nakazanega in premalo dokazanega. Pomanjkljivo pa se mu je zlasti zdelo, da program ni obdelal širših regionalnih okvirjev mesta in spomeniškovarstvene valorizacije z ustrezno analizo. Po njegovem je program tako pomanjkljiv, da bi ga ne kazalo sprejeti. Med drugim je predlagal ustanovitev stalne urbanistične strokovne službe.

Dr. Ivan Komelj je menil, da program le premalo zajema kulturnozgodovinske in arhitektonske posebnosti in dodal, da so le-te zgolj formalno obdelane. Pod pripom-

bo občanov, ki jih žuli problem kandidskega mostu, je zapisal, da bi se sam prej odločil za rekonstrukcijo sedanega mostu kot za novi most poleg tega. Glavnega trga bi tudi ne smeli izolirati od prometa, vendar pa bi morali tranzitni promet usmeriti drugam. Menil je tudi, da bi bilo treba prestaviti pokopališče.

Inž. Lado Kotnik je komentiral pripombe občanov na ureditev prometa po urbanističnem programu.

Ekonomist Miha Hrovatič je med drugim našel v programu več pomanjkljivosti, ki so nastale ob rabi starih statističnih podatkov. Ob vseh drugih pripombah občanov, ki jim je dodal svoje mnenje, je zapisal, da bi program lahko sprejeli in dopolnili do 31. decembra 1966.

Glavni projektant: bo šlo!

Na podlagi pripomb občanov in članov komisije je glavni projektant inž. arh. Danilo Lapajne zapisal, da so mnoga mnenja v glavnem tehtna in objektivna in da jih bo treba upoštevati. Več pojasnil je dal tudi odbornikom na sami seji. Tu je menil, da bi bil rok za izpolnitev programa — mesec dni — še kar primeren. Dostavil pa je, da bodo morali k projektiranju pritegniti še nove strokovnjake, kar bo delo otežilo.

Po tej razpravi so si oddahnili vsi, ki so bili v ka-kršnikoli zvezi z urbanističnim programom Novega mesta, zlasti projektanti, ki so ga morali zasnovati in izdelati, in odborniki, ki so ga bili dolžni obravnavati in sprejeti. Program, ki se je v osnutkih rojeval že pred letom 1960 in so pogosteje nanj mislili kasneje, je doživel prvo razgrnitev leta 1962. Od tedaj do sprejema je preteklo več let. Kot more povedati nekaj teh podatkov, pot ni bila gladka, marveč težka, celo trnova. To pa so spet najbolj občutili tisti, ki so program naročili in čakali, da ga skupščina potrdi.

ObO SZDL Novo mesto o izbiri kandidatov

Na zadnji seji izvršnega odbora ObO SZDL Novo mesto so govorili največ o pripravi na spomladanske volitve v občinski in republiško skupščino. Razpravljali so o merilih za izbor možnih kandidatov, ki so že evidentirani ali pa jih bodo občani še predlagali. Izvršni odbor je sprejel sklep, da se bodo v novomeški občini nastolili predvsem na družbene delavce, ki so uspešni v domači občini ter imajo hkrati vse druge vrline, ki jih zahtevamo od odbornika ali poslanca.

SAP odpira poslovalnico v Krškem

Turistična poslovalnica v Brežicah se je v kratkem času svojega obstoja uveljavila v vsem Spodnjem Posavju. Mnogi občani iz Krškega so se obračali nanjo in se zanimali za program izletov, potovanj v tujino ipd. Vožnja v Brežice je bila nekoliko od rok, zato bodo gotovo vsi pozdravili otvoritev podružnice v Krškem. Poslovati bo začela z novim letom, vodil pa jo bo domačin Drago Karstelic.



Tile fantje so z zelo dobro pripravljenim kulturnim programom ob letošnjem dnevu JLA obiskali prebivalce v Smarjeti, Skočjanu, Sentjerneju, Straži, na Dvoru in Prevolah ter še v nekaterih delovnih organizacijah v Novem mestu. Povsod so jih ljudje pristrčno sprejeli in jim bili hvaležni za prijetne urice, ki so jih preživeli s kulturno skupino vojakov novomeške garnizije JLA (Foto: S. Dokl)

Lepo darilo Beli krajini

Te dni je začelo pošiljati Poslovno združenje tekstilnih tovarnov v Ljubljani svojim odjemalcem in dobaviteljem stenske koledarje. Odločilo se je, da bo v 12 slikah prikazalo izdelovanje domačega platna od cvetoče njive lanu do modnih oblek, narejenih iz tovarniško izdelanih tkanin z belokranjsko motiviko. Izdelavo koledarja je organiziralo ljubljansko podjetje Eksportprojekt, tiskala pa ga je Triglavsko tiskarna v Ljubljani.

Zanimivo je, kako so slike nastale. Največ skrbi in težav je povzročil lan. Danes ga sejajo v Beli krajini še zelo malo, ker izdelovanje domačega platna umira in bo v nekaj letih popolnoma prenehalo. Čistega, dobrega lana skoraj že ni več dobiti. Deloma je že pomešan, deloma pa izrojen, kar lahko vidimo po belo-modrem mešanem cvetju. Na voljo smo imeli 12 lanišč, na katerih pa so bile le večje strnjene krpe z enotnejšim cvetjem. Lan pa ima tudi svoje »muh«. Cvetje le do-

poldne in če je lepo vreme. Letošnje vreme pa je oviralo njegovo cvetenje, zato smo organizirali opazovalno službo, ki nas je brzojavno obveščala o cvetenju. Vestno in požrtvovalno sta to delo opravila tov. Mohar iz Vinice in tov. Zabukovšek s Sinjega vrha. Pošteno smo se oddahnili, ko je bilo slikanje lanu v cvetju končano.

Zatem smo slikali pudanje lanu in postavljanje v razstavke, rosanje in močenje v Kolpi. Dve sliki nam prikazujeta tkanje platna na »šibe«, ki je najtežja ročna tehnika tkanja, in tkanje na žumbarčki tari, ki je najstarejši tip statev na Gorjancih. To tkanje je že popolnoma zamrlo.

Prizor na Griču nad Črnomljem nam kaže glavne belokranjske noše in »prelo« — zimski prizor prednja ob topli peči. Zadnja slika pa nam kaže modna oblačila, ki pridejo na trg spomladi, in bojansko nošo naših izseljencev z Bojancev in Marindola. Vse orodje in rekviziti so originalni, vsi

sodelujoči pa pravi Belokranjci.

Pri pripravi motivov je sodelovalo 26 oseb, z materialom pa so pomagali EM Ljubljana, GM Kranj, TM Ljubljana in Belokranjski muzej v Metliki, ki ga vodi tov. Dular. Poslovno združenje tekstilnih tovarnov je s tem napravilo Beli krajini veliko uslugo, saj bo šel koledar v širni svet. Besedilo koledarja je napisano v slovenskem, angleškem in arabskem ali turškem jeziku.

Tako je dobil turizem zastoj učinkovito propagando. Škoda je le, da ta lepi koledar ni v prosti prodaji. Slike naj bi dobili vsaj belokranjski hoteli in gostišča za okrasitev sten, ki so danes skoraj povsod prazne. Prav tako bi bilo dobro, če bi po teh slikah naredili razglednice, ki jih v Beli krajini kar naprej primanjkuje.

Grenka pa je misel, da predstavljajo slike zatoni nekoč zelo razširjene obrti Bele krajine, ki je tako rekoč že — preteklost.

BOŽO RACIC-KUME

Strokovnjaki so povedali

O delu komisije za usklajitev mnenj in pogledov občanov ter delovnih organizacij na osnutek urbanističnega programa je poročal podpredsednik skupščine Andrej Grča. Njegovo poročilo je tvoril pretežno izvleček pisanih mnenj, ki so jih ne-

Iščemo fotografijo tedna

Pretekli teden so v Bruxellesu v Belgiji podelili za najboljšo novinarsko fotografijo v letu 1966 zlato medaljo Japoncu za posnetek iz Vietnama, ki prikazuje kako so »civilizirani« Američani privezali ujetega vietnamskega partizana za oklepno vozilo in ga vlačili po tleh dokler ni izdihnil. Fotografijo so objavili vsi največji svetovni časopisi (tudi ameriški) na naslovnih straneh, pri nas pa jo je bralcom posredoval dnevnik DELO. Fotografija, tehnično nič posebnega, je s svojo vsebino tako pretresla gledalce, da je ostala brez konkurence! Prav takih priložnosti naši fotografiji sicer nimamo, snemalci s posluhom za življenjski utrip našega časa in okolja pa z malce spretnosti povsod lahko najde dovolj učinkovite in hvaležne motive.

Na domače »fotografije tedna« smo se tudi v uredništvu že tako navadili, da kar težko pričakujemo, kaj nam bodo do ponedeljka poslali naši prizadevni fotoamaterji. Skraj vse fotografije so zadovoljive, vendar dajemo prednost, kot ste že lahko opazili, vsebinsko boljšim posnetkom, če zadoste vsaj osnovnim tehničnim pogojem. Upoštevati je namreč treba, da se kvaliteta posnetka s prenosom na klise poslabša prvič, drugič pa še s tiskom na rotacijski papir. Ta teden si

so bili drugi posnetki, čeprav dobri in narejeni pretekli teden, vsebinsko le premalo novinarski. Poslali so jih: Stane Iskra iz Krškega, Polde Miklič iz Sentjerneja in Franc Drganec iz Semeča. Za objavo v listu so vsi primerni in jih bomo v kratkem uporabili. Prejeli smo 11 fotografij od 7 avtorjev.

Se vedno pogrešamo bolj razgibanih slik, skoro vse so »razgledniškega« tipa, toge in zrežirane. Do konca razpisa za »Fotografijo tedna« nam boste poslali fotografije samo še dvakrat: za deveto fotografijo tedna 9. januarja (en teden odmora zaradi praznikov!), in 16. januarja — dešeto. Potem bo žirija izbrala od vseh posnetkov, ki so si pridobili naslov »Fotografija tedna« najboljšega, za katerega smo pripravili še posebno denarno nagrado

50.000 S dinarjev!

Ozrite se okrog sebe, prislusnite dnevni dogodkom in imejte fotoaparati pripravljeno!

IŠČEMO FOTOGRAFIJO TEDNA

Rok za deveto fotografijo tedna je 9. januar 1967 do opoldne! Nagrada za fotografijo tedna je 10.000 S-din, druga, tretja in četrta nagrada pa so zavitki fotografskega papirja 13 x 18 cm!

Fotografije za »Fotografijo tedna« morajo biti narejene na formatu vsaj 13 x 18 cm, lahko pa so večje. S fotografijo je treba poslati tudi opis dogodka, ki ga prikazuje, predvsem pa podatke, kdaj in kje je bila posneta, kdo in kaj je na sliki in podatke o filmu, zaslonki in osvetlitvenem času.

UREDNIŠTVO

prvo nagrado 100 Ndin

delita Vid Bauer iz Novega mesta za »BOŽIONI PREKUCLAJA« in Tinko Vimpolšek iz Sentenarta »ZA PRAZNIK NAJLEPŠE!«. Drugo nagrado (zavitek papirja 13 x 18 cm) je dobil Darko Pavlin iz Novega mesta za »TEŽKO TORBO«, tretje in četrte nagrade pa nismo podelili, ker

Iščemo fotografijo tedna

„Včasih me kar srce boli...“

»Res, srce me mnogo, krat zaboji, ko vidim, kaj nekateri počno; še bolj me zabolj, ko vidim pri odgovornih tovariših brezbriznost, da jih ne bolita niti srce niti glava...«

To niso izmišljene besede; so modrovanje preostalih ljudi ob razgovoru o reformi. V njihovem besednjaku ni obrabljenih fraz o stabilnosti, ekonomiki in mednarodnih gospodarskih vplivih, ni besed, s katerimi opravičujemo vse in vsakogar. Če vidijo lumparijo, ne pravijo o njej, da je to »objektivna posledica subjektivnih čimteljev in nji-hovega delovanja«, temveč da je to čisto navadna, včasih večja, drugič manjša lumparija. Tudi se ne bodo ob iskanju krivca zadovoljili z univerzalno, vseodrešujočo ugotovitvijo »vsi smo krivi«, ampak jih bo zanimalo, kdo se pravočasno skriva za tisto množico »vseh«...

In tudi mene zabolj srce, ko vidim, da njihovo počteno samoupravljalno srce trpi.

»Pri nas,« pravi de'avec iz Inlesa, »smo pred leti kupili sodoben stroj za notranji transport ali kaj že je. Nekaj deset milijonov (starih) deviznih dinarjev smo si pritrkali od ust. Potem so ugotovili, da je za naše prostore stvar prevelika ali kaj, in zdaj že dve leti (ali že

več) ležijo pristradani milijoni pod kapom ob delavnici, rji v hrano in v selje. Za to se nihče ne zmeni...«

»Dve leti je menda že, kar smo v Agroservis kupili dva moderna stroja za preko 20 milijonov. Strojov ne uporabljamo, ker za zaključen delovni proces potrebujemo še dva stroja, sicer ne moremo delati. Plačujemo amortizacijo in razmišljamo, ali naj kupimo še druga dva stroja ali pa ta dva prodamo...«

»Med delom« je prepovedano piti alkohol, kar je seveda pravilno,« pripove duje tretji. »Včasih pa smo le prinesli steklenico vina, kar je delovodjo je zilo. Nekoč smo med kupi desk postavili steklenico vode in skrivaj opazovali. Prišel je delovodja, se kradoma ozrl, če ga kdo ne vidi, pograbil steklenico, napravil dolg požirek, se skremžil in jezno izpljunil vodo. Na upravi pa med tem, ko v mrazu prekleda, damo deske, popijejo v toplo zakurjenih pisarnah vedno več kave, pa tudi kaj močnejšega...«

In tako dalje. V nedo, gled.

V nevezanem razgovoru razvežejo kot popotna curila. Ni visokih političnih in gospodarskih besed; preprosta govorica je, kakor je preprosta in poštena njihova duša...

— Odkod tovarišem na vodilnih položajih — ni, zato dalje vprašanja, ob katerih komunist v meni zardeva od sramu — delavci, vize za nakup tujih avtomobilov, ko sploh niso še prestopili meje, odkod jim denar za uvožene pralne stroje, hiše, vikende na morju...?

Prekupčevanje z deviza, mi je kaznivo...

Zakaj nekdo lahko izkorišča uradni položaj za prisvajanje družbenega premoženja — nekako, znovano, na delavca, ki po nesreči povzroči manjšo škodo ali si v delavnici prisvoji le navadno kladivo, pa vsi kažemo s prstom, ga kaznujemo...? Kot noj skrivamo glavo v pesek!

Veliki mojster besede, revolucionar in družbeni kritik Cankar je pred 60 in več letih zapisal: »V bogatih kočijah se vozi...«

Oci so nam uprte na vzgor, pri tem pozabljam, da so mnogi tudi spo-daj, pod nami. Ne, saj se ne vzpenjamo po njihovih hrbtih kot po stopnicah lastni lepši bodočnosti naproti... dvigamo se z dvigalom!

Nekdo drug je posodo, bil stari slovenski pregovor: »Dinar na dinar — palača, vzel sem, sedel sem, se splača!«

Srce in glava pa nas nič ne bolita. Vsaj ne vseh... F. GRIVEC

Resnica ni na papirju, temveč v delovnih ljudeh!

Konstruktivna, dobrohotna kritika je zaželena; to znova poudarjam. Zato tudi odhajam v naše kraje in med kolektive, da od ljudi samih slišim, kaj imajo povedati, in da vidim, kakšen je položaj. Brez tega ne bi mogel. Na papirje namreč ne dam dosti. Nekateri papirji so dezinformirali. Zato bi želel, da vsi naši komunisti zlasti na vodilnih mestih, hodijo med naše delovne ljudi, med proizvajalce, da vidijo v praksi, kako se razvijajo posamezne stvari in kaj je treba nadalje storiti.

Iz Titovega govora v Bijeljini

Naj se vam izpolnijo vse osebne želje in naj bo v vaših družinah zdravje, blaginja in zadovoljstvo!

Naj se v letu 1967 vam in nam izpolnijo skupne želje za napredek vaših družtev in organizacij! Da bi se ohranili in pomnili naši stiki, da bi slovenska beseda in pesem še dalje govorila in pela v vaših družinah, v društvih, v vaših naselbinah in domovih!

Mojih trinajst obiskov

Dragi tovariš urednik! Dovolite mi, da v našem Dolenjskem listu obudim spomine na mojih 13 obiskov rodni Dolenjski. Kadar sedim sam in premišljuje o svojih doživetjih v domovini, o razvoju vašega gospodarstva in splošnega standarda preb-

šajte, če niste tudi vi krivi, da ne gre! Vzemimo samo en primer, vašo socialno blaginjo. Ze pred desetimi leti sem slutil, da bo do dosedanjega stanja neizogibno prišlo. Opo-minjal sem vas, da več porabite, kakor bi smeli, a večinoma brez prave potrebe. V

gradila svoj kapitalizem stoletja, in to s krvjo delavcev, vi pa ste danes gospodarji svojega dela in si režete kruh sami. Danes se dalavec zaveda, da brez dela ni jela in ne plače.

Spomnimo se tudi, da poteka letos četrto stoletje narodne revolucije, brez katere bi ne bilo naše svobode, naše republike in ne našega socializma. Ob spominih na svojih 13 obiskov v domovini vam ključem: Naj žive vsi jugoslovanski narodi in naš vodja, predsednik republike maršal Tito! Uresničujemo geslo: »Vse za mir — vsi za mir!«, kakor ste pred 25 leti vzklikali: »Smrt fašizmu — svoboda narodu!«

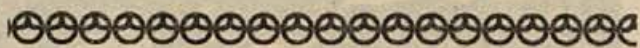
Z bratskimi in tovariškimi pozdravi vsem bralcem našega Dolenjskega lista — vaš

JOZE MARTINCIČ iz Francije

Pridite v lepih jesenskih dnevih, ko zagori rumeno sonce po naših vinogradih in kostanjevih gozdovih po Gorjancih!



ZDAJ JE ČAS ZA »PRELO«! Posnetek je iz koledarja slovenskega poslovnega združenja tekstilne industrije, v katerem je 12 posnetkov pridelave in predelave lanu iz Bele krajine. (Foto: EXPORTPROJEKT)



Srečno novo leto!



valcev v domačih krajih v letih 1954—1966, se večkrat vprašam, ali je sploh mogoče, da ste dosegli tak napredek.

Da, dragi moji Dolenjci, pogledjte naokoli z odprtimi očmi, in vprašali boste prav tako sami sebe! Začnimo samo pri nekaterih najvidnejših dosežkih: vzemimo vaše dohodke. Ko sem 1954 vprašal za minimalne plače, so mi odgovorili: šest do osem jurjev. Ko sem govoril z nekim novomeškim zdravnikom, mi je dejal: 24.000, imam pa 24 let prakse za seboj. Ko sem govoril z inženirjem, mi je dejal: 16 jurjev imam, učitelj 12, kvalificiran zidar 10 jurjev itd. Vsi ti ljudje še da-

zdraviliščih je bilo več zdravil kakor bolnih, plačalo pa je socialno, kar pomeni: vaši kolektivi oziroma vi vsi! Simulantov je bilo več kakor v resnici bolnih. Z eno besedo: nekateri so trošili, plačali pa boste zdaj vsi.

Ko ste šli dva koraka predalet, tega niste videli, zdaj pa se po malem vsi jezite, če-



Tovarišu Jožetu Martinčiču, kakor vsem drugim rojakom v severni Franciji in drugod po svetu, izmed katerih so mnogi tudi zvesti bralci Dolenjskega lista, pošiljamo pristranske pozdrave, združene z najlepšimi željami za vse dobro v novem 1967. letu!

prav se ni nič prepozno, saj se boste ob tem naučili boljše gospodariti. V splošnem pa sem vas tudi ob letošnjem obisku našel srečne, čeprav nekateri tega nočejo vedeti in ne videti. To so izjeme, lahko bi jim rekli tudi sovražniki naše družbe. Ti ljudje nočejo biti socialni in ne poznajo pravice; res pa je tudi, da je takih ljudi že malo in jih bo še manj.

To so moji spomini, ki naj bodo tudi vaši spomini, ne pozabite pa, da je Amerika

Z orumenele naslovne strani časnika PROLETAREC od 24. januarja 1940 iz Chicaga bremo:

»Louise Kelemenič iz Garyja bo pela na Proletarčevem slavju. — Ko je sopranistka Louise Kelemenič iz Garyja pela na koncertu Save, je s svojim finim glasom in izbornim predavanjem očarala vse navzoče, ki so ji po vsaki pesmi burno aplavdirali. Poje tudi v radio sporedih. — V nedeljo, 3. marca, jo bomo čuli v dvorani »PJP« na slavju 35-letnice Proletarca, in poleg njenih tudi druge pevke nastope, za govornika pa sta povabljeni bivši večletni urednik Proletarca Etbin Kristan in...«

Imenitno poročilo imamo v rokah tudi iz PROSVETE z dne 30. novembra 1939, ko je naša rojakinja Lojzka Ahčin iz Zablje vasi, zdaj Louise, por. Kelemenič, pela na koncertu pevskega zbora Sava v

Pridite, mladi, na domove svojih staršev in prednikov, pogledjte, kje so živeli in kakšna je bila njihova mladost! Oglejte si, kakšno je življenje njihovih potomcev, vaših vrstnikov, v Jugoslaviji!

Pridite v zimskih mesecih, ko je vsa Slovenija eno samo živo smučišče!

dvorani Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu. In če imamo v rokah debelo mapo časopisnih izrezkov čikaških osrednjih in drugih lokalnih listov iz Indiane, v katerih novinarji predstavljajo bralcem odlično pevko, našo rojakinjo iz Zablje vasi...

Ena izmed mnogih, ena izmed tisočih, ki so v ovetu mladih let odšli čez veliko

trebujejo visoke šole, saj je dovolj, da so za poroko dobre gospodinje in vzgojiteljice družine. Poročila sem se, ko mi še ni bilo 18 let. Kljub temu in zakonskim skrbem pa sem se vedno zanimala za petje... Moj mož Frank Kelemenič ima prodajalno moške obleke in mu vseskozi pomagam. Vzgojila sva sina, ki je danes rezervni vojaški kapetan, hči Gloria pa je uč-

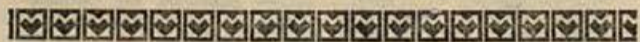
Heureuse Nouvelle Annee!

Da bi se stiki med Jugoslavijo in njenimi narodi ter deželami in narodi, kjer prebivate, dragi rojaki, ohranili in izboljšali in da bi nam leto 1967 odvezlo morečo skrb za tako ogroženi svetovni mir!

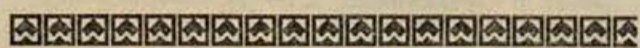
»Ne ubijajte ljudi!«

Po televiziji in radiu veliko slišim o grozotah vojne v Vietnamu. Pretresajo me vesti o tem, kar počno tam Amerikanci, bodisi z bombardiranjem nedolžnega prebivalstva, s pobijanjem Vietnamcev in raznimi vojaškimi akcijami, saj počno vse grozote v nerazumljivi želji: zasužnjiti vietnamsko ljudstvo! V svojem otroškem srcu čutim, da je to zločin proti svobodi, in se pridružujem vsem tistim, ki so proti vojni v Vietnamu! Bodimo z vietnamskim ljudstvom, ki se bori za svobodo, in pomagajmo z mirnimi protesti končati vojno v Vietnamu!

OLGA LUZAR, učenka VI. 1 osnovne šole KATJE RUPENA v NOVEM MESTU



Glückliches Neues Jahr!



ga prometa avtobusov in vlakov in vaših stanovanj pred poldrugim desetletjem? Kako drugače je zdaj vse to!

Vse to pa je delo vaših rok! Sejal ste in žanjete pridelek svojega dela, če pa kje ne gre tako, kakor bi radi, se vpra-

Dolenjski list v vsako hišo!

S tem gestom prodira, mo počasi, a zanesljivo med naše ljudi. Vedno večje število stalnih naročnikov pove, da je naš list vse bolj cenjen, in da ljudje najdejo v njem vse, kar želijo in kar jih zanima.

Nekateri seveda z njim niso zadovoljni, vendar svoje kritike ne znajo utemeljiti. Če je le res, da Dolenjski list ni dovolj zanimiv, naj svoje predloge nezadovoljnosti sporoče uredništvu, ki bo rado ugodilo prošnjam bralcev.

Več nas bo, večji bo naš tednik in laže bo kolektiv Dolenjskega lista premeta, goval finančne težave. Po moč so dolžne dati tudi občinske skupščine, saj s tem podpirajo glasilo svojih občanov.

Razveseljivo je, da prid. ni nabiralci kar tekmujejo med seboj, kdo bo nabral več novih naročnikov. Teh je vedno več — pridružite se jim tudi drugi, saj vam ne bo žal!

Vladimir Prezelj, Ortnek

Srečno novo leto!

Vsem domačim, posebno pa fantom in dekletom iz okolice Novega mesta, želita srečno in veselo novo leto Anton Surk in Boris Grčić, ki služita vojaški rok v Beogradu.

Vojak čestita

Preko našega priljubljenega tednika želim vsem domačim, svojem, prijateljem in znancem, hkrati pa tudi delovnim kolektivom mnogo uspeha in sreče v letu 1967. Anton Lužar iz Polhovice, sedaj vojak v Aleksincu.



V okviru akcije Mir v svetu so začeli te dni viniški pionirji odpošiljati vsem šolam v Jugoslaviji pismo, ki so ga sami sestavili in dali v 10.000 izvodih tiskati v slovenskem, srbohrvatskem in makedonskem jeziku. Učenca na sliki pripravljata pisemske ovojnice. (Foto: Mirko Vesel)



Rojakinja Lojzka, doma iz Zablje vasi pri Novem mestu, je zaslovela že v mladih letih kot dramatični sopran; pela je najraje slovenske in hrvaške pesmi in sodelovala na neštetihih prireditvah v slovenskih naselbinah v Chicagu in drugje po ZDA. Kot odlično pevko so jo povsod vedno znova klicali nazaj na oder in ji izražali hvaležnost za umetniški užitek.

očeta, ki je odšel v Ameriko 3 mesece pred prvo svetovno vojno. V Ameriki sem se želela izšolati, čeprav se mi ta želja ni uresničila; takrat je pač veljalo, da dekleta ne po-

teljica in je bila v Jugoslaviji z našim tamburaškim orkestrom leta 1950 in 1952... Domovino sem obiskala leta 1952 sama in s soprogom leta 1963... Kako zelo mi je bilo všeč doma v moji mili Sloveniji!

Iz dolgega in zanimivega pisma, ki nam ga je rojakinja Kelemeničeva poslala že ob lanskem jubileju našega lista, povzemamo tudi tokrat: ljubezen do rodne grude je v srcih naših rojakov neuničljiva in najlepši spomenik resnične, neomajne zvestobe. Slovenska pesem jih je družila z materinim jezikom in starimi kraji, katerih se nenehno spominjajo in jih ne bodo nikdar pozabili, čeprav imajo v novi domovini vsega dovolj. Rojakinja Kelemeničeva pa je lahko še posebno srečna; s pesmijo je blažila sebi in rojakom na koncertih in v svoji hiši domotožje po mladih letih in rojstnem kraju. Zaslužna in znana je kot kulturna in spoštovana pevka, ki jo pozna zlasti mesto Gary v zvezni državi Indiana. Rojakinja Louise Kelemenič je sestra naše dolgoletne bralke Francke Pungerčar iz Novega mesta, ki je bila nedavno pol leta na obisku pri njej in še drugih dveh sestrah v ZDA.

Zaslužni pevki, njeni družini, kot vsem našim rojakom in bralcem Dolenjskega lista v tujih državah voščimo: SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO!

UREDNIŠTVO Dolenjskega lista

Feliz Ano Nuevo!

RADULJA - kraj najlepše mladosti Gubčeve brigade

Radulja je potok. Izvira med Rihpovcem, Košučjem in Zabukovjem, se zviija po štatensberški dolini in pod Strmico, mimo Klevčeva in vasi Radulja nad Smarjeto, ob Modrušah in Zalogu, skozi Skocjan in ob Grmuljah do Čučje mlake. Tam svoje in vodovje pritokov oddaja zeleni Krki. Od Mikliča proti vzhodu jo z juga stiska z gozdom obrasčen kakšnih pet kilometrov dolg masiv Radulja in s severa gričevje ob Mirni vasi in Vinjem vršiču, dokler se pri mlinarju Robku ne zagodijo in odteka po grapi med Strmico in Seli. Sele ko se združijo z Lanknico, najdejo njene vode širšo, bolj umirjeno pot.

Tudi hrib je — Radulja. 1942. leta je bilo ob Radulji in na Radulji več življenja — in več smrti — kakor kdaj koli.

12. aprila zgodaj, z dnevom, so Italijani presenčili partizansko skupino, majhno četo Stajercer, v hiši in na podu Vidmarjeve domačije v Košučju. Presenečeni, ne pa zbegnjeni partizani so se hitro uredili in se silovito branili pred vsaj desetkratno fašistično premočjo. Spretno, drzno so se izmaknili iz oklepajočega obroča. Vidmarjeva hiša in gospodarsko poslopje, če se tisti revščini lahko reče gospodarsko poslopje, sta zgoreli v ognju, ki so ga v svojem sruču zakurili italijanski vojaki. V hiši sta živa zgorela tudi mati in oče Vidmar. Materinega telesa ni bilo mogoče izbrskati iz pogorišča; celo je ostalo le njeno zgorelo srce. Takrat je Raduljica prvič sprejela slovensko partizansko kri.

Napadalcem Italijani so kmalu več žrtov kot partizani, fašisti so človeško meso skozi Zabukovje in Trebelno v gnojnih koših peljali v Mokronog.

Trebelno je posvetilo borbi v Košučju svoj krajevni praznik.

Skuškova Rezka, bližnja Vidmarjeva sosedja, je med bojem skušala pomagati partizanom in Vidmarjevim. Pri tem so jo Italijani, kmečko dekle, mlado in neoboroženo, hote obstrčili. Niti z besedico ni ugovarjala, ko sem jo še istega popoldne poslal v Mokronog po nekatere podatke. Nalogo je opravila tako, da je zavestno ranjena in izmučena šla k zdravniku, ki ji je oskrbel rano. Izbrala je pot mimo italijanskih karabinerjev. Vedeli smo, da jo bodo zasliševali, in res so tako storili. Toda to je bila prilika, da smo zvedeli, kar smo hoteli.

Prve dni septembra so se na Trebelnem zbirale partizanske enote. Ustanovila se je II. SNOU brigada Matije Gubca.

Globoko v dolnici pod vasico Malne stoji hišica, kjer prebivajo Ratljevi. Kakor še sedaj živi, je tamkaj tudi takrat živel Alojz Ilnikar, po domače Reteljnov Lojz. Kje vse in komu vse je delal? Na Gorenjskem in na Dolenjskem. Delal je vse, kar se je na podeželju delalo: podiral ter žagal in cepil les, popraviljal in zidal ali tesal hiše, po de, kozolce, svinjake; kuhal dneve in noči oglje; obdeloval polja, gospodaril s skromno »sabejščino« in se vedno, brez prenehanja boril z revščino. Sedaj se bori še z boleznijo. Kdor ga sreča, ne ustraši se izsušenega in izbrpanega, saj je v njem plemenito srce in za dobre in napredne ljudi se še vedno rad razdaja! — Invalid s strto nogo pa je še iz predvojnih časov.

Takratni intendant in kuharji Gubčeve brigade, spomnite se svojega najzvestjšega pomočnika — domačina! Brigadni zdravnik in bolničarka, pri njem sta dobila zdravilna zelišča in čisto žganje. Domačini — kmetje, marsikdo med vami je pri njem našel zavet-

je in silce okrepčujočega. Aktivisti, pot vam je kazal in vam pomagal pri delu. In tisti, ki ste bili njegovi sotrpini v zaporu in taborišču, ste ga pozabili? Pristojni zavod za socialno zavarovanje in občinska ali republiška komisija še nista rešila zadeve, ki na ovitku nosi ime Alojz Ilnikar.

Oktober smo se iz Radulje odpravili v napad na belogardistično postojanko Skocjan. Bili smo vsi — štab brigade, ki sta ga takrat vodila komandant Ambrožič in komisar Avbelj, Lazar, ki je poveljeval bataljonu in drugi — povsem prepričani, da smo se za uspešno akcijo dobro pripravili. Pa se nismo. V nas je bilo obilo človeškega, pa malo vojaškega duha. Zoran Dobravec in jaz sva vodila skupino, ki naj bi prva z bombami vdrla v sovražno stavbo tik ob pokopališču. Vsak je vsakemu poponoma zaupal, le bahaštvo enega od tovarišev naju je motilo. Že v taboru nam je zatrjeval, da bo težko bombo vrget iz dvorišča naravnost skozi okno v prvem nadstropju hiše med speče belogardiste. Vse je teklo po načrtu, le vase preveč zaverovani tovariš bombe ni vrget skozi okno, pač pa v steno ob oknu, da je padla med nas na dvorišče. Srečo smo imeli tisti, ki smo bili že v veži. Najhuje je bil ranjen Dobravec, a je ostal pri življenju.

Takrat je zopet — in kolikokrat že — partizanova kri skalila Raduljino vodo.

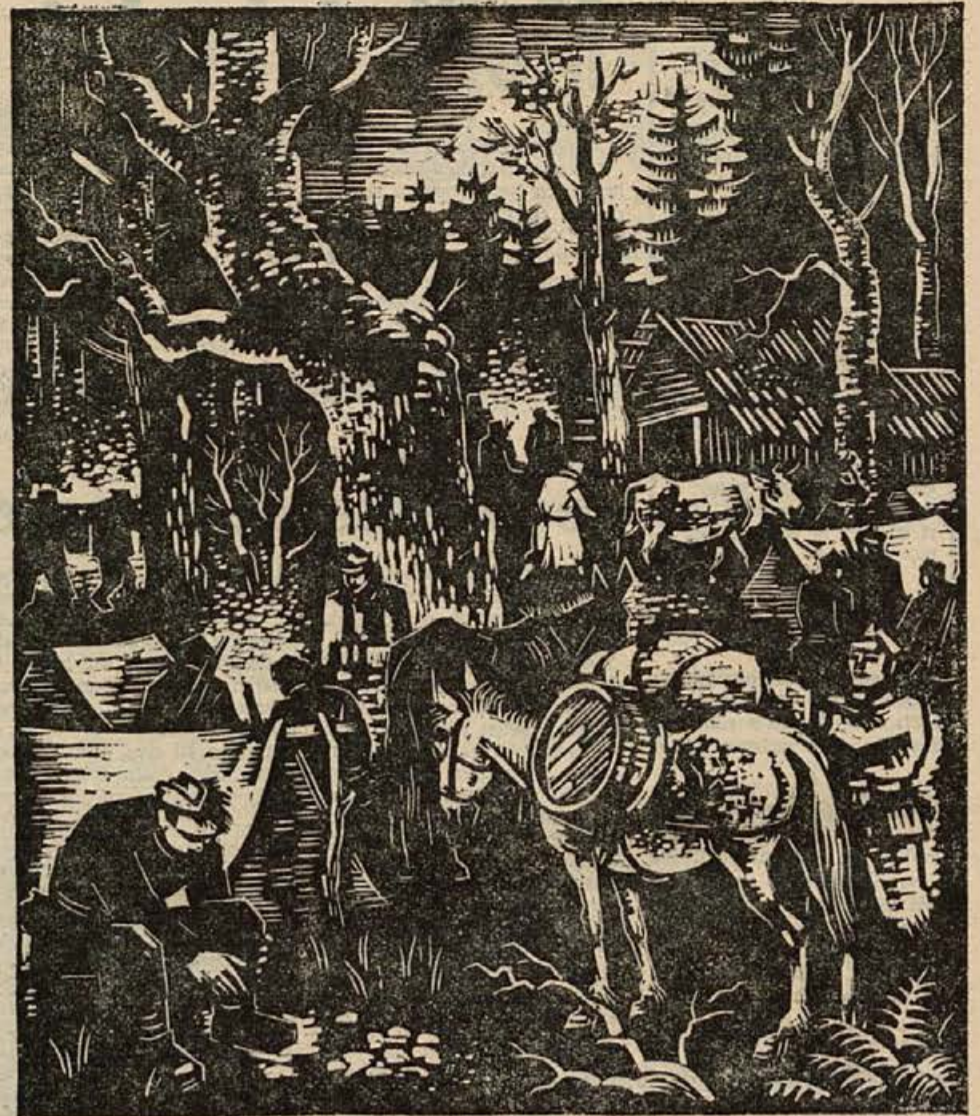
Kmetje so Gubčevcem srčno radi pomagali in jim dajali hrano, zavetje, odeje, obleko. Zene in dekleta so nam pletle nogavice in nam nesterokrat v hudi nevarnosti nudile več, kot bi to storila sestra bratu. Nekaterim, četudi maloštevilnim kmetom, ki so se pridružili sovražniku, smo odredili, kaj in koliko morajo dati partizanom; dor se nam je upiral, smo mu vzeli

s silo. Pri tem pa smo skrbno pazili, da ljudem nismo delali krivice.

Če katera, potem je Gubčeva brigada imela imenitne intendante in kuharje. Res, v okolici Lipovca pri Ajdovcu smo nekaj tednov otepali krompir; bil je večkrat nezabeljen in neslan, pa še takega je bilo premalo. Nato smo se — spotoma smo imeli vaje v vojaškem pohodu — vrnili v gozd pod hribom Raduljo in nad potokom Raduljo, tja nad Zakrajškovo žago. Brigadni kuhar Niko — naj razkrijem celo ime, Andrej Paternoster? — je s skupino tovarišev odšel po proviant v hiše na levih, severnih pobočjih Radulje. Tam je srečal moža, lepo oblečenega in dostojne zunanosti, ki je povpraševal po partizanih in tudi po Gubčevi brigadi. To je bilo na moč sumljivo početje in — vrli vojak in kuhar, dolgin sila robatih besed, a nenadkrljivega srca — Niko aretira osumljenega neznanca, mu naloži zajeten tovor in ga pred puško odžene v brigado. Na Nikovo veliko presenečenje smo bili neznanca veseli, saj je bil Ferdo Setrajčič, prejšnji član in sekretar komiteja KP mokronoškega podokrožja, od tistega dne dalje pa — intendant brigade.

Zal ne morem naštetih vseh intendantov in kuharjev, bili pa so odlični oskrbovalci brigade. Ferdo jih je izredno uspešno vodil ne samo kot intendant, temveč kot človek dobrega političnega posluha. Njih zasluga je, da je Gubčeva brigada zaslovela kot brigada, v kateri se največ in najboljšje pije in je. Niko pa si je sredi gozda prisedel celo prekajevalnico in gubčevci smo mu bili marsikdaj hvaležni za »moralo« in obliki klobas in kosov mesa.

Naj izdam še dve že takrat splošno znani Nikovi skrivnosti: sodček evička za kuhar-



France Mihelič: LOGOR

ja je bil, če je bil in — brigadni kurirji, takrat še fantiči petnajstih, največ šestnajstih let, sedaj ugledni možje, kolikor je še živih, so Niku radi prinašali cigarete, tobak, saj so od glavnega (kuharja — seveda) dobili »moralo« in »spago«. Toda če tobaka niso imeli — bili pa so vedno lačni in žejni — so staremu tudi ukradli tobak in mu ga drugič »prodali«. »Gidkija, tako jih je Niko klical, ker so bili še nedorasli, so morali hitro

odnesti pete, ko je veliki šef kuhinje vendarle odkril njih zvižajico.

Gozd v Radulji je bil obljudljena dežela, dolina radi vseh gubčevcev in terencev, ki so — pa kako radi — v tistih dneh prihajali v brigadno zatočišče!

Radulja je bila kraj učenja partizanske vojaške veščine, zavetje šoli za nauk o osnovah političnih ved, raj, kjer so se partizanski tovarišvo, borbena pesem, iskrenost, za-

upanje v zmago razoveteli v najčistejših oblikah. Radulja je bila naše borbene izhodišče. Ko smo odhajali iz Radulje, se nam ni mogel upreti ne oklepni vlak in bunker. 12. decembra smo po odhodu iz Radulje popolnoma uničili ajdovško postojanko. Preko tega potoka smo preskakovali, ko smo 26. decembra šli rusiti fašistično utrdbo Dob.

Radulja — to je kraj najlepše mladosti Gubčeve brigade. Franci Kolar

Odlomek iz nove knjige Jože Horvata: MAČEK S ČELADO — Izdal Zavod »Borec« v Ljubljani, decembra 1966 — Prevedel Črtomir Šinkovec, oprema Stane Kumar — Tiskala in vezala tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani — Z novim Horvatovim delom je dobil Nikoletina Bursač Branka Čopiča enakovrednega tekmeča: Ilijo Kapara, bosenskega drvarja in »partizanskega mačka«

— Kdo bo nadaljeval? je vprašal Kapara.

— Jaz! Jaz sem tu najmlajši, se je oglašil Stevica Radanović iz Male Rasinje na Kalniku. — Lani, ko sem dorasel za puško, sem rekel materi, da bom šel v brigado. Sine, rana moja, de ona, kaj ti pride na misel! Pravim jaz: Ni meni prišlo na misel, mamka, je mobilizacija! Sine, mobilizacija je za odrasle fante, ne za slabotne otroke. Pripoveduje, izmišlja si jih vsake vrste, a jaz se ne dam, in beseda dá besedo, mati se omake, privoli in mi pripravil torbo. Ob slovesu mi reče: Sine, pojdi in sreča naj te spremlja, a glej, da prideš v četo, v kateri je komandir Srb. Začudim se in pravim: Zakaj Srb, ko smo bratje in se skupaj borimo, a jaz bi najraje videla, da bi ti bil Srb komandir. Kako mi bo Srb komandir, ko grem v brigado »Bratov Radič! Naj bo, sine, pravi ona, naj bo brigada katera koli že, naj bo komandant brigade Hr-

vat, naj bo komandant divizije celo Turek, samo naj bo komandant tvoje čete Srb! Hudo je prišlo



Maček s čelado

nad nas, sine, z vseh strani, ti pa se drži svojega, dokler moreš! Se tvoj oče je prinesel iz prve vojne pesem: Nemoj, nano, plakati za dete, dok je Srba komandira čete...! Glejte, tovariši, tako sem jaz, mali Stevica, prišel k partizanom in v četo komandirja Laze, on je Srb, pa naj pazi na otroke!

— Zivel, Stevica! Zivel! ... Trikrat hura za Stevico: Hura, hura, hura! Klicni so odjeknili, partizani veselo zaploskali, Kapara je še dodal: — Ze vidim, Stevica, še pesmi boš pisal. Naj, naj...! Vendar, danes se vse nekako spreobrača v šalo. Mar se ne bi, fantje, malo zresnili? Hajdi, kdo bo nadaljeval?

Delegat zapiše: »Stevica nima jasnih pojmov o narodnostnem vprašanju.«

— Bom pa jaz nadaljeval! se je odločil Martin. — Da sem bil sofer v opekarni v Križevcih in da sem že tam postal član partije, o tem ne bom govoril. Povedal pa bom, kako sem prišel k partizanom. Če verjamete ali ne, k partizanom me je pripeljala krava! Da, naša domača krava! Nekega dne je prišel k meni v opekarno moj stric Polšak, terenski delavec. Ta je rekel: Imam dobro strojnico, le kravo moram dobiti! Kravo? Da, dobiti moram molzno kravo! Dobro molznilo! Hm... s kravo ni težko. Spomnil sem se, da je na Kalniku precej Slovencev, naseljenec, ki so jih naselili na posestva Srbov. Kravo bomo vzeli kakšnemu kolonistu, pa mirna Bosna. Šla sva na Kalnik v štab oddelka, ker takrat še ni bilo brigade, in komandant nama je dovolil, intendant pa odločil, komu bova vzela kravo. Ves tisti dan in seveda vso naslednjo noč sva gonila tisto kravo, dokler navsezadnje naša prišla v neko vas, daleč od partizanskih oporišč na zasedenem ozemlju, in tam je moj stric potrkal na neka vrata. Vse je bilo zmenjeno, in ko je kmet videl, da je krava tu, naju je peljal v hišo, postavil pred naju steklenico žganja, sam

pa šel na senik po strojnico. Nekoliko preveč se je zadržal, in preden se je vrnil, je moj stric izpraznil steklenico. Izpraznil jo je in se naglo opil. Torej, kmet se je vrnil, mi nje mu kravo, on nam strojnico, a takoj je pripomnil, da bova morala kravo odgnati na konec vasi k njegovemu sinu, ker ni prav, da bi bila krava tu. In smo se napotili: stric in jaz, puškomitraljez in krava... Hodila sva, hodila, tedaj pa sva sredi vasi naletela na žandarje! Stoj! je zavpil moj stric. Kdo prihaja? Presenečeni žandarji so obstali kot vkopani, eden pa je odgovoril: Tu so hrvaški orožniki! Kdo tam? Moj stric se ni zmedel. Takole natreskan, kakor je bil, se je otesavo zdril: Gospodje hrvaški orožniki, izvolite se umakniti, tod koraka ljudska vojska! in trrrr...! Spustil je rafal, žandarji so pobegnili, krava pa ni niti z repom zamahnila. Prava partizanska krava! V opekarno me ni bilo več. Strojnico na rame in naravnost v odred! Tu sem s prav tisto strojnico. To je vse.

— Pa tisti Polšak, tvoj stric, kaj je bilo z njim? — Tudi on še živi. V Križevcih vsi vedo zgodbo o tej strojnici in kravi.

Znova se je oglašil Kapara: — Malo si jo iztuh-tal, nekoliko dodal, zgodba pa je zanimiva. Kdo je naslednji?

Tone Seliskar

OGNJENI KRST

Nisem junak. Odločitev, sklep, pomandranje predsodkov o udobnosti, skok v vihar, pred kakršnim sem se včasih zgrozil, prepričanje, da je oborožena borba neobhodno potrebna, zavest, da nas Partija vodi po edino pravi poti, da ne moreš nikamor drugam več kot le skozi ta vihar, v katerem stoji smrt na častni straži ob vsakem človeku, vera v zmago, čeprav lahko pogoltno tudi mene vihar, množična volja naroda iti v poslednji boj — vse to je tisočim vodilo korake v partizanske brigade. Junaštvo posameznikov je druga stvar. Tudi na take primere se bom spomnil v teh svojih skopih spominih.

Prvi dan svojega pobeга iz Ljubljane, ki so jo zasedli Nemci, sem v Trebnjem zašel v Cankarjevo brigado. Znašel sem se med gmadami italijanskega orožja vseh vrst, od pušk do težkih topov. Otroci so nekje iztaknili zaboj z italijanskimi odlikovanji, nalovili vse trebanjske cučke in z medaljami okrasili velike in male kučke, da so potem rožljali s fašistično slavo po vsem trgu. V brigado je prihajalo vsak dan na stotine novih prostovoljcev in mobilizirancev, stari partizani pa so kar noreli od veselja spričo toliko orožja, saj so sedaj postali prava pravcata velika vojska in v gozdiču so se vezbali kanonirji, saj je imela brigada zdaj svoj lastni topniški divizion in granat toliko, da niso vedeli kam z njimi.

Komisar Frenk me je takoj vpregel v delo in čez noč je brigadni propagandni odsek (v katerem so bili sami mladi ljudje, toda po izkušnjah že stari partizani, ki so imeli mnogo borb pa tudi mnogo mitingov za seboj) pričeli z novim, podvojenim delom. Vesel sem bil, da sem se znašel prav v Cankarjevi brigadi, že zaradi Cankarja, pa tudi zato, ker je bila ta brigada ena najbolj znanih in priljubljenih brigad v Sloveniji. Propagandni odsek štaba brigade je že takrat, v septembru 1943, ko je bila skoraj vsa bivša »Ljubljanska oblast« osvobodjena, naraščal z novimi člani od dne do dne. Ze prej je odsek izdajal glasilo brigade »Borca«, zdaj pa se je njegovo delovanje na široko razmahnilo. Iz stabnega propagandnega odseka so vodile nitke v vse bataljone in v vse čete. Naglo smo organizirali kratke tečaje za dopisnike, za pevovodje, za recitatorje in režiserje, sestavljali smo nove pesmarice, priročnike za vse vrste kulturne in politične propagande, organizirali smo bataljonske in četne časopise, pevske zборе, igraiske družine, vojno poročevalsko službo, orkestre. Tehnika je imela polne roke dela. Fantje so bili do komelecev popackani s kemično tinto in so delali v treh izmenah. Prirejali smo mitinge na vsem področju brigade, od Stične pa do Mirne peči, mnogokrat kar po tri na dan v različnih krajih. Borci so nas včasih malo postrani gledali, ker nismo bili na bojnih položajih, toda če niso dobili pravočasno lista ali pa brošur, so bili spet nestrpni in nejevoljni. Ko pa smo se vsi člani odseka prostovoljno javili, da bomo sodelovali pri napadu na nemško postojanko onkraj Čateža, in smo se med borce razvrstili v bojno črto, so nas borci podili nazaj, češ kaj pa bo s kulturo, če vse te fante požanje krogljice nemških brzostrelk.

Takrat sem tudi preživel svojo prvo ognjeno preizkušnjo. Dva bataljona sta dobila nalogo napasti, zavzeti in uničiti nemško postojanko Gobe. To je majhno naselje onkraj Sv. Križa in fantje so se skrbno pripravljali na ta pohod, ki je obetal hudo borbo, kajti Nemci so bili utrjeni v cerkvi in v župnišču, ki je bilo prava pravcata trdnjava. Podjetnost borcev je še posebno zrasla, ko so

iz divizije poslali težko havbico, ki so jo vlekli v hrib trije pari močnih konj. Ko sem komisarju Frenku povedal sklep našega odseka, da bi se radi udeležili borbe, je dejal:

»Te je duh smodnika prevzel? Da, to je nalezljivo! Čakaj, pojedem s teboj, da te naučim te obrti!«

Pred mrakom so nam natovorili vsakemu po eno težko granato, in s tem železom zadegani, smo se napotili na položaje, ki so jih imeli bataljoni že zasedene. Hodili smo za vodnikom — domačinom po vinogradih, ki so bili pripeti na strmino, in mimo odprtih kmečkih hiš, pred katerimi so stali domačini. Pred vsako hišo so imeli škaf vina in dekleta so nam ponujala:

»Dajte, tovariši, lepo prosimo, pokrepčajte se!«

Položili smo težke granate pod brajdo, jemali zajemalko v roke in pili svetlo rdeče vino. Tod raste kislo vino. Pa nam je prijalo, ker smo bili vroči in razpaljeni in zaradi tega, ker je bila

pobček,« mi je razlagal Frenk. »Mati je prišla z njim in mi rekla: 'Tovariš komisar, nate ga, in trdo ga držite, včasih rad s poti uide! Potem je stisnila sina k sebi in se razjokala in tudi pobič je jokal. 'Ali veš, fant, zakaj se greš tepst?' ga je vprašala. 'Vem, mati, za našo pravico!' — Vidiš, tako je opravil fant partizanski izpit!«

Gledal sem fanta. Lep je bil zares, mlad, fantiček skoraj, in dekleta so ga imela rada, ker je bil tako svatovsko zal in nedolžen, kakor da se ga življenje še od nobene strani ni dotaknilo. Igral je na orglice, rdeča zvezda na partizanski je bila še čisto nova, in vesel fant je bil, tako vesel, da smo se vsi nalezili veselosti, da sva s Frenkom stopila med fante in potlej smo vsi peli. Oče in mati deklet sta sedela na pragu domačije in strmela v to čudno svatbo, ki je šla v boj s smehom in pesmijo.

»Jejdetana, fantje, saj to ste ljudje z rdečim cvetom na kapah. Da bi se le vsi vrnili!« je vzklil-

v mrtvem kotu smo za njihov piškavi kanon!«

In tako se je zgodilo, da je ležal fantiček poleg mene na položaju. Borci prvega bataljona so, brž ko se je znočilo, zasedli že vnaprej določene položaje, borci drugega bataljona pa so zasedli vse dohode, po katerih bi lahko postojanki prihitela pomoč iz Litije. Tik za nami je stala havbica.

Toda še preden se je povsem znočilo in še preden sem legel za debelo bukev, sva se splazila s Frenkom po strmah in pred nami se je v plitvi globeli pokazala postojanka. Skozi daljnogled sem razločno videl vsakega Nemca. Nad oknom župnišča je polajala velika rdeča zastava s kljukastim križem. Pred hišo je sedel na klopi velik, bradat Nemec in kadil pipo, pred njim je stal kuža in mahal z repom. Okno v zvoniku je bilo zadelano z vrečami peska, tam na vrhu so imeli Nemci težko strojnico. Pod cerkvijo je bilo videti rov, ki je bil spojen z bunkerjem, in po rovu so capljali trije Nemci. Nekje za hišo je nekdo pel... Vse je bilo videti tako idilično in nič vznemirjajoče, da si človek ne bi mogel misliti tu kake bitke, eksplozije bomb in granat ne tega, da bo prav kmalu krič borcev razbical tišino.

Naselje je bilo zapuščeno, le nekaj Kočevarjev je varovalo živino, kajti videl sem, ko je gnala debela ženska napajati živino. Dva Nemca sta ji pomagala vleči vedro iz vodnjaka.

da so prsti na rokah otekli od negibnosti, da so oči kakor iz stekla, in človeka popada silna želja, da bi zakričal nekaj, stori karkoli, da bo konec tega pričakovanja. Ali čas sploh poteka? Vse je obstalo. Le misel živi! A kako? Silil sem se premagati silno občutje negibnosti, okamenelosti in skušal sem dognati, kako je z menoj. Ali se bojim? Težko sem uredil svoje misli. Te misli sem se nasploh izogibal. Prepričan sem, da nihče od nas, kar nas je bilo na položaju, ni mislil na smrt. Smrt je zoprna stvar. Tedaj se me je z roko dotaknil fantiček, pripognil se je tik do mene in mi zasepetal:

»Tovariš, kajne, potlej se bomo vračali mimo tiste hiše...?«

»Zakaj pa, fantiček?«

»Veš, obljubil sem bil dekletom!«

Na, tu imaš odgovor na vse prejšnje razmišljanje! Toda čakaj, na kaj sem pa mislil? Danes ne morem na to odgovoriti. To pa vem, da misli niso bile žalostne. Le ena sama je prevladovala: da bi se vsaj že sprožilo! Zoprni, ostuden smrad po govnu je prepodil tudi to misel. Morda sem legel na kakšno mrhovino? Obrnil sem se k sosedu. Bil je prišten kmet, mobiliziranec izpod Mirne. Ležal je ves čas negibno kot klada, nobene ni spregovoril, ko da je mutast. Ko pa je slišal, kako se dušam zaradi smrada, je mirno in počasi dejal:

»Nič ne maraj, tovariš, uslo mi je! Fej ga bodi, veš, takšne nature pač sem, ne zameri!«

In je izbruhnilo vendar! Najprvo se je na nemški strani oglašila brzostrelka. Tako nekako plaho, kakor da tiplje po temi, koj nato pa je iz stolpa nekajkrat šavsnila težka strojnica. Zelena raketa z naše strani je zaprhutala pod nebo in razločno smo videli Nemce tekati med hišami na vse strani, tedaj pa je že rignila naša havbica... Ze pred nočjo so naši topničarji namerili let granate kar skozi topovsko cev, saj je bilo zračne črte do zvonika komaj dvesto metrov, v naslednjem trenutku je granata eksplodirala v zvoniku. Presenetili smo jih! Nemci niso pričakovali napada. Po prvem strelu sem občutil, kako me je zajela sproščenost, togost telesa se je raztalajala, čul sem povečje in skozi zeleno svetlobo rakete sem izstrelil vseh pet nabojev. Drugo povečje me je že neslo s tovariši vred navzdol. Spet smo popadali na tla. Roj svetilkajočih se krogel je zasikal nad nami, naše mine pa so razdežale streho župnišča, malo niže pod nami so pokale bombe. Rdeče rakete Nemcev so prosile pomoči. Slišal sem jih vpieti, pa jih nisem razumel. Fantje so se gnetli iz vseh strani iz teme. Nenadoma je fantiček planil na noge in razločno sem zaslišal visok, doneč Frenkov glas, ki je prevpil vse ostale:

»Na juriš, na juriš!«

Stisnil sem puško k sebi, kriknil iz vsega grla, obstal pri drevesu in ustrelil proti oknu župnišča, iz katerega so se svitali plamenčki brzostrelk, spet sem zdiral nekaj korakov navzdol in v svetlobi rdeče rakete videl med hišami Nemce, ki so dvigali roke. Prve čete naših fantov so bile že med hišami. Boj je pojenjal. Ko sva s fantičkom pridrvela do župnišča, se je zabrlistnilo skozi okno prvega nadstropja proti nama. Fantiček je razprostrl roke in kriknil:

»Daj ga, Nemca!«

Toda že smo vdrli skozi razbita vrata. V razsvetljeni sobi je stal nemški podoficir s pištolo v roki in jo nato zaničljivo vrgel pred nas. Počasi, zatajujoč strah, je hotel dvigniti roke, pa je bilo prepozno. Srd naših borcev ga je porušil. Iz sosednje sobe je stopilo pet Nemcev. Njihovi obrazi so bili od strahu spačeni in nekdo je glasno jecajoč ponavljal, kakor da je ob pamet:

»Nieder mit dem Hitler!«

Šel sem po fantička. Ležal je vznak. Majcena, komaj vidna ranica tik nad očesom je neznatno krvavela. V rokah je držal orglice, ker je že nameraval zaigrati zmaji v čast in veselje. Na nosilih se je vračal mimo tiste hiše. Dekleta niso mogla jokati od presilne žalosti, saj je bil še mrtev zal kakor svat.



France Mihelič: KOLONA V SNEGU

v tem kotu pod vinogradi tolikšna tišina in tako ljubka domačnost, kakor da nikjer na svetu ni vojne. Gozdovi so že rumeneli, vsepovsod je dišalo po grozdu, jabolkah in hruškah. Dekleta so bila mlada, srčkana, da, fantje bi kar tu obsedeli in povasovali, saj se je oglašala že pesem. Komisar Frenk je pogledoval na uro, in ker sva sedela pod napuščem sama zase, sva se pogovarjala.

»Glej tistega, ki igra na orglice! Blizu Stične nekje je doma, bajtarjev sin, šele včeraj se nam je pridružil, usnjarski vajenec je

nila kmetica, ko smo se spet razvrstili v kolono in jo mahnilo proti vrhu.

Onkraj hriba je ostro zagrmelo, visoko v zraku je zaživžgalo, kakor da je kdo vrgel jekleno zanko, in spodaj pod hišo se je dvignila prst, kakor da se je zemlja razcvetela. Tresnilo je kar močno. Kar nas še nikoli ni bilo v ognju, smo zaskrbljeno pogledali komisarja. Frenk se je hudomušno namuznil in dejal:

»Svabe slepo streljajo na našo stran, saj nas ne morejo videti. Le-tu k nam ne bo šavsnila,

Ko sva se vrnila na položaj, me je Frenk zapustil. Njegova naloga je bila tu važnejša kot varovati mene. Nastopila je že bila tema, in komaj sem našel svojega fantička. Zaukazana je bila najstrožja tišina. Ze pred nočjo so si zapomnili žicorezci smer svojih dejanj in bombaši — prostovoljci so si napolnili krušnjake z bombami. Sepet borcev je povsem zamrl, bolj in bolj nas je zajemalo občutje neke silne napolnitve. Tik pred bojem se človeku zdi, da bo srce zdaj obstalo, da so noge težke kot svinec,

Joe Higgins:

Pogojni odpust

Crandell je pričel spraševati:

»Torej v tem zavodu ste že od leta 1941?«

Sivolasa miss Hudson se je trudno in potrpežljivo nasmejala: »Da, sir, mislim, da sem tu že od leta 1941.«

»Obsojeni ste bili na do smrtne ječe?«

»Da, sir.«

»Listal sem po svežnju spisov, ki je ležal pred menoj. Obsodili so vas zaradi umora — zastupili ste svojo teto.«

»Da, sir, zastupila sem svojo teto.«

»Zakaj ste to storili?« sem jo vprašal in jo pogledal.

Njen obraz se je zresnil.

»Ker je streljala na taščice. Vedela je, da sem jih rada opazovala s kuhinjskega okna, zato jih je ubijala.«

Vse to smo seveda že vedeli. Toda, če pride kaznjen, ka pred odbor za odpust, jo je treba ponovno zasliševati. Menim, da je to potrebno zaradi odločitve ali jo sme, mo predčasno pogojno odpustiti ali ne.

Amos Whitman, tretji član našega odbora, se je oprl na kornolce in se nagnil naprej:

»Iz vseh spisov je razvidno, da ste se v tem zavodu ves čas vzorno vedli. Niti ene črne točke ni v vašem spričovalu o vedenju.«

»Nobene ni, sir,« je dejala miss Hudson. »In v vseh pet, indvajsetih letih me niso niti enkrat opominjali ali grajali.«

Njen pogled je begal po sobi in se ustavil pri oknu. »Osem, intrideset let sem imela, ko sem prišla v ta zavod.«

Whitman je listal po spih. »Leta 1953 ste smeli prositi za pogojni odpust. Odtlej ste petkrat prosili za odpust,

Spraševali smo jo še nekaj minut, nato smo ji dovolili oditi.

Amos Whitman je šele pred kratkim postal član našega odbora. »Kratko malo ne razumem,« je dejal, že leta 1953 bi jo lahko bili pogojno odpustili, a vendar so njeno prošnjo petkrat zavrnili.«

Crandell se je smehljaj. »Samo zato, ker ima kdo pravico do pogojnega odpusta, to še ne pomeni, da mu moramo to pravico tudi priznati kot nekaj samoumevnega.«

»Razumem,« je odgovoril Whitman, »toda zakaj so zavrnili njeno prošnjo? Njeno vedenje v zavodu je bilo vzorno in brez graje. Pomi, slite tudi na njeno starost. Ko je imela petdeset let, je prvič prosila za odpust. Že to dejstvo samo bi smelo zadoščati, da ne bi bili ničesar tvegali, če bi jo že takrat predčasno odpustili.«

»Če hočemo biti pošteni,« sem povedal, »se moramo seveda zanimati tudi za njena leta. Zdaj jih ima tri, inšestdeset. Kaj bo počela, če jo odpustimo? Ali bo našla še kje zaposlitev? In kakšen poklic naj opravlja?«

Whitman je to očitno prizadelo. »Ali naj po vaših besedah sklepam, da mora miss Hudson ostati v ječi samo zato, ker je prestara?«

Crandell je zmajal z glavo.

»Sodne ob'asti pričakujejo od nas, da v takih primerih odločamo po naši vesti in presoji, Amos. A tu ne gre za starost, Miss Hudson je večkratna morilka.«

Whitman je nagrbnčil čelo in listal po spisih. »Prišla je

sem povedal: »Ko je imela dvanajst let, je zgubila staro. Njen stric in njena teta sta jo vzela k sebi. Ziveli so na neki oddaljeni farmi. Po zapisniku o razpravi sta jo teta in stric držala kot ujetnico. Seveda ne smemo vzeti tega dobesedno, vendar pa ji nista dovolila nobenih prijateljev in lepih oblik, nobenih obiskov ali sprehodov. Vrh tega je morala opravljati kuhinjska in vsa druga hišna dela.«

Whitman se je vzravnal:

»In slednjič je dosegla tri, inšestdeset let. Mar me ne razumete? Tu je vendar izvor vsega zla. Ni jih umorila zato, ker so topli konje, uto, pili mačkice in streljali taščice, pa četudi sama pravi tako. Umorila jih je zato, ker so ji uničili življenje.«

Crandell se je praskal po bradi. »Ne vem. Samo trgo, več sem in skušam pravici pomagati tako, da kot dober državljan sodelujem v tem odboru za odpust kaznjencev. Nisem psihater.« Obrnil se je k meni: »Pač pa ste to vi. Kaj menite, doktor, o tej stvari?«

Ob tem letnem času kazeta hiša in vrt moje žene posebno lepo sliko. Skozi okno jedilnice sem opazoval ženo, ki se je zunaj na trati igrala s Princem, našim mladim ovčarjem.

Miss Hudson je pravkar pogrinjala mizo. »Zares ne vem, kako bi se prebijala skozi življenje, če me vi ne bi bili vzeli v službo, gospod doktor,« je rekla.

Zunaj je pričel pes glasno lajati in nato ovilliti.

Miss Hudson je stopila k oknu.

Nekateri ljudje skušajo vzgajati pse z ljubeznijo, drugi pa z bičem.

Zenici miss Hudson sta postajali vse večji in izraz nje nega obraza je postal trd. Ne verjamem, da bi me slišala, če bi ji bil kaj rekel.

Tiho sem se smehljaj pred se, ko sem videl, kako je moja žena znova dvignila bič. Vedel sem, da se je bom prav kmalu znebil.

»Pojedel sem dve ali tri pilule preveč,« sem odgovoril med smehom in nisem mogel razumeti, kaj se dogaja z našim planetom.

»Glej ga, kozarček preveč ga je srknil,« so se zasmejali mulci in niso nehali hoditi za menoj.

Zdelo se mi je, da nekaj ni v redu. Segel sem z roko v žep, da bi pregledal magnetske priprave za transformacijo prisotnosti, pa sem namesto njih otčpal še eno pilulo slivovke. Zaradi slabosti sem pojedel še to (kar bo, pač bo) in čutil, kako se mi v glavi vedno bolj vrti.

Tisti mulci so pa še kar trdovratno silili za menoj. Poklical sem ženo, pa se ni oglasila. Fantje so mi bili že tik za petami. Vprašal sem jih:

»Oprostite, je to Venera?« in se poskušal prepričati, če morda pod paro nisem prišel na drug planet.

»Ne,« so se zasmejali, »to je Zemlja, samo vi ste videli, kot bi padli z Marsa!«

Spoznal sem, da se mularija v poslednjih sto letih ni prav nič spremenila. V starih knjigah sem bral, da je bila ravno taka še pred dvesto in več leti. Kakšen odnos do človeka, ki se je izgubil in začel na lastnem planetu; ali nemara na katerem drugem?!

»Lepo vas vprašam, povejte mi vendar, je to Venera ali Zemlja? In bodite malo bolj vljudni, takšna nesramnost se za leto 2067 res ne spodobi.«

Potem je okoli mene nekaj zarjulo. Pomislil sem: raketa! A ničesar nisem videl. Odpravil sem se naprej.

»O, gorje! Spet si se ga napil pred časom! Nikoli ne moreš trezno počakati do polnoči! Ves dan sem ti govorila, da daj steklenico z žganjem v omar! Pokvaril si mi prehod iz starega leta v novo in praznike in sploh vse! Zdaj pa kar sam čakaj na novo leto! Jaz grem k sosedovim!«

Ta glas me je navdihnili s spoznanjem, žalostnim spoznanjem: Zal, še vedno pišem leto 1967! Kakšno hudičevo žganje! Premaknilo me je za celih sto let!

R. S.

»Tako je, sir,« je rekla, »petkrat so mojo prošnjo zavrnili.«

Whitman je pogledal Crandella, nato mene pa se zopet obrnil k miss Hudson: »Ali morda veste, zakaj so vašo prošnjo zavrnili?«

Njene veke so trznile: »Ne vem, sir.«

Pričel sem čakati po platnicah spisov pred seboj.

»Ali še žive kaki vaši sorodniki?« sem vprašal.

Zmajala je z glavo. »Zdi se mi, da nimam nikogar več.«

»Morda imate še prijatelje in znance?«

»Ne, sir, nisem imela prijateljev.«

Nekaj časa sem jo molče opazoval. »Imate prijatelje tu v ječi?«

Za hip je zaprla oči, kakor da bi razmišljala. Nato je povedala: »Da, sir, tu imam več prijateljev. Vsi so tako dobri z menoj!«

»Samo zato, ker ima kdo pravico do pogojnega odpusta, to še ne pomeni, da mu moramo to pravico tudi priznati kot nekaj samoumevnega.«

»Razumem,« je odgovoril Whitman, »toda zakaj so zavrnili njeno prošnjo? Njeno vedenje v zavodu je bilo vzorno in brez graje. Pomi, slite tudi na njeno starost. Ko je imela petdeset let, je prvič prosila za odpust. Že to dejstvo samo bi smelo zadoščati, da ne bi bili ničesar tvegali, če bi jo že takrat predčasno odpustili.«

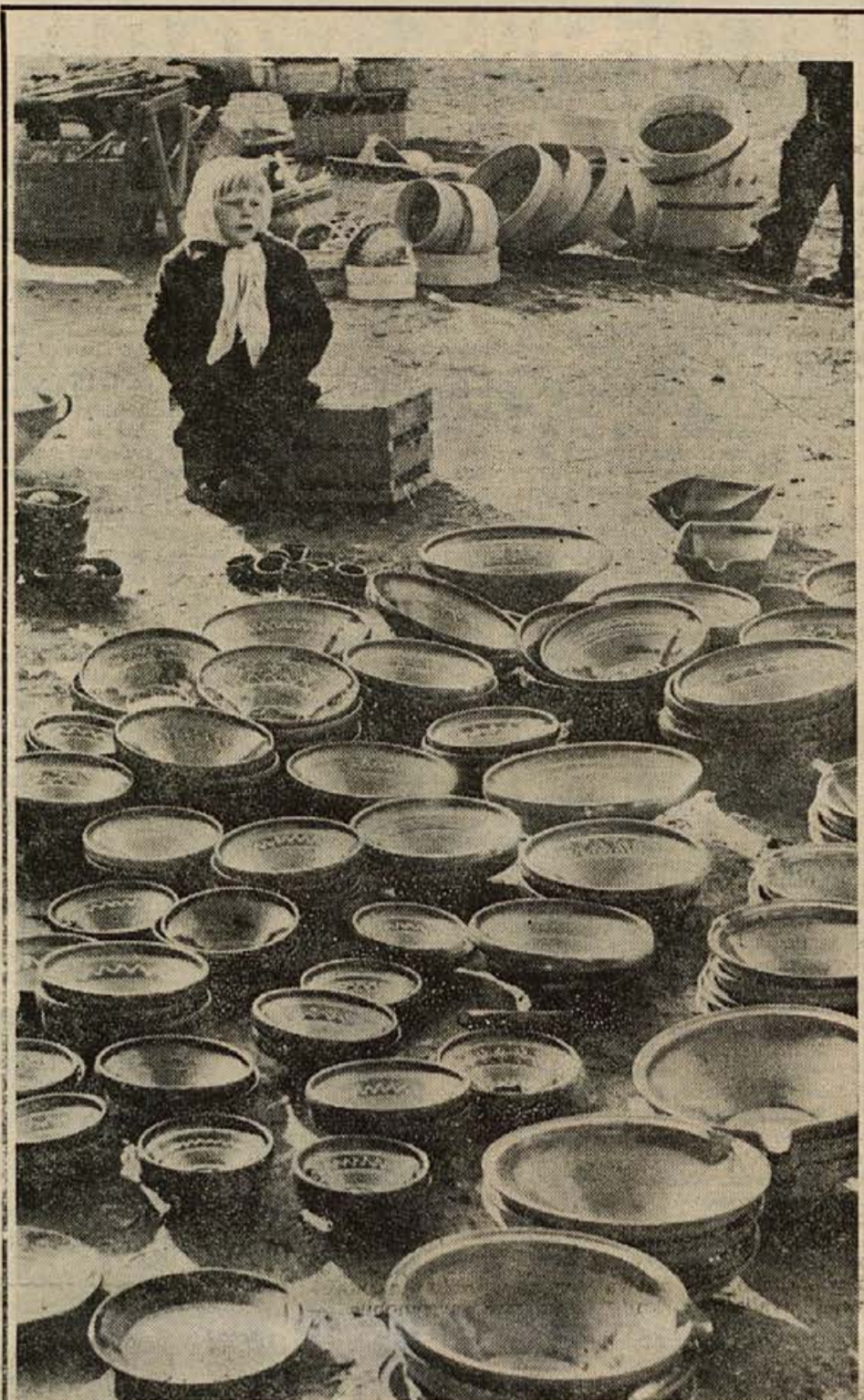
»Če hočemo biti pošteni,« sem povedal, »se moramo seveda zanimati tudi za njena leta. Zdaj jih ima tri, inšestdeset. Kaj bo počela, če jo odpustimo? Ali bo našla še kje zaposlitev? In kakšen poklic naj opravlja?«

Whitman je to očitno prizadelo. »Ali naj po vaših besedah sklepam, da mora miss Hudson ostati v ječi samo zato, ker je prestara?«

Crandell je zmajal z glavo.

»Sodne ob'asti pričakujejo od nas, da v takih primerih odločamo po naši vesti in presoji, Amos. A tu ne gre za starost, Miss Hudson je večkratna morilka.«

Whitman je nagrbnčil čelo in listal po spisih. »Prišla je



Polde Grahek: NA NOVOMEŠKI TRŽNICI

SREČNO NOVO LETO!

Vse svoje življenje sem se bal, da ne bom dočkal leta 2067! Zdaj pa sem prepričan, da sem ga dočkal!

Prodajalne pilule s svinino, brizganci in tortami, (pilule, ki nadomeščajo potice, je že zmanjkalo), že nekaj dni delajo brez prestanka. Posebni vse-mirski avtobusi odvažajo srečne turiste v gozdove Venere in na kanale Marsa. Z ženo sva se malce sprickala, ali naj pošljeva sina k teti na sosednjo Galaksijo ali s šolo na Jupiter! Žena se boji, da je sin premajhen, da bi brez staršev potoval nekaj svetlobnih let, jaz pa sem mnenja, da je treba otroka čimprej navaditi na samostojnost. Sicer pa pustimo vnevar družinske prepire, ko se piše leto 2067!

Konec koncev sva se z ženo le nekako pomirila. Zgodilo se je po njeni volji. (Zakaj pa ne, saj živimo v XX. stoletju!)

Davi navsezgodaj smo se pripravili na sprejem novega leta. Žena je oblekla nekakšne nogavice iz mesečine, ki sem jih ji prinesel lani s službenega potovanja na Luno, jaz pa sem se odločil za obleko iz slame (seveda ne takšne, kakršno smo poznali v XX. stoletju)! Žena mi je ponudila pilule slivovke! To res ni slaba stvar! Samo sladko sem se nasmejaj, ko sem v nekem časopisu bral, da je bila v starih časih slivovka tekočina! Moj bog, kaj vse so imeli v starih časih! Potem sem po starem običaju malo prigriznil: dve piluli klobase in pilulo kislih paprik. Izvrstno! Dopol-dne so nas obiskali neki gostje s Saturna, pa smo se odločili, da se skupaj poveselimo. Opolnoči bo najlepše, sem si mislil, saj je bilo zmeraj!

Priznam, pilule so se me malce prijele, pa me je popoldan začela boleti glava. Pa sem se junaško držal! Saj novo leto ni vsak dan! 2067 pa še posebno ne!

»Glej ga, starega, nalezal se ga je!«

Obrnil sem se in videl, kako neki mulci kolo-vratijo za menoj. Le kako to? Kakšni mulci, saj sem vendar sedel z družino lepo doma, pri mizi?! Kaj hočemo, vse mogoče se človeku lahko primeri v XXI. stoletju.

»Pojedel sem dve ali tri pilule preveč,« sem odgovoril med smehom in nisem mogel razumeti, kaj se dogaja z našim planetom.

»Glej ga, kozarček preveč ga je srknil,« so se zasmejali mulci in niso nehali hoditi za menoj.

Zdelo se mi je, da nekaj ni v redu. Segel sem z roko v žep, da bi pregledal magnetske priprave za transformacijo prisotnosti, pa sem namesto njih otčpal še eno pilulo slivovke. Zaradi slabosti sem pojedel še to (kar bo, pač bo) in čutil, kako se mi v glavi vedno bolj vrti.

Tisti mulci so pa še kar trdovratno silili za menoj. Poklical sem ženo, pa se ni oglasila. Fantje so mi bili že tik za petami. Vprašal sem jih:

»Oprostite, je to Venera?« in se poskušal prepričati, če morda pod paro nisem prišel na drug planet.

»Ne,« so se zasmejali, »to je Zemlja, samo vi ste videli, kot bi padli z Marsa!«

Spoznal sem, da se mularija v poslednjih sto letih ni prav nič spremenila. V starih knjigah sem bral, da je bila ravno taka še pred dvesto in več leti. Kakšen odnos do človeka, ki se je izgubil in začel na lastnem planetu; ali nemara na katerem drugem?!

»Lepo vas vprašam, povejte mi vendar, je to Venera ali Zemlja? In bodite malo bolj vljudni, takšna nesramnost se za leto 2067 res ne spodobi.«

Potem je okoli mene nekaj zarjulo. Pomislil sem: raketa! A ničesar nisem videl. Odpravil sem se naprej.

»O, gorje! Spet si se ga napil pred časom! Nikoli ne moreš trezno počakati do polnoči! Ves dan sem ti govorila, da daj steklenico z žganjem v omar! Pokvaril si mi prehod iz starega leta v novo in praznike in sploh vse! Zdaj pa kar sam čakaj na novo leto! Jaz grem k sosedovim!«

Ta glas me je navdihnili s spoznanjem, žalostnim spoznanjem: Zal, še vedno pišem leto 1967! Kakšno hudičevo žganje! Premaknilo me je za celih sto let!

R. S.

LITERARNA VZGOJA

Pisatelji in pesniki pišejo s prepričljivo besedo o doživljajih in spoznanjih in jih posredujejo ljudem, da jih doživljajo in spoznajo, kot da bi bila njihova lastna.

Založbe ta dela sprejemajo v svoj program, jih tiskajo in prodajajo v knjigarnah tistim, ki jim je do teh miselnih in čustvenih spoznanj, skratka tistim, ki jim je do tega, da izoblikujejo na osnovi doživljajev vrednot sebe v Človeka. V knjigarnah knjige čakajo na kupca ali pa na tistega posredovalca, ki bo znal knjigo približati in posredovati človeku.

Knjige čakajo; ne samo v knjigarnah, čakajo tudi v skladiščih. Zakaj? Saj naša prva tiskana knjiga datira iz leta 1551, in naš zakon o obveznem šolanju datira še iz časov Marije Terezije, poleg tega pa so bile že v prejšnjem stoletju nekatere izdaje naših pesnikov in pisateljev razprodane! Reči smem, da v pogledu tiskanja, kupovanja in branja knjig nismo brez tradicije. In vendar nam članek tov. Cirila Zlobca v Naših razgledih pove katastrofalno dejstvo, da do domačih ustvarjalcev nimamo posebne afinitete. Tudi merilo najbolj izposojanih knjig v naših ljudskih knjižnicah ne sovпада vedno z merilom najkvalitetnejših knjig.

Ali skopa dejstva ne opozarjajo na naš slab literarni okus? Ali ob takih dejstvih družba ali pa posameznik v naših knjižnicah ne dotirata bolj knjigo povprečne vrednosti kot pa resnično kvaliteto? Ali postajamo, kar zadeva branje kvalitetnih knjig,

»nepismeni«? Ali je prav, da zadošča ljudem pretežno literatura, ki jo najdemo v kioskih in ki je, kot vse kaže, eden najpomembnejših oblikovalcev literarnega okusa (če pri tem sploh lahko govorimo o okusu) današnjega človeka in huda konkurenca naših knjigarn, knjižnic in založb? Literatura v kioskih sodobnega bralca v nobenem primeru ne obremenuje: ne finančno — kajti dobre knjige so drage — ne miselno — kajti dobre knjige so zahtevne — in končno, kar kupi v kioskih, lahko brez škode odvrže v najbližji smetnjak, potem ko prebere, ker literatura iz kioskov je tudi v dekorativnem pogledu brezpomembna in ni, da bi jo postavljali na police kot okras stanovanja! In tako sodobni človek, ki večno trpi na pomankanju časa, teši svojo željo po branju s koncentriranimi nadomestki, teši jo s tako imenovano lažjo zabavno literaturo, dobre knjige pa se kopičijo v knjigarnah in skladiščih...

Morda so te besede pretirano črnogledne za današnji dan, češ še vedno imamo ljudi, ki segajo po dobri knjigi, še vedno je dobra knjiga marsikomu »zvesta spremljevalka«... Tako danes, kaj pa jutri? Ali imajo ti ljudje dovolj za dobro knjigo vnetega mladega naraščaja, ki bo jutri stopil na njihovo mesto ter pokupil v skladiščih in knjigarnah nakopičene knjige? Ali smo mladim ljudem približali in prikazali vrednote, ki so umetnosti, v pisani besedi, v dobri knjigi — sicer ne v obliki najnovejšega tipa avtomobila —

skratka vrednote, ki jim bodo pomenile več kot avtomobil aerodinamične oblike! Ali smo v Solah in knjižnicah izoblikovali koncept literarne vzgoje mladega človeka, ki se ne bo omejevala zgolj na rojstva in smrtne letnice pisateljev, marveč mu bo umetnino predstavljala v taki luči, da jo bo znal doživljati in jo bo potreboval kot vsakdanji kruh? Literarni okus mladega človeka se izoblikuje na osnovi takih izkušenj, kakršne je imel s knjigo od najzgodnejše mladosti dalje. Rastlina bo taka, kakršna je bila zemlja, v kateri je rasla. Od človeka, ki se je od najzgodnejše dobe svojega otroštva tešil željo po branju v pisano ovesenih kioskih, ne moremo pričakovati, da bo pokupil naklade Cankarja, Andriča, Hemingwaya idr.

Mrtva točka, na kateri je prodaja dobrih knjig, bi nam morala pomeniti opozorilo, da smo morda v tem pogledu za eno generacijo zamudili vlak; ali bomo tudi naslednje prepustili Pingvinom, Panoramam, Zenitom, Stripu, magazinom in Zvitorepcem? Vzgoja, tudi literarna, ni poceni; obrestuje se šele v petnajstih, dvajsetih letih. Če želimo premakniti relacijo kultura—država na relacijo kultura—občan, potem nam moramo vzgojiti občana, ki bo kulturo in tudi dobro knjigo resnično potreboval, sicer nam utegne zdrkniti kultura na relacijo — plaža—občan.

MARTINA SIRCELJ

Makuc razstavlja v Kočevju

23. decembra so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo akademskega slikarja Vladimira Makuca. Odprta bo do 8. januarja vsako sredo in soboto od 15. do 18. ure ter ob nedeljah in praznikih dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 15. do 18. ure.

Pred otvoritvijo razstave, ki je bila takoj po končani konferenci KO SZDL, je občan pozdravil in jim spregovoril o pomenu Likovnega salona in razstave predsednik sveta za kulturo pri občinski skupščini prof. Miloš Humek. Med drugim je dejal, da je zdaj priložnost, da občani odstranijo iz stanovanj kije in drugo naviake, saj so razstavljeni dela tudi na prodaj.

V krajšem kulturnem sporedu sta zaigrala občanom več skladb violini Vladimir Škerlak in pianist Ljubo Rancigaj. Poslušalci so bili s kulturnim delom programa, ki je bil primerno izbran, zelo zadovoljni. Za marsikoga pa sta bila koncert in razstava edinstveni kulturni užitek, saj se do nedavnega velika večina kočevskih občanov ni mogla seznaniti z dobrimi oziroma celo odličnimi umetniškimi deli.

Lepo darilo metliški šoli

V okviru letošnje akcije, v katero so se vključile časopisne založbe in podjetja, ki so sklenila namesto novoletnih čestitk obdariti nekaj šol, so prišli do televizorja tudi učenci metliške osemletke.

V četrtek, 22. decembra popoldne, so imeli v šoli skromno slovesnost, na kateri je predsednik centralnega delavskega sveta časopisnega podjetja DELO, Vojko Černelč, izročil šoli lepo darilo — TV sprejemnik.



Miro Kugler: OCKA ZAGAJO

Iz zapuščine pisatelja Mirana Jarca

Oder mladih pripravila večer Mirana Jarca. Pripravili so že izbor pesmi, pisatelja so hoteli predstaviti tudi z dramskim prizorom, vendar tega zaradi pomankanja moških glasov ne bodo mogli uresničiti. Upravnik študijske knjižnice Bogo Komelj je dal igralcem na voljo tudi lutkovni prizorček iz zapuščine Mirana Jarca. Komorna prireditev bo najverjetneje v Dolenjski galeriji. Za pesnika in pisatelja Mirana Jarca je v Novem mestu

pročejšnje zanimanje zlasti po dneš, ko so pri DZS ponovno izdali njegov roman Novo mesto. Oder mladih namenava pripraviti tudi bralni večer, posvečen Slavku Grumu.

Pravkar študirajo tudi igro LEPOPOTA IN ZVER (pisatelj Nicolas Steward Gray). Ta je uporabil star francoski motiv — problem človeka, spremenjenega v divjo, ki ga odredi dobrota neke device. Dogajanje je postavljeno v izredno priropno okolje. Skok med dejanji pa je petsto let. Carovnik Hokus-pokus zapre princa zaradi neprijudnosti in napadalnosti za dvajset let, pa nanj pozabi. V gradu mu strežejo samo sence... Namesto dvajset let je princ zaprt petsto let in strežejo mu samo sence... Sicer pa, kaj bi navajali vsebino, dovolj je, če igralci že vnaprej obetajo zanimivo predstavo, ki ima globljo vsebino, kot bi si človek mislil po znanjem videzu.

Igro Lepota in zver študirajo že mesec in pol, predvidevajo pa, da bo premiera že konec januarja. Posebno pazijo na govor in gibanje na odru. Glasbeno opremo pripravljata Jelka in Metka Kastelic, sceno pa Boža Podrgajs. Študirajo v najboljših pogojih, saj jim je občinska skupščina v popolnem razumevanju njihovih prejšnjih težav pri delu dala na voljo prostor za vaje v stavi skupščine. Pb.



Adalbert Lipičnik pri delu

Bežno srečanje

»Tisti, kdor dela zase propagando, je slab umetnik. Da boste pravilno razumeli, kar vam pripovedujem,« je začel pogovor Adalbert Lipičnik, svobodni umetnik iz Celja, ko se je mudil pri prijatelju Bojanu Brezovarju v Šentrupertu. »Takole se s skromnostjo prebijam skozi življenje. Ni lahak tak kruh, saj je veliko poklicanih, pa malo izvoljenih. Sem član društva likovnih umetnikov, toda vsi le s težavo dobivamo naročila. Običajno sežejo le do bližnjih, bolj znanih; cela vrsta nas pa se mora znajti, kakor ve in zna. Na šentruperski šoli sem naredil Cankarjev kip in portrete mojih gostiteljev. Dogovarjali smo se, da bi naredil kipe ali portrete velikih sloven-

skih sinov tudi za druge šole na Dolenjskem.

Moje življenje, šola, umetniška ambicija? 1913. leta sem zagledal luč sveta. Naredil sem kiparsko šolo, takoj po vojni pa diplomiral na akademiji. Prvič sem razstavljal nekaj del tik pred vojno. Tudi po vojni sem se predstavil na nekaterih razstavah. Moram povedati, da je sedaj eno moje delo tudi na Brionih. Posebno veselje imam s portreti. Nameraval sem veliko ustvariti, toda bolezen me je za dalj časa priklenila na posteljo. Inel sem tako skromno preživljalno, da sem še v bolniški postelji modeliral in ta dela dal zdravnikom namesto plačila. M. L.



SREČNO 1967



IMV Industrija motornih vozil Novo mesto

Sličice sveta pod Gorjanci

Skrite med griče so rdeče strehe gradu Tolsti vrh (Gracarjevoje turna) in kot narisane so v svoji ne navadnosti na belo platno zasneženih Gorjancev. Slikarski motivi se ti tukaj kar ponujajo in ni treba še posebej pogledati v knjigo vtisov v Trdinovi sobi na gradu, da bi ugotovili, če je tudi Vladimir Lamut hotel delati v ta del Dolenjske, ko je ustvarjal svoj Gorjanski cikel. S hitrimi kretnjami in prav gotovo z obrazom, ki je žarel od skritega navdušenja, je v knjigo vtisov narisal pokrajino pod Gorjanci. Snov se mu je ponujala v pogledu na katerokoli stran, motiv ga je očaral in dal mu je notranjo vsebino, ko je nad poljem narisal, skrit med črte neba in Gorjancev, človekov obraz.

V knjigi vtisov najdeš znana imena slovenskih kulturnikov in njihovi zapisi so sproščeni in vedri pa hudomušni, kot so ljudje v teh krajih, če jih srečaš in z njimi prvič spregovoriš. Ciril Kosmač je pred leti pripisal, da je naš čas pravi trdina za obnovo kulturnih spomenikov. Na srečo so grad prekrili in ga tako obvarovali pred razpadom. Nič čudnega ni, da je tudi Vla-

sto Schoepel-Rudežev, ki prebiva v gradu, zamakalo slikanje. Pred leti je razstavljal v avli novomeške študijske knjižnice in njen upravnik tov. Bogo Komelj mi je svetoval, naj jo obiščem. Nekaj dni pred mojim prihodom jo je obiskal tudi novinar ljubljanske TV in posnel njene pasteje.

»Če ste prišli zaradi slikarja, morate najprej pogledati našo znamenitost, poslikana vrata, ki so delo ljudskega slikarja Rangusa,« me je nagovorila prijazna gospodinja in za uro pustila vnaprejšnje opredeljene opravke. Pa se pohvalila se je: »Veste, pred eno uro jih je bilo tukaj kar za cel avtobus. Učitelji iz Maribora so si prišli ogledat grad.«

»Rangusa so Turki prisilili, da je pokazal pot iz Vrhpolja pod Gorjanci do gradu. Ta pa je sporočil v grad, da preti nevarnost, Turke (morda niso bili pravi Turki) je popeljal v grajsko klet, kjer so se oplili. Zlahka so jih zmagali in grajski so Rangusa iz hvaležnosti »koštali in gvantali do smrti«, kot pravi ljudsko izročilo. On pa je na vrata »gomazina« (magacina) narisal skupino Turkov in sebe, s cilindrom

na glavi, da bi se prav zagotovo vedelo, da on ni eden izmed njih.«

Ko si ogledam to slikarsko imenitnost, ki dokazuje, da je bilo preprosto ljudstvo tudi na Dolenjskem umetniško tvorno, mi pokaže svoje pasteje. Zajetna mapa jih je. Posebno zanimivi so tisti, kjer je upodobljena bližnja okolica. Sicer pa najraje slika morje, Kolpo in Krko. Motivi se ji ponujajo kar skoz okno: samotno znamenje med vinogradi, čas, ko se taja prvi sneg, Gorjanci z nebom, ko so pripravljali na dež... Obraba stran za stranjo in pripoveduje, da ji je največ pomagal slovenski slikar Stemen. ko je hodil sem. Pomagal je tudi ohraniti oziroma zaščititi Rangusova vrata. Pripoveduje, da nima prav veliko časa za slikanje in da to ni kaj posebnega, saj ima tudi sicer skoraj vsakdo kakšnega konjička, ki se mu posveča v prostem času. Na deželi pa ni prostega časa. Kljub temu da ji je slikanje samo konjiček, pa je slikarka presegla amaterizem, saj so nekateri listi, miniaturre sveta pod Gorjanci, prave umetnine.

PETER BRESČAK

PRIDOBITVE BREŽIŠKE OBČINE:

Dva mostova in 15 km asfalta

V brežiški občini so imeli dobro leto za urejanje cest — Makadamske ceste so bile čez poletje nekoliko zapostavljene, toda cestarji že spet opravljajo službo na starih odsekih, da bodo nadoknadili zamujeno

Prvega januarja letos je cestni sklad občine Brežice prevzel od bivšega zavoda za komunalno dejavnost v upravljanje vse ceste v občini. Na

men tega ukrepa je bil, da bi bilo vzdrževanje cenejše. Ze v zgodnji pomladi se je pokazalo, da je novi način bolj

le pravočasno navozone z gramozom in tolikšno količino ga že lep čas niso dobile. Za boljše predstavo samo tale podatek: leta 1965 so navozili na vse ceste 3420 kubikov gramoza, letos pa že 6340 kubikov za enako vsoto denarja.

Sredi letošnjega poletja se je občinska skupščina zavzela za modernizacijo dveh gospodarsko zelo pomembnih: začeli so asfaltirati cesto Brežice—Bizejsko, na to pa še odsek Brežice—Dobova—Harmica. Za ureditev obeh cest je prispevala večji del občina. Na razpolago je dala denar iz cestnega sklada, material in delovno silo.

Cestarji so bili skoraj pet mesecev zaposleni pri modernizaciji omenjenih cest; zaradi tega so bile tisti čas makadamske ceste nekoliko zapostavljene. Toda ne glede na petmesečno odsotnost cestarjev bodo vse te ceste v kratkem spet urejene. Cestarji že delajo na starih cestnih odcepih in na voljo imajo dovolj gramoza za posipanje.

V občini Brežice sta bila letos zgrajena dva železobetonska mostova čez Sotlo, in sicer v Stari vasi in v Rakovcu. Popravljen in delno obnovljen pa je bil leseni most čez Krko v Cerkljah.

Vsa dela, ki jih je zastavil cestni sklad v letnem planu, niso bila uresničena, to pa predvsem zaradi daljše zaposlitve cestarjev pri asfaltiranju bizejske in dobovske ceste. Trenutno so najbolj v za-

gati prebivalci iz Sromelj, kjer bi morali napraviti podporni zid. Delovne sile cestne službe ni mogla odstopiti, nudila pa je krajevni skupnosti ves gradbeni material. Če bi si krajevna skupnost dohela vsaj enega zidarja, bi to lahko uredili že letos, tako je delo ostalo nedokončano.

J. T.

Konec prisilne uprave v KEMOOPREMI

V ponedeljek, 19. decembra, je prenehala prisilna uprava v trebanjskem podjetju Kemooprema. Na novo izvoljeni delavski svet je na seji na predlog komisije za volitve in imenovanja direktorjev potrdil dosedanjega prisilnega, ga upravitelja Ivana Goleta, ki se je edini javil na razpis za direktorja podjetja.

tevali so tudi, naj se napaka obračuna že sedaj, ne pa šele potem, ko bo most že dokončan.

Kolikor bi spremenjena višina motila dohod do bližnjih hiš na desnem bregu, naj bi PIONIR upošteval tudi to in zagotovil dodaten denar za ureditev tega vprašanja. Nova višina mostu pa bo dobrodošla za bodočo zavarovalno cestno, ki jo bodo gradili ob desnem bregu Save.



EN MESEC PREZGODAJ se je letos začela zima. Marsikoga je vreme prehitelo, posebno pa kmete, ki so ostali brez listja za nastilj. Gospodinja iz Ledče vasi pri Sentjerneju ga je nagrahala in raztresla po travniku pred gozdom, kjer je sneg že pobralo. Vsaj za nekaj vozičkov ga bo ... (Tretja nagrada za FOTOGRAFIJO TEDNA — foto: Polde Miklič, Sentjerne, EFKE 20 4/60)

Z LETNE KONFERENCE KO SZDL V KOČEVJU

Klavrna udeležba in razprava

Ali SZDL v mestu izgublja zaupanje občanov? Kaj bi dejali padli? Prvoborec v neprimernem stanovanju — Problemi posameznikov so največkrat tudi družbeni problemi

Konference krajevne organizacije SZDL Kočevje-mesto, ki je bila pretekli petek, se je udeležilo le okoli 70 članov od skupnih 2500.

Poročilo je namesto obtelega predsednika podal Janez Žužek. V njem je obravnaval vsa področja, na katerih je delala oziroma bi morala delati SZDL. — Med drugim je ugotovil, da SZDL vse bolj izgublja vodilno vlogo med občani v mestu (na podeželju je prav obratno), kar je dokazala tudi pičila udeležba na konferenci.

Tudi razprava je bila zelo skromna. Član SZDL tovariš Brežec, upokojenec in bivši partizan, je dejal, da bi morali biti vsi bolj delavni in enotni ter delati za cilje, za katere je med vojno tekla kri. Morali bi biti tudi bolj složni in človeški. Dejal je, da ne ve, kaj bi bilo, ko bi vstali od mrtvih vsi padli,

ker je vprašanje, kako bi bili z nami in našim delom zadovoljni. Nadalje je dejal, da so upokojenec dobili pred dvema letoma za novo leto eno pokojnino več, lani je pol pokojnino več, letos pa se sprašujejo, če bodo sploh dobili redno pokojnino.

Odgovoril mu je Rudi Mohar, upravnik podružnice socialnega zavarovanja, ki je dejal, da za pokojnino bo in tudi mora vedno biti denar.

Ivan Zanoškar, tudi upokojenec in prvoborec, je povedal, da je njegovo stanovanje nujno potrebno popraviti, a ga kljub njegovim prošnjam doslej ni nihče popravil. Razen tega je, menda kot hišnik, imel včasih stanovanje zastoj, zdaj pa ga mora plačevati. Hkrati pospravlja dvorišče in pokriti prostor pri svojem stanovanju, ki ga nekateri uporabljajo za avtomobilsko shrambo, vendar doslej ni dobil za to niti toliko denarja, da bi kupil metlo. Dejal je, da ni prav, če gnije v tem neprimernem prostoru, kjer ga dušijo tudi izpušni plini avtomobilov, saj imata oba z ženo priznana udeležbo v NOB od leta 1941.

V razpravi sta sodelovala le še direktor stanovanjskega podjetja tovariš Knafelje in predsednik občinskega odbora SZDL Stane Lavrič.

Marsikdo bo dejal, da je bila konferenca žalostna in da vse, kar je bilo povedano na njej, ni ni sodi k delu SZDL. Res sta ubili udeležba in razprava klavrni, vendar bo v bodoče še

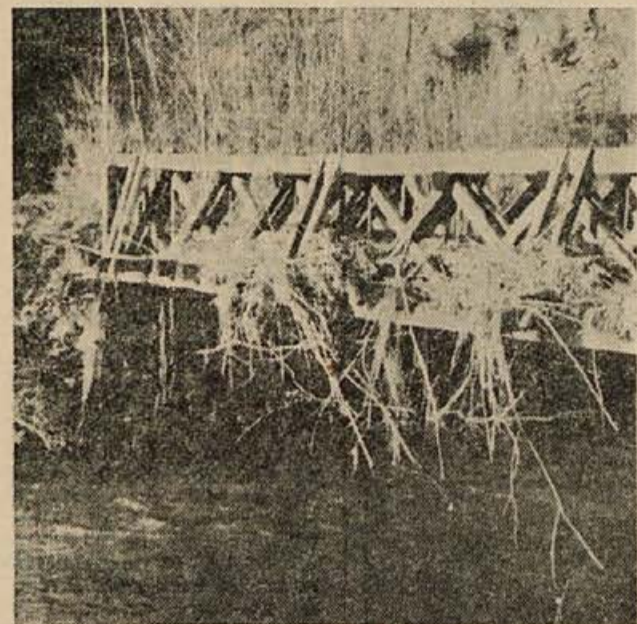
slabše, če si SZDL ne bo prizadevala reševati tudi tiste na videz majhne in nepomembne zadeve, ki tarejo njene člane in jih sami ne morejo rešiti. Ti mali problemi so za prizadetega veliki. Če mu jih nihče ne pomaga rešiti, čeprav jih včasih leta in leta pripoveduje, potem bo občan izgubil zaupanje v organizacijo. Prav to se je verjetno že zgodilo, saj je prav v mestu na vseh sestankih zelo slaba in celo iz leta v leto slabša udeležba.

Na vseh sestankih in zborih občanov bi morali bolj upoštevati mnenja, predloge in želje posameznikov ter ne propagirati le visoko politiko, ki je od občanov zelo daleč. Sicer pa bi bilo prav, da bi bili tista visoka družbena politika, veliki načrti in vse drugo visoko sestavljeno iz želja in potreb posameznih občanov, saj je iz posameznikov sestavljena tudi družba. Torej je problem posameznika dostikrat hkrati tudi problem skupnosti.

J. PRIMC

Priznanje krvodajalcem v Semiču

V nedeljo, 18. decembra, je bil v semiški kino dvorani občni zbor krajevne organizacije RK, ki se ga je udeležilo okoli 80 ljudi. Po poročilu o dosedanjem delu organizacije, ki ga je podal dr. Anton Kvasič, so učenci semiške osemletke izvedli kulturni program. Ob tej priložnosti je dobil diplomu Janez Konda iz Osojnika, ki je že 15-krat daroval kri, za organizacijo krvodajalske akcije pa so bili pohvaljeni: Antonija Sprajcer iz Vavpše vasi, Rozalija Plut iz Semiča in Francka Jakša in Sela pri Semiču. D. F.



Minljiv spomin na decembrski dan, ko je Mirna po iznenadni povodnji postala spet mirna. Na sliki je opušen most pri Jelovcu. (Posnetek: M. L.)

BOLEZEN GROZI MLADINI POSAVJA

Na pomoč šolarjem!

Zdravstveni delavci v krški občini z veliko zaskrbljenostjo spremljajo vse večji porast nalezljive zlatenice med šolskim in predšolskim otroki. Nastala je prava epidemija in bolezen je okužila že okoli 500 ljudi.

V zdravstvenem domu so doslej zabeležili 276 primerov, vsaj še enkrat toliko pa je bolnikov s prikritimi bolezenskimi znaki. Ti so bolezen prehodili in med tem nemoteno okuževali še druge. Povzročitelj te bolezni je zelo odporen virus, ki se zlasti hitro širi v slabih higienskih razmerah. Najučinkovitejši ukrep proti nadaljnjemu širjenju zlatenice je čim popolnejša osebna čistota, čistoča šolskih mlečnih kuhinj, učilnic in stranišč.

S temi spoznanji so se odločili za skupno akcijo zdravstveni delavci, učiteljsvo in organizacije Rdečega križa in krški občini. Zdej se obračajo še na delovne kolektive. Pričakujejo razumevanje in ugoden odziv na prošnjo za pomoč šolarjem.

Delovne organizacije naj bi pomagale pri urejanju higienskih razmer na šolah in tako ščitile zdravje mlade generacije. Sole namreč same nimajo možnosti, da bi ustregle higienskim zahtevam. Nadvse dobrodošla bi jim bila pomoč v denarju ali materialu. Potrebujemo umivalnike, vrče, vedra, brisače, milo, razkužila ter neoporečen jedilni pribor in posodo. Prispevek bo zbiral občinski odbor Rdečega križa.

Sanitarna inšpekcija bo skupno z zdravnikom pregledala higienske razmere na vseh šolah. Po vaseh bodo v zimskem času predavanja o nevarnostih nalezljive zlatenice, občinski odbor RK pa bo še posebej razdeljeval ljudem navodila za preprečevanje bolezni. Zdravniki pričakujejo, da bo samo skupna akcija imela uspeh in da bo zavrila napredovanje bolezni, ki najbolj ogroža mladino.

V občini so sedaj tri žarišča. V krškem okolišu so zabeležili 100 primerov z Za-

riščem v Vidmu, v okolišu Senovo 155 primerov z žariščem na Senovem in v Kostanjevici 21 primerov.

Do srede decembra je obbolelo 55 predšolskih otrok, 163 šolarjev in 58 drugih ljudi. Po mesecih so obolevanja takole napredovala: v januarju je bilo 5 primerov, v februarju in marcu po 10, v aprilu 17, v maju 14, v juniju 27, v juliju 23, v avgustu 45, v septembru 36, v oktobru 41, v novembru 20 in do srede decembra že 27. Potrebni so torej hitri ukrepi in hiter odziv na prošnjo Rdečega križa.

ZANIMIV PRIMER IZ KRŠKE OBČINE:

Višinska pomota v krškem mostu

Novi most čez Savo je na desnem bregu za četr metra višji kot na levi strani reke — Odborniki so sprožili to vprašanje na seji občinske skupščine, zahtevajo pa še dodatna, podrobnejša pojasnila.

Odbornik Edo Komočar je poslal občinski skupščini Krško pismeno vprašanje v zvezi z govoricami, da je novi savski most za 20 oziroma 50 cm previsok. Želel je zvedeti, če so govorice utemeljene, čigava je krivda za morebitno napako in kdo bo zagotovil dodatna finančna sredstva za tako delo.

Odgovor je dobil tov. Komočar na seji občinske skupščine v ponedeljek, 19. decembra. Po izjavi šefa gradbišča je predstavnik občine pojasnil, da je most na desnem bregu res za 24,7 cm višji kot na videmski strani, in dejal, da bodo dodatni stroški bremenili izvajalca gradbenih del.

Pri meritvah se je zmotil Pionirjev geometer. Napako so ugotovili šele potem, ko so že zabetonirali oporni zid. Izvajalec je proti takim pomotam zavarovan pri zavarovalnici.

Odborniki so z odgovorom niso zadovoljili. Zahtevali so, naj jim na prihodnji seji to natančneje raztolmačijo direktor gradbenega podjetja, projektant in nadzorni organ pri občinski skupščini. Zah-

PREDNOVOLETNI OBISK V PODJETJU »OPREMALES«

Storilnost - vstopnica na tuja tržišča

OPREMALES je lahko odvrnil nevarnost nerentabilnosti samo s pravočasno rekonstrukcijo — Ujeli so zadnji vlak — Storilnost se bo povečala za 40 odst. — Po načrtih bi morali izvažati 30 odst. proizvodnje, izvažali pa bodo 50 odst. — Delitev dela, specializacija in sodelovanje z NOVOLESOM

Lesna industrija ni v najboljšem položaju zavoljo znatnih podražitev surovin. Po reformi so se cene osnovnih surovin povečale za povprečno 26 odst., istočasno pa je lahko lesna industrija na domačem tržišču povečala cene gotovih izdelkov le za 10 odst. Cene na tujih tržiščih so ostale nespremenjene, to pa je še bolj prizadelo prav lesno industrijo, ki dobršen del svoje proizvodnje izvažata.

Jok in tarnanje ob takšnih težavah

ne pomagajo veliko. Rešitev je treba vsakakor iskati v boljši, sodobnejši in bolj ceneni proizvodnji. V OPREMALESU so pravočasno ugotovili, da potrebujejo več strojnih naprav, s katerimi bi zmanjšali delež ročnega dela. Z rekonstrukcijo so začeli 1964. leta in pri tem ujeli zadnji vlak. V oddelku za fino površinsko obdelavo so z novimi stroji že zmanjšali porabo časa za 80 odst., v furnirnici in v oddelku grobe stranje obdelave, kjer so imeli že prej

dobro mehanizacijo, pa za 35 odst. oziroma za 12 do 15 odst. V zadnjih dveh oddelkih je uspeh pripisati predvsem boljši razvrstitvi strojev in izboljššanemu notranjemu transportu ker jim je bilo to dvojno omogočeno v novih večjih prostorih. Urediti bodo morali še montažni oddelak, v katerem bodo uvedli veliko drobne sodobne mehanizacije, s čimer bodo skrajšali izdelovalni čas za 15 do 20 odst.

Proizvodni stroški manjši, storilnost pa večja

V OPREMALESU bodo po rekonstrukciji z boljšo organizacijo dela, z izboljšavami v notranjem transportu in s sodobno mehanizacijo skrajšali izde-

Kaj je z gradnjo šole na Mirni?

Samoprispevek še zdaleč ne bi zadostoval za novo šolo, republiška sredstva pa so pičila in ni mogoče v večji meri računati nanje — Novi šoli se je res težko odpovedati, toda kot kaže, ni boljšega izhoda — Staro šolo bi v tem primeru modernizirali in povečali

Poleti so se prebivalci trebanjske občine odločili, da bodo s samoprispevkom v dveh letih in pol zbrali 136 milijonov S din, od česar naj bi 106 milijonov porabili kot udeležbo pri najetju kredita za gradnjo nove šole na Mirni.

Denar je začel prihajati, toda kot kaže, nove šole ne bo kljub velikemu prizadevanju občinske uprave in skupščine, ki se zavedata, da je težko sporočiti tako novico ljudem,

83.000 Sdin za novo šolo

Delovna skupnost Medobčinskega zavoda za zaposlovanje v Novem mestu je na seji 27. decembra sprejela sklep, da pri prvi obveznici svojega zavoda za skopsko posojilo v skupnem znesku 83.000 Sdin za gradnjo nove šole v Novem mestu.

Sledite lepemu zgledu.

ki so bili pripravljene prispevati.

Kje se je zataknilo? Denar, ki naj bi ga zbrali s samoprispevkom, naj bi bil le udeležben pri najetju kredita iz republiških sredstev. Toda le-ta bodo v prihodnjem letu po zagotovilu sekretariata za šolstvo po plačilu lanskih obveznosti za vso republiko znašala le nekaj 100 milijonov S din in ne poldrugo milijardo, kot so pred letom dni računali. Tako je nastalo vprašanje, ali z gradnjo šole za nekaj let počakati ali pa k stari šoli dozdajati še del prostorov, sedanje pa temeljito preurediti in modernizirati. Ker so nekatere podobne preureditve v Sloveniji že dale dobre uspehe, so se začeli nagibati k tej drugi rešitvi, ki je v danih razmerah verjetno najbolj smotna. Ko se je pred nekaj dnevi tajnik občinske skupščine Ciril Pevec zaradi tega mudil pri republiškem sekretarju za šolstvo Tomu Martelancu, je zvedel, da bi se v tem primeru dalo dobiti ne-

kaj denarja. V kratkem času bo treba narediti načrt preureditve in pregled stroškov dozidave ter ga v januarju predložiti sekretariatu oziroma izvršnemu svetu. Če bi s to prošnjo uspeli, bi spomladaj že lahko začeli z delom, šolo pa naj bi preurejali dve leti, da bi bila dozidava in preurejanje temeljita.

Samoprispevek priteka nekako po predvidevanjih. Do srede decembra se je nabralo dobrih 15 milijonov S din. Treba pa je opozoriti tiste delavce, od katerih podjetja njihovih prispevkov sproti ne pošiljajo, da bo oddelek za finance primoran izterjati vso vsoto za nazaj, kar bo zanje težje. Pri plačevanju namreč ne more biti izjem.

Ponovno: „Bile so le obljube...“

Na članek, objavljen v 49. številki Dolenjskega lista pod istim naslovom, smo prejeli že odgovor upraviteljice suhorske šole Vladke Skof, pred dnevi pa nam je poslal svoj prispevek k problemu ukinjene šole na Jugorju tudi Ivan Zele, referent za šolstvo pri občinski skupščini Metlika.

Predsednik krajevne organizacije SZDL na Jugorju je objavil članek, v katerem obravnava ukinitvev podružnične šole Sela pri Jugorju. V članku pa je cela vrsta neresničnih izjav, zato želimo zadevo še enkrat osvetliti z druge strani.

Smatram, da je omenjeni članek nadaljevanje kampanj in pritiska, ki so ga izvajali nekateri ljudje na Jugorju, taki, ki večinoma sploh nimajo otrok v tej šoli. Med temi sta na žalost tudi odbornik občinske skupščine in predsednik SZDL. Onadva bi morala prva razumeti potrebo po ureditvi šolanja otrok, vendar nobeden od njiju nima svojih šolobveznih otrok, zato mislim, da so v osadiju drugi osebni razlogi.

Po preloženju otrok 2. do 4. razreda, katerih starši so sami šele pošiljali svoje otroke na šolo Suhor ali v Metliko, kjer je pouk kvalitetnejši, bi ostalo na Jugorju le 8 otrok od 2. do 4. razreda. Vsakemu je lahko razumljivo, da

za 8 otrok ne bi bilo mogoče počečevati v dveh oddelkih in plačevati dveh učiteljic ali ene učiteljice, ki bi učila ves dan. To je v bistvu isto. To pomeni, da bi morali imeti ti otroci pouk v treh kombinacijah. Tako bi bili deležni komaj tretjino tistega pouka, kot ga imajo otroci na drugih šolah. S tem bi bili jugorski otroci silno prizadeti ob prestopu v svojo oddelke in pozneje na šole II. stopnje. Gotovo bi morali eno ali dve leti ponavljati višje razrede, pa še ne bi dobajali drugih otrok. Tako bi jim bila zaprta vsaka pot do primernega poklica. Predel okrog Jugorja pa je tako pasiven, da mora najmanj tri četrtine vseh otrok za kruhom drugim. Menim, da bi moral to vedeti vsaj odbornik s tega področja, ker je imel sam s svojimi otroki že dosti težav.

S starši otrok preloženih smo imeli dva sestanka, na katerih smo jim vse to povedali. Na žalost pa se drugega sestanka, sep-

tembra, nista udeležila ne odbornik ne predsednik SZDL. Ta sestanki se sklicala šola Suhor, in ne odbornik Peter Badovinac, kot je bilo navedeno v članku. Omenjeni odbornik in predsednik SZDL pa sta storila nekaj drugega: po sestanku sta sklicala zbor volivcev, kjer so obravnavali ukinitvev šole na Jugorju. O tem pa nista obvestila ne občinske skupščine ne šole na Suhorju. Najbrž zato, da od tam nihče ne bi prišel in ljudem ponovno razložil stališča občinskega sveta za šolstvo, medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo in suhorske šole. Verjetno pa so to storili tudi zato, da bi laže izvajali pritisk na večino ljudi, ki so se sami spoznali, da šola v treh kombinacijah otrokom veliko bolj škodi kot koristi. Na tem sestanku in ob obiskovanju staršev po hišah so namreč več ljudi skoro prisilili k podpisu peticije občinski skupščini. Velika večina podpisnikov te listine sploh ni imela otrok v šoli. Nekaj staršev nam je tudi izjavilo, da so podpisali zato, ker so jih močno nagovarjali in sdelali silo in pritisk. Med drugimi je peticijo podpisal celo 15-letni fant, ki je obiskoval še sam šolo v Metliki. Kljub temu da mu je oče prepovedal karkoli podpisovati, je podpisal, ker so ga na sestanku k temu močno silili.

In obljube? Otroci se zelo dostojno vozijo na Suhor v šolo. Sprevedniki avtobusnega podjetja GORJANCI in kranjskih zelo lepo ravnavajo z otroki, ker jih veselih celo dvigajo na avtobus. Šola Suhor jim daje zato občasno nagrado. Prevoz je brezplačen. Učiteljica jih je v začetku 10 dni (več kot je bilo obljubljen) spremljala do Jugorja in nazaj. Podpisani sem se osebno pomenil s tov. Badovincom, da bo vsaj v slabem vremenu pustil otroke čakati v veži, za kar bi mu šola dala odškodnino. Peter Badovinac je obljubil, da bodo otroci lahko tam čakali celo brez odškodnine, a besede ne drži. Edina napaka je morda v tem, da šola dolejši ni sklenila pismenega sporazuma. Upoštevati je treba tudi to, da imajo jugorski otroci do avtobusa manj kot 3 km, medtem ko morajo mnogi, ki hodijo v metliško šolo, pešati tudi 4,5 km daleč.

Smatram, da bi morali preloženje jugorskih otrok obravnavati z več odgovornosti do njihove bodočnosti in da bi morali trenutne težave in osebne razloge pustiti ob strani.

IVAN ZELE

O ČEM GOVORE V SEVNIŠKI OBČINI:

Bo šlo prihodnje leto?

Po letošnjih podatkih sodeč, bo sevnško Kovinsko podjetje komaj zlezlo brez izgube — Pri manjkuje naročil, pri katerih se kaj več zasluži — Sodelovanje pri izdelavi plastičnih rolet še ni zaživel.

Kadarkoli se v sevnški občini govori o podjetjih, ki zaostajajo, je med njimi omenjeno tudi Kovinsko podjetje. Ne bi želeli ponavljati že znanih težav celotne kovinske industrije po reformi, vendar bi radi opozorili na nekaj značilnosti tega podjetja.

Pred gospodarsko reformo so bili sevnški kovinarji, ki jih je zdaj še okoli 50, kot večina drugih v razmeroma dobrem položaju. Čez polovico vse proizvodnje je prevzel stalni kupec Mizarska zadruga, za katero so izdelovali kovinske dele pri opremljanju hotelov in drugih stavb. Do sredine lanskega leta so precej delali tudi za trboveljsko strojno tovarno, ki pa je sčasoma prenehala z naročili. Tako se je znanjšal odvzem stalnih kupcev in začeli so se morali boriti za naročila. Pri tem pa seveda uspe tisti, ki dela kvalitetno, hitro in poceni.

Kot je povedal vršilec dolžnosti tehničnega vodje Jože Petercel, so si precej obetali od nameravane izdelave in montaže plastičnih rolet skupno z Mizarsko zadrugo

in Kopitarno. Vendar kaj dlje od zamisli doslej niso prišli. Mizarska zadruga, ki naj bi prevzela montažo in s tem prodajo na tržišču, zahteva prej spričevalo ustreznega inštituta, ki bo jamčilo kakovost rolet. Šele v tem primeru bi bila pripravljena prevzeti tveganje.

Po predvidevanjih na osnovi tričetrtletnega obračuna bodo v Kovinskem podjetju poslovno leto zaključili dokaj skromno. Porabljena sredstva so zaradi višjih cen surovin hitreje naraščala kot celoten dohodek. V prvih devetih mesecih je za sklade ostalo vsega sto tisočakov starih dinarjev, kar je sila malo v primerjavi s potrebami, saj imajo razmeroma slabe prostore in precej zastarelo opremo. V tem času so imeli povprečne osebne dohodeke 71 tisočakov na mesec, kar je za 67 odstotkov več kot leto dni prej in več kot na primer v krmeljski Metalni, čeprav v tem razdobju dohodek ni narasel. Res je ta odločitev stvar podjetja, vendar so za obstoj in modernizacijo v teh časih skladi nujno potrebni.

M. LEGAN

GRE KULTURA V ČRNOMLJU V ZATON?

„Jaz ne bom več sklical skupščine!“

Poročali smo, da je bila prvič skupščina občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Črnomlja sklicana brezuspešno, ker je bilo premalo udeležencev, in da so ponovno razposlali 50 vabil za 22. december. Sestavljenih se je po telefonu opravičilo, prišli pa so le tisti, ki tudi sicer na področju celotne občine delajo: Anka Tomc, učiteljica iz Črnomlja, Marica Starešinič s Preloke, Martina Jakša iz Semiča, Pavel Gorše iz Dragatuša, Ivanka Moljk iz Črnomlja, Franc Pavlakovič z Vinice, Ivan Mohar, učitelj z Vinice, ter člani ožjega predsedstva: sodnik Janez Kramarič, Viktor Zupančič, ravnatelj Andrej Petek in Janez Dragoš.

Skupščina spet ni bila sklepčna, zato nič čudnega, če je ob tako pičli podpori

poklicanih za delo na kulturno-prosvetnem področju predsednik občinskega sveta ZKPO izjavil:

V INISU

boljše steklo?

Zadnje dni se je v novomeškem INISU (o težavah v tej tovarni smo poročali pred nedavnim), odkar so zamenjali šobe, kvaliteta proizvedenega stekla izboljšala. Steklo sedanje proizvodnje dosega do ločljivost jugoslovanskih standardov. Kljub temu pa je težko reči karkoli o tem, kako bo v bodoče. O tem, kako teče proizvodnja v INISU, bomo sproti poročali.

RIBNICA: FINANČNE SKRBI ZA 1967

Prošenj je vedno več

21. decembra so v Ribnici na seji sveta za družbeni plan in finance razpravljali o predlogu odloka o začasnem financiranju proračunskih potreb občine za prvo trome-sečje v letu 1967 in o spremembah odloka o občinskem prometnem davku. Člani sveta so predlagali, da bi v Ribnici ustanovili katastrski urad, saj zdaj vodijo kataster za ribniško občino v Kočevju. Po izračunih bi bil kataster v Ribnici cenejši, kot so pri-

spevki ribniške občine za kočevskega. Svet je sprejel predlog, da je treba zadevo s katastrof temeljito proučiti.

Na seji so reševali prošnje in pritožbe za prodajo zemljišč in prošnje davčnih vezancev za oprostitev prometnega davka pri razrezu lesa ter za znižanje prispevkov in davkov. Svet je imel veliko dela, da je znižal davke res samo tistim, ki so do tega upravičeni.

Republiški odlok spodkopuje banko

(Nadaljevanje s 1. strani)

njujno potrebna. Po mnenju odbornikov, ki delajo v gospodarstvu, bi zmanjševanje sredstev banke občutno prizadelo podjetja in Dolenjsko v celoti. Dvomili so, da bi namreč Splošna gospodarska banka v Ljubljani pokazala dovolj razumevanja za potrebe dolenjskih podjetij, in so hkrati pohvalili dosedanje delo Dolenjske banke.

Na nedavnem sestanku predstavnikov prizadetih občinskih skupščin so se spoznale, da se naj izkoristijo vse zakonite možnosti, da bi preprečili uresničitev republiškega odloka. Usmerja-

nje sredstev, kar zakon dovoljuje, je namreč čisto nekaj drugega, kot je prilastitev (pa čeprav zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev v republiškem merilu), ker je to denar že tako in tako manj razvitih občin.

Ze ob sprejetju spornega odloka so bila v republiški skupščini mnenja različna. Eni so trdili, da je odlok v skladu z zakonom, drugi pa, da ni. Ustavno sodišče doslej o tem ni razpravljalo, ker pač ni bilo zahteva, ki pa ga bo v kratkem vložila trebanjska občinska skupščina.

M. LEGAN

Pokojninska črna borza razkrita

(Nadaljevanje s 1. strani)

so rednim osebnim dohodkom (po pravilniku) pristele še sejnine, potne stroške in terenske dodatke, odškodnine za osebne avtomobile, honorarje za nadurno delo in nagrado za slovo oziroma odpravnine. Ko so pri reviziji primerjali podatke, so večkrat našli povsem izmišljene številke, ki naj bi bile prikazovale osebni dohodek tega ali onega upokojenca!

Zanimivo je, da so pregledane pokojnine delavcev doma vse v redu in da so pri reviziji predvsem spreminjali, skraj v vseh prime-

rih znižali (tudi za 51.000 Sdin — v črnomaljski občini), pokojnine direktorjev, šefov oddelkov in drugih oseb na položajih.

Pri reviziji je bilo treba pregledati kupa samoupravnih aktov in pravilnikov za izplačevanje dohodkov zaposlenim. Marsikje so neradi videli zunanje ljudi, ki so jim prišli obrskati po papirjih, in so stopoke revizije na vso moč celo ovirali. Drugi so takoj privolili v pregled.

O nekaterih primerih, kjer je srihtanje pokojnin povsem obšlo samoupravljanje, bomo posebej pisali.

lovalni čas za okoli 25 odst., razen tega pa bo popolno dvoletno delo in triletno delo v ozkih grlih zmanjšalo proizvodne stroške za novih 20 odst. Storitnost se bo torej povečala za povprečno 45 odst. Bruto proizvod v tovarni bo po rekonstrukciji, ki bo končana prihodnje leto, večji za 100 odst. in vsak delavec bo namesto dosedanjih 3 milijonov Sdin ustvarjal na leto za 6 milijonov Sdin vrednosti.

Celotna rekonstrukcija bo veljala kolektiv 190 milijonov Sdin, že zdaj pa ugotavljajo, da bo 5-letni rok za odplačilo najetega posojila prekratek. Po programu bi morali po opravljeni rekonstrukciji izvažati 30. odst. svojih izdelkov, v kolektivu pa že zdaj resno razmišljajo o tem, da bodo izvažali polovico svoje proizvodnje. Rekonstrukcija jim je namreč omogočila konkurenčnost na svetovnem tržišču, razen tega pa prodaja na domačem trgu zanje ni najbolj vabljiva. Menijo, da je tovarna premahna da bi lahko dovolj podrob-

no raziskala domače tržišče in si organizirala dobro prodajno službo, prodaja s posredniki pa ni donosna. Po rekonstrukciji bodo ustvarjali za 600 milijonov Sdin vrednosti na leto, v tovarni pa bo zaposlenih nekaj več kot 100 delavcev.

Polovico vsega v izvoz in delitev dela v panogi

Se preden so se lotili rekonstrukcije, so se temeljito pogovorili z NOVOLESOM glede specializacije proizvodnje. Razpravljali so celo o tem, da bi s z NOVOLESOM združili. Rezultat teh razgovorov je bil, da je NOVOLES odstopil od proge za ploskovno obdelavo, ki jo je imel v načrtu svoje rekonstrukcije ter prepuštil to progo OPREMALESU in mu celo odstopil že nabavljeno novo hidravlično staknalnico za furniranje. Po dogovoru z NOVOLESOM izdeluje OPREMALES vse ploskovne kose za njihove garniture, čeprav zaenkrat samo manjše količine masivnega

stilnega pohištva, ki jih OPREMALES še dela. Na ta način sta oba proizvodna obrata s pametno delitvijo del zmanjšala stroške rekonstrukcije, obstoječa strojna oprema v obeh pa je izkoriščena. OPREMALES dela za potrebe NOVOLESA tudi vsa tapetniška dela.

Največji uspeh rekonstrukcije OPREMALES je v tem, da je kolektivno uspelo povečati storitnost do takšne meje da je na mednarodnem tržišču konkurenčen. Kljub temu pa je čisti dohodek še vedno zelo majhen in so osebni dohodki nižji kot v drugih panogah. Temu so krive največ zaščitne carine (30 do 50 odst.), ki jih morajo sami plačevati pri izvozu, saj jim daje država samo 12-odst. izvozno premijo.

Primer OPREMALES kaže, da izgovarjanje na sistem in na objektivne težave ne vodi nikamor. OPREMALES je iskal rešitve v sodobnejši proizvodnji in v večji storitnosti. Prav zato pa je na najboljši poti in kolektivu se ni treba bati prihodnosti.

M. J.

V brežiški gimnaziji so čakali zaman

Na ogled šole so povabili predstavnike 35 delovnih organizacij, zastopanih pa je bilo le 7 — Šola ni dokončana, v naslednjih letih se ji bo morala pridružiti še telovadnica — Ali lahko ponovno računajo na pomoč delovnih kolektivov?

Ko so se pred praznikom brežiške občine odprla vrata nove gimnazije, se je njen ravnatelj profesor Gregorič v imenu vsega kolektiva javno zahvalil za pomoč delovnim organizacijam. Te so prevzele nase precejšen del finančnega bremena. Dosledno so se odzvale vabilu občinske skupščine in sklada za drugostopenjsko šolstvo ter prispevale v ta namen 1,5 do 2 odstotka od bruto osebnih dohodkov.

Tako je torej dobilo Posavje novo šolo s pomočjo skupnih prizadevanj. Gimnazija je končno le izpolnila vse pogoje za verifikacijo. Novi oz. preurejeni prostori omogočajo kvalitetnejše učnovzgojno delo, to pa upravičuje naložbo za njeno izgradnjo. Toda zidava gimnazije ni končana. Šola še vedno ni telovadnica, v Brežicah pa je nova telovadna dvorana nujno potrebna in dijaki jo zelo pogrešajo. V osnovni šoli se pri pouku telesne vzgoje ne morejo vsi zvrstiti.

Prizadevanj za dokončno izgradnjo gimnazije torej ne kaže opustiti. Na telovadnico pa mladina lahko računa le v primeru, če se bodo za to zavzeli kolektivi. Nova telovadnica v gimnaziji bi lahko nudila gostoljubje vsem ljubiteljem telesne kulture v Brežicah.

Do uresničitve teh načrtov bo seveda prišlo le ob vseplošnem razumevanju delovnih kolektivov. Gimnazija, občinska skupščina in občinski svet so s tem namenom dali pobudo za srečanje s predstavniki delovnih organizacij. Direktorji, predsedniki delavskih svetov in predsedniki delovnih skupnosti so prejeli vabila za skupen ogled šole in razgovor o nadaljnjem sodelovanju. Ogled je bil napovedan 22. decembra.

Odziv je bil zelo klavrn. Povabljenih je bilo 35 delovnih organizacij, v gimnazijski zbornici pa so se zbrali le predstavniki LJUDSKE POTOSNJE, REGIONA, DE-

KORLESA, Zavoda za prosveto in kulturo, Splošne bolnice, PREVOZA in SLOVENIJA-VINA.

Razgovor se ob majhni udeležbi ni mogel razviti tako, kot je bilo zamišljeno. Šola bo ponovno skušala sklicati predstavnike delovnih organizacij v januarju, morda z več srečo.

Teško je razumeti tolikšno odsotnost in nezainteresiranost. Saj bi tudi delovne organizacije lahko izkoristile za izobraževanje svojih ljudi prostor v šoli. Gimnazija je pripravljena odstopiti ga za tečaj delavske univerze, če bo to potrebno. Velike možnosti ima predvsem za sodoben pouk tujih jezikov, saj so učilnice za to posebej opremljene.

O vsem tem bi se predstavniki kolektivov lahko pogovorili, pa jih ni bilo. Opravičila za odsotnost skoraj ni, saj sta bila iz vsake delovne organizacije vabljena po dva zastopnika. Vsaj po eden bi lahko prišel. J. T.

Radodarno polje — skopi sadovnjaki

Na njivah in travnikih je zraslo vsega dovolj, v vinogradih in sadovnjakih pa je bil pridelek veliko pod povprečjem — V hlevih AGROKOMBINATA so do konca oktobra vzredili 327 ton klavnih goved, v kooperaciji z zasebniki pa še 196 ton — V podjetju že snujejo načrte za lastno mešalnico močnih krmil, ker bi to živinorejo pocenilo

Z letino se letos v krški občini pohvalijo zasebniki in družbena posestva. Le sadovnjaki in vinogradi niso obrodili toliko, kolikor so pričakovali.

Pridelki poljskih kultur in travnikov so bili izredno bogati in so povsod prebili mejo povprečja. Izjema so takrat le krmne okopavine.

Na zasebnih posevstvih so letos dosegli tole povprečje pridelkov: koruze so pridelali 34,4 metrskih centov na hektar ali 7,5 odstotka več kot so planirali. Krompirja je zraslo povprečno 139 centov na enem hektaru ali 11,2 odstotka nad splošnimi predvidevanji. Dobro leto je bilo tudi za seno, saj sta dali obe košnji povprečno po 41 metrskih centov na hektar, to pa je kar za 20 odstotkov več, kot so pričakovali.

Kmetovalci pa so bili prikrašani in razočarani pri sadni in vinski letini. Pridelki grozdja je bil skoraj za 60 odstotkov manjši od letnih predvidevanj, pridelek sadja pa pod dolgoletnim povprečjem. Na eni jablani je obrodilo povprečno komaj 6 kilogramov jabolk, na hruški povprečno 11 kg sadežev ter na slivah in češnjah prav tako 11 kg. Najbolj so se izkazale breskve: drevo je dalo po 25 kg breskev.

Na posevstvih »Agrokombinata« so bili z letino prav tako zadovoljni. Pridelali so povprečno 35 metrskih centov pšenice na hektar površine, koruze pa 39 metrskih centov. To povprečje je seveda višje kot pri zasebnih kmetovalcih. V nasadih hrušk in breskev so se še pokazale po-

sledice hude pozebe pred leti; pridelek bi bil sicer lahko mnogo večji. S posestva v Leskovecu pa so prodali kljub vsemu še 17 vagonov hrušk in 16 vagonov breskev.

V hlevih »Agrokombinata« so do konca oktobra vzredili za 67,5 odstotka več klavne govede, kot so predvidevali v začetku leta. Skupna prireja mesa znaša 327 ton, v kooperaciji pa so spitali še 196 ton. Tudi tu so močno presegle postavljene plani. Kmetijsko podjetje je razen tega oddalo kmetom v pitanje 223 prašičev.

Pitanje goveda za sedaj še

ni rentabilno, ker so močna krmila zelo draga. Zaradi tega pripravljata »Agrokombinata« načrte za lastno mešalnico krmil. Le tako lahko kolektiv pričakuje od živinoreje več dohodka.

Skupen promet podjetja v prvih devetih mesecih je znašal 24.804.000 Ndin. To je kar za 75 odstotkov več kot lani ob tem času. Celoletni plan je bil s tem za pet odstotkov presežen. Nekoliko je k temu pripomogla dobra letina, še več pa skrbnejše gospodarjenje.

J. T.



Prvemu kupcu v novi trgovini ELEKTROTEHNE v Krškem Francu Pircu iz Velike vasi 13 se je nasmehnila sreča: zavitek, ki ga je nameraval plačati, so mu podarili. (Foto: Miloš Jakepec)

Posvetovanje o kulturi v Brežicah

Družbeni plan SRS obravnava kulturno področje dokaj pomanjkljivo. V zadnjih dneh so se najrazličnejši forumi lotili tega vprašanja. Glavni odbor SZDL je poslal pismo, naj bi v občinskem merilu začeli z razpravami. Osnovane so bile tri skupine. Ena izmed njih je pred nedavnim sodelovala na posvetu v Brežicah. Udeležili se ga je član republiškega odbora Tone Sluga, ki se je pogovarjal s predstavniki Zavoda za kulturo, občinskega sveta ZKPOS, Posavskega muzeja, mladina in družbeno-politič-

ni organizacij iz Brežic. Posvet pri Obo SZDL je pokazal, da brežiška občina še vedno nima družbenega plana razvoja, nihče pa še ni začel izdelovati srednjeročnega plana razvoja do leta 1970. Pogovor je nanese tudi na odnose med organizacijami, ki se ukvarjajo s kulturno-prosvetno dejavnostjo, in družbeno-političnimi organizacijami brežiške občine. Posebno pozornost so posvetili financiranju kulturno-prosvetnih organizacij. Ugotovili so, da občina precej sredstev namena za te dejavnosti — le-

tos brez negospodarskih investicij 28 milijonov starih din — vendar ne pride do realizacije. Vsi so prav tako podprli ponovno uvedbo skladov, v katere so se stekala sredstva mimo občinskih proračunov, medtem ko je zdaj nakazovanje zelo redno.

Udeleženci posvetovanja so izrekli upanje, da bodo kulturno-prosvetne organizacije v prihodnje tudi v republiškem merilu naletele na večje razumevanje.

P.

V Brežicah proslavili dan JLA

Za dan Jugoslovanske armade so predsedniki občinskih skupščin Brežice, Krško in Sevnica priredili v dvorani doma JLA svečan sprejem za pripadnike garnizije iz Cerklj. Sprejema so se udeležili tudi predstavniki kulturnega in političnega življenja ter upokojeni oficirji in podoficirji JLA. Po sprejemu je bila v prosvetnem domu svečana akademija, v kateri so sodelovali tudi umetniki iz zagrebškega mestnega gledališča »Komedia«, ki so igrali »Osmo ofenzivo« Branka Čopića.

Vojaški klub garnizije iz Cerklj in doma JLA je v okoliških mestih za letošnji praznik pripravil 13 koncertov in prireditev, vojaški športniki pa so se v tem času udeleževali tudi različnih športnih tekmovanj. Poudar-

jamo, da to niso edini primeri, ki kažejo na povezanost naše armade z ljudstvom, saj vemo, s kakšno vnetostjo in

primer vojaški pomagali civilnemu prebivalstvu tudi ob nedavnih poplavih v okolici Brežic. JARANOVIC



Posnetek z enega izmed koncertov

NOVO V BREŽICAH

■ VSE MESTO UTRIPA V NOVOLETNEM PRICAKOVANJU. V ponedeljek so se začeli obhodi dedka Mrza po okoliških kolah. Včeraj je dobri dedek obdaril vse predšolske otroke iz Brežic. Obdaritev najmlajših pripravljajo tudi v nekaterih kolektivih.

■ TRGOVINE SO ZA KONEC LETA spremenile vsakdanjo podobo in si nadele prikupnejši videz. Izboljšale vabijo k nakupom, notranjost lokalov pa ni povsod pričarala novoletnega razpoloženja. Kljub vsemu je obisk velik, saj sodi december med mesece z najboljšim prometom.

■ UČENCI OSNOVNE SOLE BRATOV RIBARJEV so danes teden predideli lepo proslavo v počastitev dneva Jugoslovanske ljudske armade. Obisk je bil tokrat

izredno dober in dvorana v prosvetnem domu je bila do kraja zasedena.

■ ČATESKE TOPLICE in vsa gostišča vabijo na silvestrovanje. Gostom obetajo prijetno zabavo ob glasbi in dobri postrežbi. Tudi v Mokricah pripravljajo vesel silvestrovskega programa.

■ OD 27. DO 30. DECEMBRA organizira turistična poslovalnica SAP v Brežicah več voženj v Zagreb in Ljubljano. Ti obiski so namenjeni ogledu pravičnih sprevodov dedka Mrza in drugim prireditvam za otroke. Zanimanje za ta potovanja je izredno veliko in prijavitelji se celo interesirajo iz sanoborske občine in drugih krajev na Hrvaškem.

V torek na seji skupščine

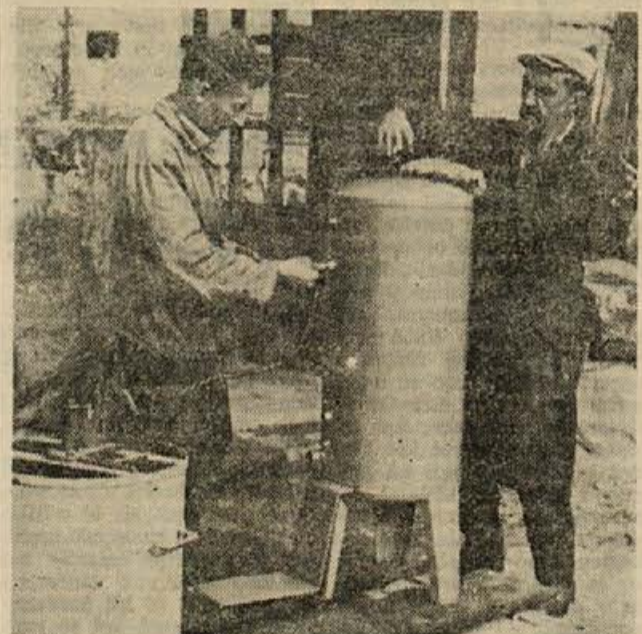
V torek, 27. novembra, je bila v Brežicah seja občinske skupščine, zadnja v tem letu. Sprejeli so rebalans proračuna, odlok o spremembi prispevkov in davkov ob-

čanov, obravnavali so predloge za spremembo zasedalnega načrta v Hraštnici in sprejeli več drugih odlokov. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava osnovne in dodatne stopnje prispevka za socialno zavarovanje, o svojem delu pa sta poročala kmetijski in veterinarski inšpektor. Odborniki so zvedeli tudi za škodo ob zadnji poplavi.

Gostilna

MARIJA ČERNE
Brežice, Zakot 35

želi cenjenim gostom in prijateljem srečno novo leto ter nudi za dom dobro vino (belo in rdeče) po 500 S.din.



Zadnji pregled hidrofora pred montažo. Na sliki sta delavca zavoda za zaposlovanje invalidov v Brestanici Jože Vodopivec in Ivan Barbič. (Foto: J. Teppey)

KRŠKE NOVICE

■ INVESTICIJSKI PLAN in načrt za redno vzdrževanje stanovanjskih hiš v letu 1967 je sprejel nedavno svet stanovanjske enote pri tovarni papirja. Svet, ki upravlja 270 stanovanj, je za investicijsko vzdrževanje namenil 15 milijonov Sdin, za redno vzdrževanje pa več kot 3 milijone Sdin.

■ SREČANJE KEGLJACEV iz treh občin je bilo 25. decembra na krškem kegljišču. V počastitev dneva JLA so se v borbenih partijah pomerile ekipe Sevnice, Brežic, JLA iz Brežic in Krškega. Pokal občinske zveze za telesno kulturo je dobila ekipa Krškega, ki je zasedla prvo mesto, druga je bila JLA, tretja Sevnica in četrta Brežice. Dogovorili so se, da bodo taka srečanja vsako leto.

■ 600 CICIBANOV, otrok članov kolektiva, bo nagradila sindikalna podružnica krške tovarne papirja. Darila bo dostavilo trgovsko podjetje MERX.

■ ZA 111 MILIJONOV Sdin

škoda je nastala v krški tovarni papirja zaradi narasle Save. Komisija je ugotovila, da tovarna 66 ur ni delala. Dognala je tudi, da se okvare na dovodnih obeh v tovarni nastale zavoljo tega, ker oporniki novega mostu ne držijo v smeri vodnega toka, to pa povzroča, da voda buta ob levi breg in ga odplavlja. Tovarna se je odločila za ukrepe. Levi breg bodo zaščitili s škarpno in se tako za vselej otepli nesreči, ki jih povzroča narasla Sava.

■ 595 MILIJONOV S-DIN so do zdaj porabili za novi most v Krškem. Potrebujemo še 330 milijonov Sdin. Zagozditvi bi jih morala občinska skupščina v sodelovanju z delovnimi organizacijami, saj nihče ne kaže, da bi prihodnje leto republika še sodelovala pri plačevanju. Denar, potreben za leto 1967, bodo porabili za ureditve priključkov na bregovino, asfaltiranje, mostno ograjo in za odkup zemljišča na levem bregu. PAVK

Drobne s Senovega

■ SZDL SENOVO PRIPRAVLJA redno letno konferenco, ki bo sredi prihodnjega leta.

■ PREBIVALCEM POREBRA IN DOLNJEGA LESKOVCA je zasvetila električna luč. Vaščani so dve leti čakali na popravilo električne napeljave, ker je bil stari vod prešibek, med popravili pa so bili mesec dni brez električnega toka. Zdaj so spet zadovoljni, saj jim žarnice normalno svetijo.

■ NA RUDNIŠKI PLOT pred gostilno Klanšek je še vedno naslonjen prometni znak, ki bi moral stati na 15 metrov oddaljenem križišču. Bo kdo od pristojnih le poskrbel, da ga postavijo na mesto, na katerega sodi?

■ LETOS SI RUDARJI NE MOREJO PRIVOŠČITI nakupa prašičev: cene žive teže pitecev se gibljejo med 7 in 8 Ndin za kilogram.

■ V DOVSKEM JE NEKDO obleko z denarnico vred pozabil ob oest. Verjetno je moral biti zelo pijan, da se je slakel prej, preden je prišel domov.

■ NA DAN JLA je krajevno združenje ROP imelo delovno konferenco, po njej pa proslavo s pestrim kulturnim programom. Stroške za proslavo, ki je v Senovem zaradi pomanjkanja sredstev niso nameravali organizirati, je krila garnizija iz Cerklj. Senovčani so 90-minutni program pripadnikov JLA nagradili z dolgim aplavzom.

Vsem Krčanom!

Sem stalni bralec domačega lista, ki mi je tu v Strumici, daleč od domačih krajev, najboljši prijatelj. Za novo leto želim prebivalcem krške občine, podjetju KNJIGOTISK iz Novega mesta in vsem domačim mnogo uspehov ter vso srečo! Franc Bračun.

VESTI
IZ KRŠKE
OBČINE

Še kup neizkoriščenih možnosti

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Črnomelj so 26. decembra obširneje razpravljali o kmetijstvu in gozdarstvu, razen tega pa sprejeli več odlokov ter odobrili okoli 145 enkratnih priznavalnih članov ZZB, ki ne prejema mesečnih dohodkov

Pred začetkom seje so z enominutnim molkom počastili spomin nedavno umrlega odbornika Franca Laternerja, nato pa v 3-urni razpravi obravnavali kmetijstvo in gozdarstvo na področju celotne občine. Tokrat so živahno razpravljali zlasti od-

borniki-kmetovalci; Vidmar, Strucej, Juršak, Tkalcčević, Požek, Škrinjar in drugi. Naštevati so vse težave, s katerimi so se v preteklih letih srečevali zasebni kmetovalci, ter zagovarjali stališče, da zasebni kmet ni kriv, če z nizko proizvodnjo ne dosega uspehov, kakršnega od njega pričakujemo.

Slišali pa smo tudi drugo plat zvona; predstavnike kmetijske zadruge. Naštevati so še kup neizkoriščenih možnosti na področju kmetijstva, za katere pa kmetovalci doslej niso kazali navdušenja.

Vsi odborniki-kmetje so zapovrstjo kritizirali letošnji slabo organizirani odkup krompirja, saj je mnogim kmetovalcem ta pridelek ostal v kleti, medtem ko se kmetijska zadruga za to ne čuti kriva. Če bi namreč kmetje spomlad z zadrugo podpisali pogodbo o odkupu krompirja, bi ta lahko pravočasno našla kupce, ker pa tedaj nihče ni hotel podpisati, v jeseni niso mogli najti tržišča, ker so kmetje od drugod nudili mnogo cenejši krompir. Računajo pa, da bodo del zaloga lahko odprodali še spomlad.

Veterinarska in osemenjevalna služba je bila spet deležna mnogih pripomb na račun neoplojenih krav, vendar se je na koncu izluščilo mnenje, da so mnogi očitki neupravičeni in izvirni iz trte. Ker pa je res, da tu in tam umetno osemenjevanje le ne uspe, kmetovalci sumijo, da s cepivom ni nekaj v redu.

Ugotovili so tudi, da je bilo poročilo o kmetijstvu in gozdarstvu, ki so ga odborniki prejeli že pred sejo, polno tiskarskih napak, zato so želeli, naj bi se to več ne dogajalo.

Črnomaljski odborniki so odobrili še plan dela skupščine za leto 1967, potrdili predlog odloka o zvišanih potnih in drugih stroških odbornikom, članom svetov in drugih kolegijskih organov občinske skupščine ter še nekaj drugih odlokov. Dali so soglasje za osnovni in dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje delavcev v višini 6 odst. ter na predlog komisije pri občinskem odboru ZZB odobrili 145 enkratnih priznavalnih članov ZZB, ki nimajo rednih mesečnih dohodkov. Poudarili so, da jim bodo odloče vročiti takoj, medtem ko lahko denarno nakazilo pričakujejo šele konec januarja, ker prej v občinskem proračunu ne bo razpoložljivih sredstev.

Stražnji vrh: odbor ni bil razrešen

Konec decembra je bila na Stražnjem vrhu konferenca SZDL, toda bila je zelo slabo obiskana. Nezainteresiranost občanov za skupno delo je tudi tokrat prišla do izraza, zato so na konferenci podrobneje obravnavali, zakaj mladinska organizacija in odbor Socialistične zveze nista bolj delavna.

Odbor od konference ni uredil niti osnovnih nalog, zato ga niso razrešili. V razpravi so občani povedali, da si želijo boljši električni tok in da naj občinski organi bolj upoštevajo predloge vaščanov.

Tečaj prve pomoči v Semiču

Pred kratkim se je začel na semiški osnovni šoli tečaj za prvo pomoč. Organizirala ga je krajevna organizacija RK, udeležuje pa se ga 30 podmladkarjev iz osnovne šole. V nekajtedenskem tečaju si bodo podmladkarji pridobili osnove o dajanju prve pomoči, v dokaz za to pa bodo dobili spričevala.

Tokrat so sprejemali le odloke

Na ponedeljkovi seji so odborniki občinske skupščine Metlika sprejeli rebalans občinskega proračuna ter še vrsto drugih odlokov — Odbornikom so predložili tudi poročilo o delu skupščine v minuli mandatni dobi

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika niso imeli na programu drugih razprav kot obravnavo in sprejemanje odlokov. Odločili so se za rebalans občinskega proračuna, v katerem pa ne gre za večje spremembe, temveč so le nekaj preostalih sredstev, predvidenih za zdravljene širokmašnih oseb, namenili tistim proračunskim postavkam, kjer denarja primanjkuje. Ta možnost je nastala zato, ker si je letos večina ob-

čanov pridobila pravice do rednega zdravstvenega varstva.

Mimo tega so sprejeli nekaj odlokov s področja komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, dali so soglasje k osnovnemu in dodatnemu prispevku za zdravstveno zavarovanje delavcev, potrdili zaključni račun dohodkov za leto 1966 ter obravnavali nekaj tekočih zadev, kot so volitve in imenovanja.

Hkrati z gradivom za sejo

so sprejeli odborniki še poročilo o delu skupščine v pretekli dvoletni mandatni dobi. Iz njega je razvidno, da je imela skupščina v tem času 15 delovnih in 3 slavnostne seje, na katerih je bilo prisotnih povprečno 37 do 50 odbornikov. Menijo, da je število odsotnih le preveliko, četudi gre v večini primerov za že vnaprej javljen izostanek. Iz poročila sledi tudi, da je na razpravah sodeloval le manjši del odbornikov. Verjetno niso proučili dostavljene gradiva in se zato niso oglašali. Obširnejše razprave o poročilu pa na seji ni bilo.



V spomin Francu Laternerju

Pred kratkim je Semičane razžalostila neprijetna novica, da je v 58. letu starosti umrl Franc Laterner iz Gorenje. Ljudje so ga poznali kot poosebljenega poštnjaka, pridnega in vestnega človeka, ki je opravljal službo vodje obrata VODOVOD pri Komunalno obrtnem podjetju Črnomelj.

2. inštalatersko obrtjo se je ukvarjal že njegov oče, zato je tudi Franc kot najstarejši sin vzljubil ta poklic. V mladih letih je služboval v Banatu in v Avstriji, od koder se je vrnil šele po drugi svetovni vojni. V nekaj letih je prevzel od očeta celotno skrb nad vodovodom Semič-Črnomelj, razen tega pa opravljal vsa inštalaterska dela.

Ker je bil zelo sposoben, je postal upravnik vodovodnega podjetja v Črnomlju, izvoljen je bil za odbornika okrajne in nato občinske skupščine. Naporno delo ga je izčrpalo, tako da je pred nekaj meseci zbolel in boleznijo prešel.

Na zadnji poti so ga spremlili številni prijatelji ter črnomaljska godba.

Besedo imajo občani Metlike

V letošnjem letu je Metlika toliko pridobila, kot že vrsto let ne: poročali smo že o novi šoli, o novi klavnici, o več novih trgovinah. Kako občani ocenjujejo napredek, smo jih vprašali zadnje dni pred novoletnimi prazniki.

MARIJA JAKLIČ, poslovodkinja v novi Mercatorjevi blagovnici:

— Ves kolektiv naše poslovne enote je zelo zadovoljen s tem, kar smo naredili letos. Želimo le, da bi bili tudi kupci zadovoljni. Blago

načrtujemo po njihovih željah, in kot kaže promet, se bo modernizacija trgovine izplačala. Največ prodamo pohištva, konfekcije in perila. Potrošnikom je všeč tudi to, da dajemo v trgovini posojila za nakup pohištva.



FRANC KAUCIČ, dimnikar:

— Vse napreduje, le obrt nazaduje. Za naš poklic ni nobenega zanimanja. Komaj še dobimo vajence. Navadno pa se tudi tisti, ki se izučijo za dimnikarja in postanejo pomočniki, raje zaposlijo drugje. Za celotno področje metliške občine sva samo dva dimnikarja. Delava od jutra do večera, zraven tega pa nam še občani delajo težave; ne dajo si dopovedati, kako zelo je požarna varnost pomembna. Želimo si, da bi ljudje spremenili odnos do našega dela. Ker pa pravijo,

da dimnikar prinaša srečo, je želim vsem občanom zvrhan koš!

MLADENA BRANCELJ, — predmetna učiteljica likovnega pouka:

— Odkar smo v novi šoli, smo prosvetni delavci z učenci vred neprimerno na boljšem. Hvaležni smo vsem, ki so omogočili gradnjo šole, vendar si želimo še, da bi družba naše delo cenila po vložnem delu. V naši občini sicer kažejo za šolstvo veliko razumevanje, toda vse to je še mnogo premalo v primeri s potrebami. Prosvetni delavci smo zadnje čase izgubili voljo do dela, zlasti izven-



solškega, ker vidimo, kako so cenjeni ljudje z enako ali mnogo nižjo izobrazbo v gospodarstvu. Danes vse bolj vrednotijo človeka po tem, koliko zasluži. Ne pretiravam, če rečem, da nam majhni osebni dohodki jemljejo ugled pred starši in učenci. Žal si tudi v letu 1967 od toliki obetajočega novega zakona o šolstvu ne obetamo bistvenega izboljšanja.

FRANC GOSENCA, komandir postaje milice:

—Prav vsi občani se veselimo letošnjega napredka, ob tem pa moram poudariti, da



je bilo minulo leto za nas miličnike zelo naporno. Narasčajoči promet z motornimi vozili prinaša vedno več prometnih nesreč. Ugotovili smo, da je bilo letos na področju metliške občine še enkrat več nesreč kot lani. Premalo nas je za toliko dela v javnem prometu, skrbimo pa še za javni red in mir ter preganjamo kazniva dejanja. Naše želje? Da bi bili vozniki motornih vozil in občani sploh bolj disciplinirani, da bi dobili malo boljše poslovne prostore ter vsaj dve stanovanji za naše miličnike.

BOZIDAR FLAJSMAN, zaposlen v trgovini, sicer pa predsednik vrhovne Gadje Zalege:



— V imenu glavnega štaba Gadje zalege čestitam vsem gadom in belouškam ter vsem Metličanom in Belokranjcem. Ni več daleč do našega kranjca — pusta, zato želimo, da bi letos mlajši bolj poprijeli za delo. Pri lanskim organizacij pustnega spreveda je vse breme ležalo le na nekaj ljudeh. Mi starejši letos ne bomo več zmogli, če nam naraščaj ne bo dajal več pomoči. Tako kot smo s skupnimi močmi zgradili šolo in se lotili vseh drugih uspešnih akcij, bi morali s skupnimi močmi poskrbeti tudi za pusti karneval, ki se je v preteklih letih že lepo uveljavil in bi lahko postal tradicionalna turistična prireditev

Knjižnica bo odprla pionirski oddelek

Črnomaljska ljudska knjižnica je pred kratkim dobila od republiškega fonda za spopiranje kulturnih dejavnosti 200.000 dinarjev, s katerimi bo povečala izbiro knjig za svoje bralce. Za ta denar so pri Mladinski knjigi in Cankarjevi založbi kupili 150 knjig, primernih za mladino. V začetku januarja bo nam-

reč tudi črnomaljska knjižnica odprla pionirski oddelek. S prostorom so sicer na tesnem, vseeno pa bodo za mlade bralce namestili še potrebne knjižne police, kjer bodo razporedili knjige po starostni stopnji učencev in po razredih.

Črnomaljska knjižnica ima tako že okoli 5500 knjig. Le-

tos je bilo bralcev nekaj manj kot lani, vendar je med občani še zmeraj precej ljudi, ki jim knjiga pomeni najljubše razvedrilo. Evidenca izposojevalcev knjig kaže, da je med bralci bolj malo odraslih, več pa mladincev in pionirjev, toda ti jemljejo knjige na posodo tudi za svoje starše.

Ob slovesu 1966 bo veselo!

Gostinsko podjetje v Črnomlju pripravlja silvestrovanje v hotelu Lahinja, v gostišču Grad, v kolodvorskem gostišču in pri Kolbeznu. V hotelu bo veljal Silvestrov večer z

menujem vred 3500 din, v Gradu sprejemajo samo rezervacije po 600 din, drugje vstopnine ne bo. Večina miz v hotelu in Gradu je že oddana.

V vseh lokalih bo za primerno dekoracijo po-

skrbel kolektiv podjetja. za veselo razpoloženje pa bo v hotelu igral jazz ansambel iz Karlovca, »Fantje iz treh krajev« bodo z domačimi melodijami zabavali goste v Gradu.

Dobliče: kritika nedelavnih

Nekateri člani Zveze borcev in zaposlene, ki vedno odklanjajo delo in članstvo v SZDL, so na zadnji krajevni konferenci SZDL v Dobličah ostro kritizirali. Razen tega so se dogovorili, da bodo pozimi organizirali več predavanj o zdravstvu in živinoreji, da bodo polepšali zunanji videz vasi ter poskrbeli za boljše obveščanje občanov z razširitvijo Dolenjskega lista. Razpravljali so še o prodaji lesa in pogozdovanju nerodovitnih površin.

Pošta naj bi bila dalj časa odprta!

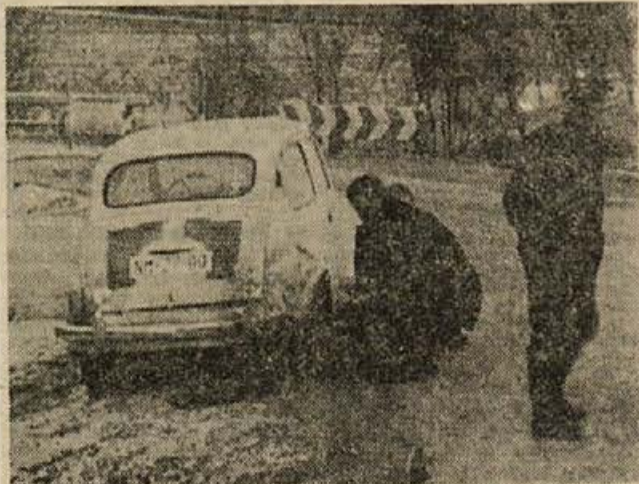
Na konferenci SZDL v Starem trgu so obširno obravnavali odkup živine, krompirja in drugih kmetijskih pridelkov ter kritizirali slabo urejeno tržišče. Enake pripombe so padle na račun prometa z lesom. Občani so zahtevali odgovor, zakaj s cene lesa na sosednjem Hrvaškem višje. Želijo tudi, da bi bil poštni urad dalj časa odprt, da bi imeli boljše prometne zveze s Črnomljem, bolj urejen prevoz otrok v šolo in da bi bili v trgovinah s strankami prijaznejši.

Med drugim so razpravljali še o delu občinske skupščine in o pripravah na spomladanske volitve. Za predsednika krajevnega organizacije so izvolili kmetijskega tehnikarja Marka Režka.

GRIBLJE bi morali urediti

Razen obširnih razprav o slabo organiziranem odkupu kmetijskih pridelkov v letošnji jeseni, o nabavi drobne kmetijske mehanizacije in nadomestnih delov so kmetovalci in drugi občani na krajevni konferenci SZDL v Gribljah postavili več koristnih predlogov. Menili so, da bi morali tudi zasebnim kmetijskim proizvajalcem dajati kredite, s pomočjo katerih bi lahko vas precej polepšali, ker prihaja poleti v vas vedno več turistov.

Udeleženci konference so pohvalili dosedanje delo odbora Socialistične zveze ter za predsednika ponovno izvolili Petra Požeka.



Na ostrem ovinku pri Trnovcu se je zaradi prehitre vožnje v sredo, 21. decembra ponoči, spet zgodila nesreča. Fičko, ki ga vidite na fotografiji, je z gorjanske strani pridrvel čez mostiček, na ovinku pa ga je zaneslo najprej v levo, od tam pa preko ceste v nekaj metrov globok jarek, kjer je obstal na boku. Naslednji dan so ga potegnili na cesto, kjer sta voznik in njegov sopotnik ugotavljala škodo. Na srečo se nobenemu ni nič hudega zgodilo. (Foto: Ria Bačar)

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

METLIŠKI TEDNIK

Mladina brez kulturne vzgoje

Pehajo se po vzoru odraslih le za materialnimi dobrinami — Politične in delovne organizacije se ne zanimajo za mlade

Med mladimi v kočevski občini ni pravega zanimanja za kulturo. Po zgledu starejših mladi hlepe le za višjim materialnim standardom. Politične in delovne organizacije se za mladino sploh premalo zanimajo. Nikjer ni čuti načrtnosti za kulturno vzgojo mladine. Te ugotovitve je pokazala nedavna anketa sveta za kulturo pri občinski skupščini, ki pa se je udeležilo od 40 vabljenih le 16 delovnih in drugih organizacij, od tega 10 šol.

Mladino bi bilo treba nujno vključiti v kulturno življenje, predvsem tisto, ki po šoli ostaja brez zaposlitve. Vendar pa niti občinski odbor SZDL niti občinski sindikalni svet niti občinski komite ZK nimajo programov za delo z mladino, hkrati pa vedno Zveze mladine razpada.

Tudi v delovnih organizacijah se nihče ne ukvarja z mladino in njeno kulturno vzgojo. Le v redkih izjemah skrbi za njo mladinska organizacija, morda še sindikat.

Za Indijo zbrali 1,5 milijona din

Na obnem zboru krajevne organizacije Rdečega križa za mesto Kočevje so ugotovili, da so od zadnjega zbora, ki je bil 1964, organizirali 60-urni tečaj prve pomoči, razdelili socialno omejenim preko 2000 Ndin pomoči, starim in bolnim pa preko 60 paketov mednarodne pomoči. Zelo delaven je bil tudi podmladek, ki je prejel predhodno zastavico občinskega odbora Rdečega križa. V tem času je dalo križ 1337 krvodajalcev; med njimi jih je dobilo 92 srebrne, 32 pa zlate značke. Za poplave v Prekmurju so zbrali 877.533 Sdin in nekaj materiala, za Indijo pa blizu 1,5 milijona Sdin (prispevki delovnih organizacij, ustanov in občanov).

Četrti red v denarni zagati

Ceste 4. reda brez denarja — Tudi te ceste naj bi bile udeležene pri cestni taksi

V ribniški občini vzdržuje ceste 4. reda stanovanjsko komunalno podjetje, ki je dobilo letos v ta namen 140.000 Ndin. Za vzdrževanje teh cest (le za materialne stroške), ki jih je preko 100 kilometrov, pa je podjetje porabilo letos že nad 184.000 Ndin. Primanjkljaj so pokrivali predvsem z dohodki kamnoloma, peskokopa in od uslug avtoparka.

Tudi za pluzenje in odvoz snega ter za posipavanje poledenelih cest podjetje nima denarja. Za vsa zimska služba bi po dosedanjih računih potrebovali 60 do 70.000 Ndin.

Letos so ceste precej uničile tudi poplave. Razen tega so bile zaradi zgodnjega in visokega snega spluzene že pred začetkom zime tolikokrat kot lani v zimo.

zelo malo pa samoupravni organi. V delovnih organizacijah se najbolj skrbe za pridobivanje osnovnosolske izobrazbe vseh članov kolektiva in torej tudi mladih. Edino organizirano delo na kulturnem področju je gledališki abonma, za katerega dajejo podjetja delavcem regres.

Zato mlad človek, ki gotovo čuti potrebo po vsaj eni obliki kulturnega življenja, najpogosteje nasede vplivu kiča in šunda, s katerima se vedno srečuje. Čut za lepo si oblikuje s prebiranjem različnih revij, gledanjem filmov in televizije, pogosto pa tudi z duševno hrano, ki jo nudi vsaka trafika za 1 N dinar.

Slavje ob dnevu JLA

Tudi v zadnjih dneh je bilo v Kočevju več prireditev v počastitev 25-letnice JLA.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA je bila 21. decembra zvečer v Seško-vem domu. Na njej je najprej zapel pevski zbor Jakoba Gallusa tri pesmi. Nato je imel krajši govor o JLA Nace Karničnik. Pionirji osnovne šole so nastopili z ljubkim prizorčkom, ki je bil združen z recitacijami in petjem. Za njimi je v prizoru iz NOB nastopila skupina vojakov. Za zaključek sta nastopila še dva mlada harmonikarja in mlada baletke ter večja skupina harmonikarjev.

SPREJEM pionirjev, predstavnikov družbenih, političnih in delovnih organizacij so pripravili predstavniki JLA v četrtek, 22. decembra, dopoldne. Na sprejemu so pionirji obdarili vojake, vojaki pa pionirje. Bitiški borci so pionirjem pripovedovali tudi spomine iz NOB.

Sprejem borcev ter sorodnikov zadnjih je bil 22. dec. zvečer v hotelu Pugled. Pri sprejemu so pozdravili prisotne narodni heroje Jože Boldan-Silni, predstavnik vojske kapetan Vukoje Bradakovc in podpredsednik občinske skupščine Tone Serocer. Bivšim borcem je prišlo čestitati za praznik JLA tudi skupina pionirjev.

Na sprejemu so bila predana odlikovanja predsednika republike Josipa Broza-Tita šestim bivšim borcem prekomorskih brigad: red zaščit za narod s srebrno zvezdo in medaljo za hrabrost je prejel Edvard Kravanja iz Rudnika, red zaščit za narod s srebrno zvezdo je dobil Anton Strukelj iz Trate, medaljo zaščit za narod Franc Jalušček iz Zajčjega polja in Jože Volk iz Morave, medaljo za hrabrost Pavel Krapež iz Kočevja in Alojz Vertelj iz Zajčjega polja.

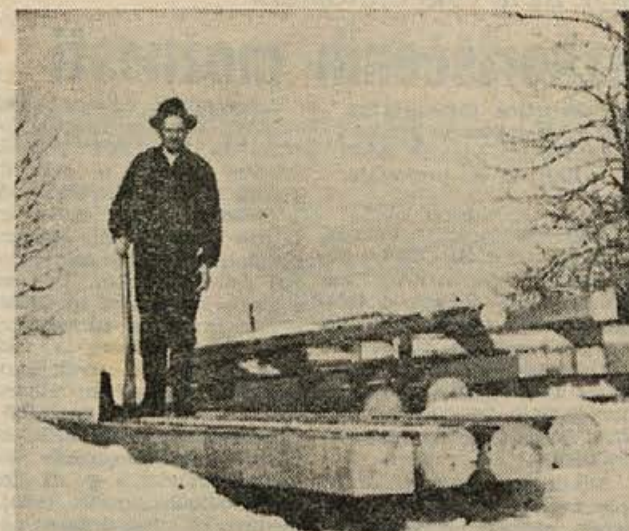
Seveda je bilo v okviru praznovanj 25-letnice JLA še več prireditev. Vse so v glavnem zadovoljivo uspele, k čemur so nemalo pripomogli vsi kolektivi, ki so zanje prispevali prireditelju denar, in seveda tudi občani, ki so se vseh prireditev udeležili v nepričakovano velikem številu.

Boris Mikoš v Kočevju

Pred kratkim je bil v Kočevju sestanek občinskega političnega aktiva, ki se ga je udeležil član CK ZKS Boris Mikoš. Tovariš Mikoš je odgovarjal tudi na vprašanja komunistov o položaju v Jugoslaviji po reformi in zadnjih plenarnih sejah, o mednarodnem delavskem in komunističnem gibanju ter o mednarodnem položaju. Razprava je bila zelo živahna in je trajala tri ure in pol.

Odslej dovolj opeke

Ni še dolgo tega, kar so si kupci podajali kljuko v pisarni ribniške opekarne, saj je bilo opeke vedno premalo. Zdaj je opeke dovolj: zaloge cenijo na 400 tisoč kosov. Pri podjetju Gradbenik, v čigar sklopu je opekarna, neniho, da je do zaloga prišlo zaradi visokega prometnega davka. Veliko zasebnikov, ki grade hiše, se zato raje odloči za betonsko opeko, ki jo lahko sami delajo.



Anton Knavs s Hriba pri Loškem potoku je star 78 let, vendar še vedno pravi korenjak. V rokah vihti plenkačo, težko 5,40 kg, kar ni šala tudi za mnogo mlajšega tesarja. Knavsov oče bodo stesali ostreže za hišo hčerke Milke na Reki (Foto: Filip Pajnič, Hrib)

Grčarice: slaba elektrika

Na letni konferenci Socialistične zveze v Grčaricah — v soboto, 17. decembra — so povedali, da imajo v vasi zlasti zvečer čedalje slabšo elektriko. Kot so zvedeli, je tako od tedaj, ko so močnejši transformator poslali drugam, v Grčaricah pa namestili šibkejšega, ki daje slabši tok. Občani so menili, da je treba to vprašanje kar najhitreje rešiti.

V letnem poročilu je predsednik KO SZDL Franc Segal opisal delo Socialistične zveze v preteklem obdobju in pohvalil mladinski aktiv; zlasti ker je pripravil pisane programe za proslave in druge prireditve. Čeprav so v Grčaricah skoraj vsi odrasli člani SZDL, jih je na konferenco prišlo le malo. Razpravi je prisostvoval tudi predsednik ObO SZDL iz Ribnice Dušan Lavrič.

NORBERT CERNE

Odborniki ne zaslužijo vedno pohvale!

Krajevna organizacija SZDL v Sušju, ki obsega šest vasi, je imela pred kratkim svojo konferenco. Po poročilih se je razvila živahna razprava, predvsem o komunalnih problemih, ki so najbolj preočeli. Krajevna skupnost Sušje je bila letos dokaj aktivna, zato tudi uspehi niso izostali.

Uredili so pota v Zapotoku, Vinicah in Zlebiču, načrtu pa imajo napeljavo javne razsvetljave. Na konferenci so sprejeli sklep o prodaji televizorja, ki je last SZDL, izkupiček pa bodo izročili krajevni skupnosti. Sprejeli so tudi sklep o ureditvi sejmišča v Zlebiču, kar je predlagala krajevna skupnost.

Udeleženci konference so ostro kritizirali tak odnos odbornikov, saj je prav konferenca SZDL forum, na katerem bi morali odborniki poročati o delu občinske skupnosti.

Na konferenci so izvolili nov odbor krajevne organizacije SZDL ter pet delegatov za občinsko konferenco SZDL. Za delegate so izbrali Slavka Kluna, Jožeta Ica, Antona Glovžeta, Jožeta Oberstarja in Karla Oražma.

Nad 50 milijonov za šolo

Na seji sveta ribniške krajevne skupnosti so odborniki pregledali letošnje delo. Krajevna skupnost je veliko prispevala za gradnjo novega pokopališča v Hrovači, kjer so letos končali s prvo fazo del. Poravnalni svet krajevne skupnosti je imel letos 25 razprav, od katerih se jih je 80 odstotkov uspešno končalo. Krajevna skupnost ima na programu tudi gradnjo pokopališča, vendar pa ne more zagotoviti sredstev.

FANTOMAS

Za gradnjo nove šole v Ribnici so doslej zbrali za 50 milijonov S din samoprispevka, 27 odstotkov so prispevali zaposleni Ribničani, ostala sredstva pa podjetja ter delavci in uslužbenci iz drugih krajev občine.

Nov lokal v Loškem potoku

Novo trgovsko stavbo na Hribu v Loškem potoku bodo v kratkem odprli, saj je bil tehnični prevzem že izvršen. Loški potok bo s trgovsko hišo veliko pridobil, stroški pa bodo imeli dovolj bogato izbiro najrazličnejšega blaga.

Tudi v tem letu vas bo v dolgih zimskih večerih zabaval FANTOMAS!

Novi roman

TATVINA RDEČEGA DIAMANTA

bo izšel v petek, 6. januarja 1967

Zagotovite si že danes pri prodajalcih časnikov 1. številko tega napetega romana

Fantomas navdušuje množice,

Fantomas bo navdušil tudi vas!

Prepričajte se!

REŠETO

Komodnost je lepa čednost

Pred nekako desetimi leti je občina prodala vse hiše, last SLP, v Grčaricah občanom. Namesto stanarine zdaj vsako leto plačujejo obrok na račun kupa cene.

Enkrat letno je treba plačati obrok, kar pa je največjim administrativnim poslom včasih težak opravilo. Posebno, če so to starejši ljudje, bolj vajeni trdega dela kot izpolnjevanja obrazcev in položnic.

pri tem pa občanko ponovno podučil, da to ni njegov posel...

Nato je želji vseeno ustregel.

»Užalil me je,« je potem pripovedovala ženica, »da sem komaj čakala, da sem lahko zapustila nevljudno občinsko hišo!«

Pa je prišla nedavno starejša ženica na občino v Ribnico, da bi plačala obrok; kakor vedno doslej naj bi ji tudi sedaj izpolniti ček, saj se na tovrstne opravke res mnogo ne spozna. Prejšnja leta tovarišem na občini to ni bilo težko, še enkrat ponovil,

Toda ravno tega ni znanla. Prosila ga je, naj ga izpolni on, saj je bilo tako vsako leto.

Res je, mnogokrat smo nasajeni, slabe volje... vendar pri tem ne smemo pozabljati na osnovna pravila medčloveških odnosov! Ne smemo pozabljati, da je mnogo ljudi, ki so potrebni pomoči. Naše pomoči. Ali pa mnogi večkrat pozabijo, da so občinski uslužbenci zaradi občanov in ne obratno!

F. GRIVEC

DROBNE IZ KOČEVJA

■ V ULICI NOVIH STOLPNIC ob Rini že razbijajo asfaltni pločnik, ko končajo jarke za cevi in kable. Ali res ni mogoče, da bi v Kočevju minilo vsaj eno leto brez razkopavanja komaj narajenih pločnikov in ulic? Toliko gre denarja za različne urejalne načrte, delamo pa še kar po starem, tako kot do načrtov sploh ne bi bilo. Vsak koplje po svoje, kot mu je bolj prikladno.

Zaradi vsega tega se je Stanovanjsko komunalno podjetje znašlo v precejšnjih težavah in hkrati pred dejstvom: ali najti primerno rešitev za vzdrževanje cest 4. reda ali pa izločiti iz svojega delovnega programa vsaj zimsko službo za te ceste.

Na posebnem sestanku predstavnikov krajevnih skupnosti, nekaterih delovnih organizacij, Stanovanjskega komunalnega podjetja in občinske skupščine so sklenili, da mora zimska služba v redu delovati. O njenih težavah je treba obvestiti občinsko skupščino, ki naj o službi čimprej razpravi. Če na sestanku je bilo nakazano, kako bi se dala rešiti tudi denarno plat zimske službe. Pri pluzenju in vzdrževanju cest naj bi pomagale tudi krajevne skup-

nosti, kot so ponekod že, in delovne organizacije, ki te ceste uporabljajo, predvsem KGP. Pročiti bi bilo treba tudi možnosti, da se v ta namen uvede krajevni samoprispevek; predvsem pa bi morale biti te ceste udeležene pri cestni taksi, saj tudi po njih vozijo vozila, ki uporabljajo bencin ter druga tekoča goriva, in to takso tudi plačajo.

Matični urad Predgrad
Decembra je rodila Marija Hrovatin, gospodinja iz Čepelj 7 — Alojza.

Avto je zgorel
19. decembra okoli 18.30 je pri Starem logu nenadoma zagorel fičo, ki ga je vozil Boris Lanič iz Kočevja. Pri požaru ni bil nihče poškodovan, na vozilu pa je škoda za preko 600.000 Sdin.

KOČEVSKA NOVICE

Sprva smo igrali v Špančevem hlevu

Letošnjo zimo slavi kulturno-umetniško društvo »Ivan Cankar« z Loke pri Trebnjem 20-letnico obstoja — Z lučjo bi lahko iskali društva, ki so v tako skromnih okoliščinah toliko naredila na tem področju — Neprestano je delovala dramska skupina, saj je njen vodja Ludvik Bizjak, kmetovalec z Mrzle Luže, v dvajsetih letih pripravil 25 ljudskih iger, ki so jih gledali prebivalci iz vse Temeniške doline — Za letos je pripravil Finžgarjevega Divjega lovca, ki so ga uprizorili 25. decembra.

Na sveže odkritem gnojišču za Bizjakovo domačijo se je v mrzlem decembrskem dopoldnevu dvigala meglica. Kadilo se je tudi v ugreth konj, ki so čakali, da bo voz naložen. Ludvik Bizjak je prekinil delo, me povabil v hišo in pripovedoval:

»Sam ne vem, kaj me je tako vlekel k igranju še kot otroka pred 34 leti. Takrat smo v Trebnjem igrali kitajsko igrico, ki ji še sedaj vem kitajski naslov. Nekaj let zatem so me poslali za tri me sece v Ljubljano, kjer sem obiskoval telovadni, režiserski in maskerski tečaj. To je bila vsa moja teoretična priprava.

Takoj po vojni smo spet začeli. Takrat niso bile takšne možnosti, kot so danes. V prostornem hlevu, lasti Alojza Bukovca z Velike Loke, smo 17. novembra 1946 uprizorili prvo igrano — Jurčičevega Domna. Skušnje smo imeli kar po kmečkih hišah. Takrat je bil predsednik kulturno-umetniškega društva Darko Gorc, za njim pa deset let Emil Kotar. Do le



Ludvik Bizjak

tošnjega »Divjega lovca« smo pripravili 25 ljudskih iger, ki sem jih sam režiral in pripravil, zraven pa igral še glavno vlogo. Največje naše zadovoljstvo je bilo, ko smo

morali predstave ponavljati, saj niso mogli vsi ljudje na enkrat v veliko dvorano na Veliki Loki, ki smo jo dobili 1948. leta. Na predstave so prihajali iz vse Temeniške doline.

Cez naš oder je šlo več sto ljudi, ki se radi spominjajo, kako so se pripravljali in nastopali. Vedno sem pridobival nove in nove. Letos na primer sva med 32 igralci samo še jaz in eno dekle kmečka človeka. Vidite, tako se je spremenilo, vse gre v službo.

Kot gospodarja na kmetiji me sosedje malo čudno gledajo, ko toliko večerov hitim na Veliko Loko, pa tudi žena je včasih godrnjala. Ko pa je videla, da imam s tem tako veselje, je kar odnehala. Da se oddolžim, pa v gostilne ne hodim. M. L.

Pomoč družbe kmetom-borcem

Posebna komisija, ki je imela nalogo proučiti stanovanjske razmere kmetov borcev v trebanjski občini, je ugotovila, da jih želi 24 po-

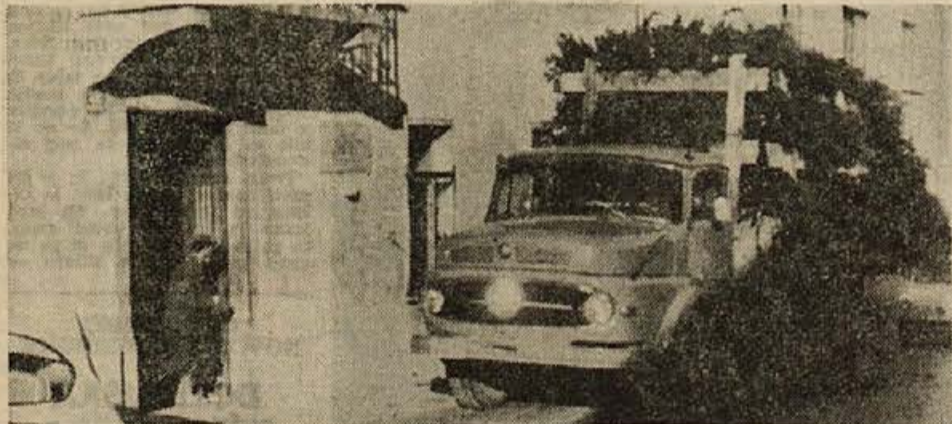
moč pri popravilu stanovanj. 22 izmed njih jih bo posojilo tudi dobilo v zneskih od 300.000 do milijon starih dinarjev, če bo občinska skupščina (ali prosilci) zagotovila 50-odstotno udeležbo. ZZB NOV Slovenije je namreč pripravljeno prispevati 6 milijonov S din kot polovico denarja pri nameranih popravilih. Po določitvi pogodbe pa je ta denar treba izkoristiti v prvi polovici prihodnjega leta.

V trebanjski občini je kmetom borbem pomagano tudi z zmanjšanjem davčnih obvez. Skupno je bilo olajšav deležnih 85 kmetov, ki so plačali dva milijona družbenih obvez manj, kot bi jih sicer morali. Posameznikom je bilo odpisanih 21 do 60 tisočakov davkov in prispevkov.

V zadnjem trenutku presenečenje: dedek Mrz bogatejši

Dobra beseda dobro mesto najde, pravi naš pregovor. Po osebnem dogovoru predstavnikov podjetij in sekretarja občinskega komiteja ZK ter pod moralnim pritiskom javnosti so se podjetja v trebanjski občini tako rekoč v zadnjem hipu zelo odrezala pri prispevkih za dedka Mrz. Ob koncu prejšnjega tedna je bilo zagotovljenih že čez milijon starih dinarjev ali dvakrat toliko kot lani.

Dedek Mrz bo trebanjske otroke obdaril jutri in sicer dopoldne šolske, popoldne pa predšolske v dvorani prosvetnega doma. Otroci bodo vrh tega gledali film in igrice, v kateri bo nastopil dedek Mrz. Prireditve in obdaritve pripravljajo tudi v drugih šolah trebanjske občine.



Tovornjak zvrha naložen novoletnih jelk pred gostilno, šofer pa v njej. Časi so se spremenili, navade pa ne. Posnetek je bil narejen nekaj dni pred novim letom v Mokronogu pred gostilno Zlajpah. (Foto: M. L.)

Slabo izpolnjevanje pogodbenih obveznosti

Trenutno ima TSŠ na Mirni čez 200 milijonov S din več vezanih v obratnih sredstvih, kot je bilo planirano, razen tega pa ne more pravočasno izpolniti naročila kupcev — Pravijo, da ima pri tem precej krivde njihov kooperant OPREMALES iz Novega mesta, ki premalo resno jemlje proizvodno sodelovanje

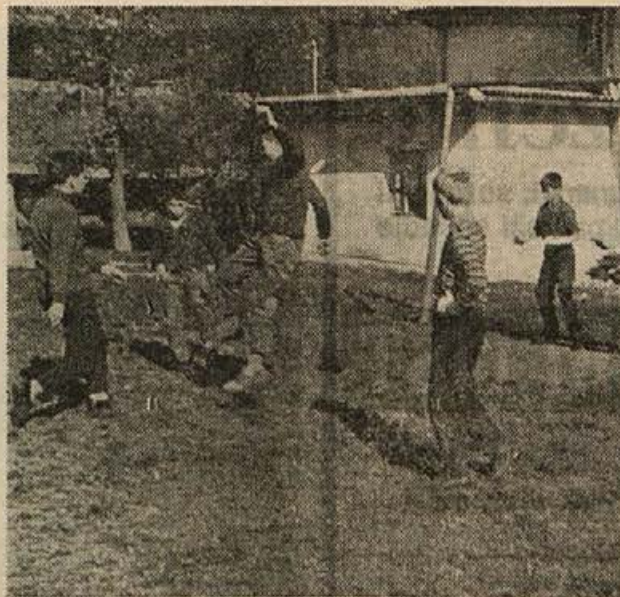
Če hoče Tovarna šivalnih strojev na Mirni v prihodnjih letih vzdržati konkurenco tujih trdk šivalnih strojev, ki jim bo naša gospodarska politika v prihodnje vse bolj odpirala pot na naš trg, se mora na ta »spopad« dobro pripraviti. Eden izmed

ukrepov je proizvodno sodelovanje z nekaterimi drugimi podjetji, kar naj bi omogočilo pravo velikoserijsko proizvodnjo. V tovarni so si že poskušali kooperante predvsem v lesni stroji, ki izdelujejo lesene dele šivalnih strojev.

Toda nekateri kooperanti žal neresno jemljejo svoje obveze, kot je na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem povedal tehnični vodja tovarne Janez Kovačič. Medtem ko so v TSŠ na Mirni

celo v prazničnih dneh delali, da bi izpolnili naročila, to njihovo prizadevanje ni imelo pravega učinka, saj podjetje OPREMALES, ki dela za tovarno ohišja, ni izpolnilo svojih obveznosti. To je med drugim pripomnilo tudi k temu, da imajo v tovarni trenutno vezanih 230 milijonov S din obratnih sredstev več, kot je bilo načrtovano, kar je povzročilo, da tovarna komaj sproti zmore plačevati svoje obveznosti.

TREBANJSKE NOVICE



Medtem ko večina Dolenjske prekriva snežna prevleka, je okoli Sevnice pokrajina še vedno kopna. Pravijo, da je tako večkrat in da ima kraj milejšo mikroklimo. Boštanjski šolarji lahko še vedno nabijajo žogo in še nimajo pravih skrbi zavoljo sank in smuč. (Foto: M. L.)

Kmetovalci!

Sevniška delavska univerza je prejšnji mesec razposlala po vsej občini 1200 vabil za kmetijska predavanja v zimskih mesecih. Da bo ta koristen poduk za kmetovalce lahko brezplačen, je Zavod za zaposlovanje iz Celja namenil za to 700.000 S din. Zato bi bilo škoda, da bi bili neizkoriščeni in da bi kmetovalci ostali brez strokovnih nasvetov agronomov in veterinarjev, ki bi radi pomagali. Predavanja bodo v tistih področjih, kjer bo dovolj prijav, in to enkrat na teden po 4 ure. Prijavite se, saj bodo koristna predavanja spremljali tudi filmi, praktične vaje in ogled boljših posestev.

Bolje bi bilo — nič obljubljeni

Sevniški leseni most čez Savo je tako na koncu, da je čezenj dovoljen le še tri tonski promet. Neredko lahko vidimo težki kamion, ki čaka pred mostom, da ga bodo raztovorili, ker ne more čez. Sevnica je takorekoč odrezana od težjega cestnega tovornega prometa. Zadnjič ga je narasla Sava še poškovala, da je še bolj vijugast in ukrikljen in kar ječi pod tovornjakom, ki gre čezenj.

»Tudi mi trpimo zaradi tega,« so povedali v sevniškem Kovinskem podjetju. »Tovornjaki nam ne morejo pripeljati in odpeljati težjega materiala in izdelkov, kadar nam tega ne more narediti železnica.«

Vprašali smo na občinski upravi v Sevnici. Dejali so nam, da je novomeško cestno podjetje že aprila obljubilo, da bo utrdilo most na 12 ton nosilnosti. Iz tega ni bilo nič. Septembra je bil ponoven sestanek, na njem pa so za-

stopniki podjetja trdno zagotovili, da bodo to naredili do konca leta. Med tem časom pa se je podrl most na Blanci. Tudi zaradi obljub, da bo v kratkem času popravljen, obljub pa niso izpolnili.

Lepo jesensko vreme, primerno za delo, so že zapravili.

Včeraj skupščinska seja

Včeraj dopoldne so se zbrali sevniški odborniki v gasilskem domu na skupni seji obeh zborov, na kateri so razpravljali o bodoči ceni vode, o najetju posojila za preureditev sevniškega vodovoda, o dopolnitvi odloka o določitvi količine in vrste lesa, ki pripada lastniku gozda, o soglasju k osnovi in dodatni stopnji prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev in o nekaterih drugih stvareh. Več s seje prihodnjč.

Šentjanž: vodovod, prosvetna dvorana, zavarovanje kmetov

V nedeljo, 18. decembra, se je zbralo 120 prebivalcev Šentjanža in okolice v prosvetni dvorani na zboru volivcev, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje iz Celja, Kmetijskega kombinata iz Sevnice in občinske skupščine. Tudi v Šentjanžu so razpravljali o dosedanjem delu KS in o njenem programu za 1967. Občani so predvsem veliko govorili o šentjanškem vodovodu, ki ga je nekdanj upravljala KZ Krmelj in je zelo zanemarjen. V bodoče naj bi ga imela krajevna skupnost.

V bližnji prihodnosti bo nujno potrebno preurediti tudi prosvetno dvorano, ki sedaj razpada. Ljudje jo potrebujejo, ker nimajo drugje primerne prostora za kulturne prireditve in razne shode.

Predstavniki Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje je pojasnil, kaj določa zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov, in povedal, da bo za plačilo zdravstvenih storitev nujno potrebno zbrati denar, da pa se v prihodnje stopnja prispevka verjetno ne bo povečala.

Zadnja leta je v Šentjanžu povzročila precej hude krvi arondacija; o njej so tudi na zboru veliko govorili. Kmetom je bil znova pojasnjen postopek arondacije, predstavniki kmetijskega kombinata pa so dejali, da si bodo zelo prizadevali in kmetom nudili v zamenjavo tista zemljišča, ki so izven arondacijskega kompleksa in nezanimiva za kombinat. Na zboru so se udeleženci zavzemali za to,

da bi tudi v bodoče imeli krajevni urad v Šentjanžu, znova pa so pozvali kmetijski kombinat, naj tudi v Šentjanžu organizira odkup živine.

A. FLAJS

Po novem letu — na novem stroju

Komunalno obrtno podjetje iz Sevnice je nedolgo tega odprodalo nekaj zastarele opreme, v zameno za to pa je že naročilo in plačalo nov avtomatski stroj za opeko, ki je stal 5 milijonov S din. Stroj bodo dobili v začetku prihodnjega leta. Računajo, da jim bo omogočil znižanje cene za okoli 10 S din pri kosu, kar bi bilo spričo težav, ki jih ima pri prodaji večina proizvajalcev opeke, zelo pomembno.

Še drugi morajo skleniti dogovore

Pisali smo že o pripravah za gradnjo moderne trgovske hiše v Sevnici, ki naj bi stala nekako nasproti konfekcije LISCE in v kateri naj bi imela posebne prodajalne tudi različna podjetja, v njej pa naj bi dobila prostor tudi knjižnica. Sevniško trgovsko podjetje je pred kratkim že sklenilo dogovor, po katerem bo imelo podjetje v bodoči trgovski hiši okoli 1000 kvadratnih metrov čiste površine, kar bo stalo nekako 160 milijonov S din. Da bodo spomladi lahko začeli graditi, so potrebni dogovori tudi z drugimi podjetji, ki se zanimajo za prostore, predvsem s Merksom, Jutranjko in Lisco.

V Krmelju znova: »S trgovinami nismo zadovoljni«

Na nedavni konferenci krajevne odbora SZDL v Krmelju so številni udeleženci znova opozorili na neurejene in zastarele trgovine v Krmelju, ki so take, kot so bile pred 20 leti. Veliko Krmeljčanov hodí nakupovat v druge kraje, kar občuti tudi Trgovsko podjetje iz Sevnice, kate-rega predstavniki so na konferenci zatrjevali, da podjetje nima denarja za modernizacijo. Ljudje so menili, naj bi MERCATOR postavil samo postrežno trgovino, če doma, če trgovsko podjetje tega ni zmožno.

Na konferenci so razpravljali tudi o drugih, že opisanih težavah Krmeljčanov, na koncu pa so izvolili nov odbor, ki mu ponovno predseduje Ivo Kolovrat.

D. B.

Občinski komite ZK je prispeval za telovadnico

Ker se je z rastjo osebnih dohodkov povečal tudi dohodek organizacije Zveze komunistov, se je občinski komite v Sevnici odpovedal dveh tretjinama občinske dotacije, ki je po predračunu znašala 3,5 milijona starih dinarjev. Temu denarju se je komite odpovedal z željo, da se porabita 2 milijona za opremo nove šolske telovadnice v Sevnici, 200.000 S din pa za ureditev varstvene ustanove v Krmelju.

Delovna mladina v Loki

Na seji krajevne organizacije SZDL v Loki so obravnavali razdelitev podpore občinskega odbora RK v Sevnici med otroke socialno šibkih družin. Člani so sklenili, da je treba kar najhitreje pobrati članarino za letošnje leto. Razveseljiva je vest, da bodo mladi sami pripravili program v počastitev dneva republike, ki je letos toliko pomembnejši, ker proslavljamo obnem tudi 25. obletnico začetka narodnoosvobodilne borbe. Proslava bo v nedeljo, 27. novembra, popoldne v prosvetni dvorani, sodelovali pa bodo tudi pionirji osnovne šole.

SEVNIŠKI VESTNIK

Za novo šolo — novi dom!

1556 učencev, 48 oddelkov, 29 učilnic in dan za dnem 12 ur in pol dvoimenskega pouka.

V osnovni šoli »Katja Rupena« ob Cesti herojev v Novem mestu.

To reč poznamo. Podatke znamo na pamet. To je šlager, ki se ga učenci nauče prej kot postavljati pismenko v pismenki. To je žalostna pesem leta 1966, 21 let po osvoboditvi, dve desetletji povojne izgradnje. Prepričljiva govornica stiske in gneče, težav in trenutne brezizhodnosti.

Rekli smo: trenutne brezizhodnosti. Zakaj samo trenutne?

Zato, ker bomo, če bomo vsi za to, čez nekaj let dobili v Novem mestu (na Grmu ali v Bršlinu) novo, moderno šolo.

Ce bomo vsi za to!

15. januarja bomo namreč o tem odločali na referendumu. Vsak volivec bo dobil listek z besedilom, ki bo pozival občane, naj glasujejo za samoprispevek za novo šolo v Novem mestu; če se bo strinjal, bo obkrožil DA, če ne, pa NE.

Glasovali bomo vsi volivci na območju novomeške krajevne skupno-

sti. Okoli 8.500 nas je. Pridimo vsi in glasujemo ZA!

Za novo šolo, novi dom naših najmlajših!

Da se bodo naši učenci v šoli počutili res kot v kulturni ustanovi! Pravično in pošteno je, pa tudi naša skupna dolžnost, da pomagamo.

Ce nam je pri srcu skrb za mlajši rod, ne bomo rekli NE!

Ce bomo rekli DA, bomo opravili delo, ki bo za zgled našim potomcem, da bodo s ponosom o nas govorili: »Izkazali so se!«

Starši, ne sme vam biti žal prispevka, ki ga boste dali od svojih osebnih dohodkov v skupno blagajno, da se bodo tudi vaši otroci in njihovi otroci lažje učili!

Ponosni bodimo na to, da bo naš prispevek trdna osnova za najem posojila in drugih sredstev, ki jih bo treba zbrati za stavbo, ki jo hočemo!

Hočemo tudi zato, da bi nam otroci doma ne prepevali tistega žalostnega šlagerja o stiski, gneči... prej, preden bi se naučili postavljati pismenko k pismenki!



OGRAJE NI VEČ. V soboto je podjetje PIONIR končalo zunanja dela v Pickovi in Oblakovi hiši na Glavnem trgu v Novem mestu, kjer bosta urejeni trgovini MERCATORJA in DOLENJKE. Zunanost je urejena; upajmo, da se bosta konkurenčni podjetji tudi za prodajnimi mizami kar najbolj potrudili zadovoljiti kupce. (Foto (Janez Pavlin))

Straža: samo za otroke še nič

S samopriskom, za katerega so se odločili zbori občanov v obeh Stražah in Vavti vasi, bodo popravili pot v Dol. Straži in Podgori in cesto, ki drži iz Straže v Hruševce in Sela, v Vavti vasi in Rumanji vasi pa imajo v načrtu ureditev kanalizacije. Stražani so se tudi že dogovorili, da bodo s prostovoljnimi delom obnovili pot, ki pelje od Beletove hiše med vinograde. Kako bo z otroškimi vrtecem, ki ga imajo v Straži že nekaj let v načrtu, pa še nič ne ve, med drugim tudi še niso dobili stanovanj za stranke, stanujoče v Aueršpergovih vilah, v kateri bi naj bil vrtec. Krajevni samopriskopek bodo plačevali delavci, uslužbeni in upokojenici (1 odst. od osebnih dohodkov), kmetje in obrtniki (2 odstotka od davčne osnove). Samopriskopek bodo oproščeni tisti, ki imajo manj kot 40.000 S-din mesečnih osebnih dohodkov.

PREVZGOJA CIGANOV V NOVOMEŠKI OBČINI

Iz počasnega toka v brzico

Morda začetek odrešilnega obdobja za prebivalstvo novomeške občine? — Najvažnejši ukrep: izoliranje iz Žabjeka razseliti! — Brez sredstev seveda ne bo šlo!

Problematika Ciganov v novomeški občini je zbrana v kupih referatov, poročil, uradnih in sodnih spisov. Z njo so napolnjeni dolgi časopisni stolpci, obdelana pa je tudi v seminarji nalogi nekega študenta visoke politične šole.

Vse skupaj ne sestavlja drugega kot že bolj ali manj znano dognanje, da je nerešeno cigansko vprašanje madaž, pred katerim smo toliko nemočni, kolikor smo neodločni, da bi ga učinkovito in hitro rešili. Reševanje je torej treba iz počasnega toka pognati v brzico.

17. novembra je v Novem mestu zasedala komisija za cigansko vprašanje in poskušala najti način za tako reševanje.

Zdaj, ko je seja mimo in vemo za mnenja, lahko rečemo, da bi kazalo začrtati pot v reševanje na podlagi mnenja, ki so ga zastopali sociološki in drugi dva predstavnika republiških organov civilnega ustanov, ki so prisostvovali seji, ter mnenja, za katerim so trdno stali nekateri člani komisije in drugi predstavniki organov občinske skupščine, ki jim je problematika, kot so povedali, znana in vsem njenem blišču in bedi.

Znanstveno in učinkovito

Po mišljenju sociologa bi morali cigansko vprašanje reševati na podlagi znanstvenih dognanj in ne z nestrpnostjo, saj tako rešujejo to vprašanje tudi drugod v svetu in žanjejo uspehe. Dodal je, da bi bil inštitut, v katerem dela, gotovo pripravljen dati nekaj sredstev za znanstveno proučevanje ciganskega vprašanja, če bi se v novomeški občini odločili za tako pot reševanja in v ta namen prispevali ustrezen del sredstev.

Člani komisije in drugi so se s tem strinjali, dodali pa so, da se izključno tako pot, torej pot humanističnega pristopa, v novomeški občini, kjer »Cigane poznamo kot svoj žep«, najbrž ne bi obnesla. Edina rešitev bi po njihovem mnenju bila, če bi »zategnili vajetja«.

Nujni ukrepi za prevzgojo

Pravilen pristop k reševanju je torej najbrž sredi med temi mnenji. Na podlagi vseh predlogov in mišljenj so razpravo strnili v več važnih sklepov, ki narekujejo takele ukrepe:

■ ciganske družine je treba iz Žabjeka razseliti in jim določiti stalno bivališče v naseljih, kjer pa naj bi si ne postavljale več vagonov, ba-

rak in podobnih bivališč, marveč zidane hiše;

■ vsem za delo sposobnim je treba dati delo, vendar tudi delo v poklicih, ker bi znali tudi Cigani lahko kaj več kot toliči kamen; poklicno usposabljanje pa naj bi organiziral Zavod za zaposlovanje delavcev;

■ od staršev je treba zahtevati, da bodo redno pošiljali otroke v šolo, ciganskim materam pa posvetiti še posebno pozornost pri njihovi prevzgoji;

■ nadzor nad Cigani naj bi ne bil manjši in manj pogosten kot nad drugimi občani.

Ob vsem tem bi morda kazalo razmisliti o razredih za ciganske otroke, ker se bodo morali naučiti še kaj drugega kot brati in pisati, ter o tem, da bi ciganske otroke vsigajali kasneje v otroških vrtec.

Niso vsi Cigani za »en koš«

Problemi, ki so jih odgovorni tokrat obravnavali, so težki. Prebivalstvo, ki mu Cigani ogrožajo obstoj s stalnimi tatvinami in grožnjami, zahteva odločne in hitre ukrepe. Ob vsem tem se spominjamo tragičnega dogodka v Prečni, kjer je kot žrtev ne-

Vplivna območja povečana

Občinska skupščina v Novem mestu je z novim sklepom 14. decembra povečala vplivna območja krajev, ki se bodo morali razvijati na podlagi urbanističnih načrtov. Pod vplivno območje Novega mesta pridejo še: Mali Slatnik, Prečna, Romanja vas, Smolenja vas in Velika Cikava. Ureditvene načrte pa bo treba narediti tudi za Stolpiče in Uršna sela. Skupščina je hkrati podaljšala rok za predložitev urbanističnih (ureditvenih) načrtov do 31. decembra 1967.

urejenih razmer dal življenje Bogdan Krese. Seveda niso vsi Cigani enaki, saj imamo na Ruperčevu, v Sentjerneju in še kje, če se omejimo le na novomeško občino, dovolj dobrih zgledov, da so se Cigani naposled naveličali nomadskega življenja in navad. Zato tudi ne »mečemo vseh v en koš«, ko imamo v mislih ukrepe, ki jih zahteva hitrejša in odločnejša reševanje tega vprašanja.

Seveda bo treba za to veliko prevzgojo zagotoviti sredstva in dobiti ljudi, ki jim ne bo tuj strpen pristop k človeku — Ciganu.

IVAN ZORAN

Z včerajšnje seje ObS

Predsednik ObS Novo mesto Sergij Thorzevskej je za včerajšnji sklic skupščinske seje, za katero so dobili odborniki gradivo o gospodarstvu v letu 1966 in o cenah za prihodnje leto, problematiki borave, spremembi občinskega proračuna in začasnem financiranju v letu 1967, o stopnji prispevkov za zdravstveno zavarovanje in podobnem. Dodani sta bili tudi poročila o zakonitosti poslovanja v hotelu KANDIJA in prioritetenemu redu pri izdelavi zgraditvenih načrtov. O seji bomo še pisali.

Boljšo pot na Mraševo!

Pot iz Prapreč proti Ljubnu, po kateri hodijo Mraševočani, je zelo kamnita in koristna, da po njej ni možno voziti drugega kot voz na volovsko vprego. Radi bi pot toliko uredili, da bi po njej vsaj rešili avto peljal, če bi bilo potrebno. Popravila je potrebna tudi pot s Potoka v Prapreče, ki že vrsto let ni bila popravljena. Letos poleti pa so uredili krajevno cesto iz Vavte vasi na Drganja sela.

Dvor: ugašanje luči na dnevnem redu

Na Dvoru pri Žužemberku večeraš znanjca električnega toka. Včasih ga tudi po več dni ni. Prizadeto je prebivalstvo, še bolj pa mizarstvo podjetje, ki zaradi prekinitve toka ne more delati. Kadar pokličejo dežurnega električarja, da bi odpravil napako, morajo predolgo čakati. Ta pride iz Zagradca, kjer je nastavljen za veliko območje, ki spada pod ELEKTRO Ljubljana. Menimo, da bi moral biti dežurni električar v Žužemberku ne le zato, ker je to večji kraj, marveč tudi, da bi bil hitreje pri roki.

Tokrat: resnica s konference v Žužemberku

Konferenca SZDL v Žužemberku je bila združena z zborom občanov. Udeležba je bila precej dobra. Poročili SZDL in krajevne skupnosti sta obravnavali pisano problematiko Žužemberka in okolice. To nakazuje potrebo, da si prizadevajo in sodelujejo vsi občani na tem območju, predvsem pa da so družbenopolitične sile (zlasti v Žužemberku) enotne, saj je to potrebno za učinkovito reševanje najbolj perečih problemov.

Po poročilih so občani živahno (žal z nekaterimi osebnimi prizvoki) razpravljali, da so bili iz tega izluščeni koristni predlogi za delo krajevne organizacije SZDL in krajevne skupnosti. Odločili smo se tudi, katera vprašanja bomo obravnavali na javnih tribunah, koga bomo pozvali k sodelovanju in podjetjaj in ustanov in kakšna stališča bomo zastopali.

Ob predlogu za uvedbo krajevnega samopriskopeka, ki bi ga zbirali v letu 1967 (0,5 odst. izplačanih osebnih dohodkov

vseh zaposlenih, bivajočih na tem območju, in upokojenec, 1 odst. davčne osnove obrtnikov in 1,5 odst. katastrskega dohodka kmetov), so menili, da je morda predlog prezgoden, saj ga delavci Iskrinega obrata še niso obravnavali, pa tudi na dnevnem redu na vabilih ni bil omenjen. Zato smo se zmenili, da se bomo pred novim letom znova sestali na zboru občanov in razpravljali o samopriskopeku. Ni pa res, kar je bilo objavljeno na 19. strani 49. št. Dolenjskega lista pod naslovom »Najprej: komu peskokopi?« Glede gospodarjenja s peskokopi je bila namreč posebna razprava, brez zveze s to o krajevnem samopriskopeku. Ob programu krajevne skupnosti pa je bilo povedano, koliko dohodkov je predvideno od najemnine peskokopa. Sklenjeno je bilo, da se dá peskokop v Poljanah v našem najboljšemu ponudniku na javni dražbi.

Kot predsedujoča na tem zboru me popačena informa-

cija v omenjenem članku preseneča. Kot so mi povedali pristojni ljudje, je bil članek napačno informiran od zastopnika ISKRINEGA obrata, ki je najbrž iskal opravičilo za neuspeh, saj delavci v tem obratu s predlogom o samopriskopeku niso bili seznanjeni, čeprav je svet KS tri tedne pred konferenco SZDL priporočil, naj bi o tem razpravljali. Sprašujem se, ali se lahko objavljajo nepravilne informacije in ali je z nepremišljenostjo dovoljeno kriviti za neuspeh tiste, ki so se za samopriskopek resno zavzeli.

Po mojem je čas, da bi se v Žužemberku začeli pogovarjati o vsem tem, saj takšni medsebojni odnosi ne bodo prinesli uspeha delovnim organizacijam, še manj pa dober vplivali na reševanje krajevnih problemov. Čas je, da vržemo s sebe sebično malo-meščansko navlako in se sprizajmimo s tem, da smo odgovorni za razvoj kraja, splošno politično vzdušje na terenu in počutje občanov! Zdržiimo raje moči za skupen smoter: za napredek kraja in okolice!

MILAN SENICA

»Labod« — kot glasilo

Delovna skupnost tovarne perila LABOD v Novem mestu je novembra izdala prvo številko svojega glasila. Uredniški odbor je prvi številki na pot zapisal, da je list izšel zato, da bi bil delavec — upravljavec sproti seznanjen z dogajanjem v tovarni, in da bi se delavci iz posameznih LOBODOVIH obratov še bolj spoznali. Pred kratkim je izšla že druga številka.

Čemu slaba udeležba?

Občinski odbor SZDL Novo mesto je za letošnjo zimo organiziral vrsto predavanj po raznih krajih občine, na katerih predavajo sodelavci Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela. V Dolenjskih Toplicah so bila do zdaj tri taka predavanja: prvega o sadjarstvu se je udeležilo le šest sadjarjev, drugo, na katerem naj bi predavala inž. Fani Lekše, pa je odpadlo, ker sta prišla le dva poslušalca. Večje število ljudi pa je prišlo na predavanje dr. Boža Oblaka o raku. Ob koncu predavanja se je predsednik odbora SZDL predavatelju zahvalil za trud.

Neugoden vtis na navzoče in predavatelje napravi dejstvo, da na predavanjih ni krajevnih vodilnih funkcionarjev. Zakaj? D. GREGORČ

Novomeška kronika

■ SE NEKAJ DNI PA BOMO nazdravili novemu letu 1967. Na ta dogodek se mesto pripravlja z vso naglico. Vzdušje glavnih cest na levem bregu ponudi že meščakaj raznobarvne žarnice in srebrni trakovi v trgovinskih izložbah. Prodajalna AVTO DELI je domisejno okrasila izložbeno oltro z medvedom, s smrečicami in z darili. Lično se je nakitila tudi MLADINSKA KNJIGA. V ponedeljek so delavci komunalnega podjetja postavili več novoletnih jelk. Gosninska podjetja in gostilne pa so z lepaki, razobešenimi po mestu, povabili na silvestrovanje vse mestno in okolišno prebivalstvo. Mnogi bodo silvestrovali doma v toplih sobah ob televizorjih, saj je za večer starega leta napovedan zanimiv program.

■ POLEDICA, KI JE V NEDELOJO prekrila ceste in ulice našega mesta, je naredila veliko ljudem jezo, najmlajšim pa neizmerno veselje. Drsanja in padanja je bilo konec, ko so komunalci nasuli drobnega peska na cestišča.

■ LEŠENO OGRAJO NA GLAVNEM trgu so pred kratkim odstranili, da sta se prikazali obnovljeni prodajalni DOLENJKA in MERCATOR. Gradbinci delajo noč in dan, da bi obe specijalski trgovini lahko kar najhitreje odprli.

■ MED NAJBOLJ OBISKANIMI prodajalnami sta nedvomno NOVOTEHNA na Glavnem trgu in VARTEK na Cesti komandanta Staneta, ki prodajata razne predmete po znižanih cenah.

■ LE NUJNA ZDRAVILA je izdajala lekarna na Cesti komandanta Staneta včeraj in jih bo še danes. V prodajalni imajo letni popis zdravil, in da bi to lažje opravili, so za dva dni omejili prodajo manj nujnih zdravil.

■ ZARADI POPRAVIL NA STREHAH v Dolenjski in Vrhnovski ulici je bil pred kratkim promet po en dan zaprt. Strehe so minule dni prekrivali tudi drugod v mestu.

■ INKASANTI, ZDRAVNIKI, pismonoše in drugi si velikokrat belijo glave, preden najdejo stanovalce v neostevljenih novih blokih ob Trdinovi in Zagrebški cesti, v novem naselju na Mestnih njivah in še kje. Najbrž bi bil že čas, da bi odpravili to pomankljivost!

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Lucija Jasnič z Novega trga 3 — Marika.

Na Silvestrovo v Domu kulture

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost je pripravil pisan spored praznovanja novega leta v Domu kulture. Tako bodo obiskovalci za vstopnico 6, 5, 4 ali 3 Ndin na večer starega leta lahko gledali ameriški barvni CS film »Veličastni norci in letelihi stroji« in pravilčno igro »Sneženi mož«, po želji pa še en barvni film. Po pravilni igri se bo prikazal dedek Mraz, čestital za novo leto in obdaril navzoče. Prireditev se bo pričela ob 20. uri. Od 16. ure bo delal tudi bife.

Nalezljiva zlatenica napada Evropo

V Sloveniji je žarišče te bolezni v okolici Celja — Epidemija se pojavlja tudi drugod — Na celjskem območju je v zadnjih 18 mesecih zbolelo okoli 8.000 ljudi — Bolezen že prodira v Spodnje Posavje — Higijena je učinkovito orožje pri zatiranju nalezljive zlatenice — Hujše oblike bolezni preprečujemo z zdravljenjem in dietno prehrano

Nalezljivo zlatenico na splošno pojmujejo kot lahko in nevarno bolezen, ki ji ni treba posvečati posebne pozornosti. V resnici pa je to obolenje zelo nevarno, saj lahko napreduje v kronično, neozdravljivo obliko. Raziskovalci te bolezni menijo, da se v osmih primerih na sto obolelih razvije zlatenica v že prej omenjeno kronično vnetje, v dveh primerih pa v posebno obliko neozdravljivega kroničnega vnetja, ki ga imenujemo ciroza jeter.

Bolniki, pri katerih je nastala ciroza jeter, živijo samo še 25 let. To si je vredno zapomniti, ker za nalezljivo zlatenico zbolijo pretežno mladi ljudje in otroci.

Nalezljiva zlatenica pa je posebno nevarna za stare ljudi in nosečnice, čeprav ti redkeje zbolijo. Pri njih lahko povzročijo smrt že po nekoliko tednih ali mesecih.

Rumena koža ni vedno znak za zlatenico, lahko je tudi spremljevalka drugih bolezni. Opažamo jo na primer pri žolčnih kamnih, pri nekaterih krvnih boleznih in boleznih, ki so pri nas le redke.

Nalezljiva zlatenica se je v zadnjih desetih letih razširila po vsej Evropi in tudi drugod po svetu. Od kod je prišla, ne vemo. Število obolelih je iz leta v leto večje. Ver-

jetno bo v naslednjih dveh letih zajela še večja področja in večje število ljudi ter doseгла vrhunec razširjenosti.

V primeru, ko zbolijo za neko boleznijo mnogo ljudi, govorimo o epidemiji. Tudi nalezljiva zlatenica je sedaj dobila epidemičen značaj. To pomeni, da je obolenje prebivalstva zelo pogosto.

Večja podvrženost ljudi neki bolezni je odvisna od strupenosti bolezenskih klic, od velikega števila klic in od zmanjšane telesne odpornosti zaradi slabe prehrane, izčrpanosti ipd.

Pri sedanji epidemiji nalezljive zlatenice pa ne moremo reči, da so ljudje slabo prehranjeni ali izčrpani, lahko pa je prehrana enostranska. Verjetno gre tokrat za bolj strupen soj njenega povzročitelja in ne nazadnje za slabe higijenske navade, ki omogočajo, da pride v telo veliko število klic.

NALEZLJIVA ZLATENICA — BOLEZEN OTROK IN MLADINE

V Sloveniji se je stanje poslabšalo predvsem v zadnjih 18 mesecih. V tem času je na območju celjskega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje zbolelo 2.000 ljudi. Trikrat toliko pa jih je zbolelo za isto boleznijo, ne da

bi bili rumeni. Zato predvidevajo, da je samo na celjskem področju dobilo zlatenico okoli 8.000 ljudi. Oblike bolezni brez rumene kože so nevarne predvsem zaradi tega, ker ljudje sploh ne vedo, da so bolni, in potem tudi ničesar ne ukrenejo.

Do nedavnega je bilo pri nas največje žarišče nalezljive zlatenice v celjski okolici, zadnje mesece pa prodira bolezen tudi v Spodnje Posavje. Verjetno bo v prihodnjem letu zajela južne republike naše države.

Lahko računamo, da bo od vseh obolelih v zadnjih 18 mesecih po preteku 25 let umrlo na celjskem področju okoli 160 do 200 ljudi, če se niso primerno zdravili. Pri njih se bo razvila jetrna ciroza in podlegli ji bodo med 35. in 40. letom starosti.

Res je, da proti virusu te bolezni nimamo učinkovitega sredstva, vendar pa lahko pomagamo bolnemu telesu, da se bolezni laže upre. Najboljša pomoč je zdravljenje v bolnišnici. Bolniki morajo še celo leto po ozdravitvi uživati dietno hrano in ne smejo piti alkoholnih pijač. Razen tega morajo se potem, ko zapustijo bolnišnico, večkrat prihajati k zdravniku na kontrolne preglede.

Hujše oblike nalezljive zlatenice lahko preprečujemo z zdravljenjem in primerno dieto. Tako se marsikateri bolnik le pozdravi in bolezen mu ne pusti trajnih okvar.

VIRUS PRENESEMO V TELO SKOZI USTA

Seveda pa je bolezen mnogo laže preprečevati kakor zdraviti. Preprečevanje je na prvi pogled videti sicer preprosto, vendar se pri tem srečujemo s skoraj nepremostljivimi ovirami. Nalezljivi

vo zlatenico prštevamo namreč med bolezni umazanih rok.

Danes nam je skoraj nepojmljivo, kako so mogli zdravniki in modrci vzhodnih dežel že pred tisočletji slutiti, da se kužne bolezni prenašajo tudi z rokami. Umivanju rok pred jedjo, so pripisovali velik pomen. To nam dovolj zgovorno pove očitek judovskih pismoukov Jezusovim učencem, ker si pred jedjo niso umivali rok. Tudi Mohamed je prevzel umivanje rok kot nekaj verski obred in ga zabeležil v sveti knjigi, v Koranu.

Seveda pa ne prenašamo virusa nalezljive zlatenice samo z rokami, temveč tudi s pitjem onečiščenih vode, z neumito zelenjavo in neumitimi sadjem. Roji muh so prav tako nevarni prenašalci.

Posebno nevarno je, če v gostiščih in menzah, kjer se hrani mnogo ljudi, ne pazijo dovolj na higieno. Velika nevarnost okužbe je tudi v šolah, ker se majhni otroci ne znajo varovati pred njo. Dotikajo se poda, stranišnih školjk, rok pa si ne umivajo redno.

Iz opisanega je razvidno, da higijensko ravnanje lahko prepreči marsikatero obolenje. Zdravstvena služba predlaga predvsem brezhibno vzdrževanje stranišč in okoličnice gnojišč ter obvezno umivanje rok po vsakem opravljanju na stranišču ali na gnojišču. Vodnjake, za katere vemo, da imajo slabo vodo, bi morali klorirati ali jih celo zapreti. Z navadnim kuhanjem namreč virusa ne uničimo. Higijeno ljudi v življskih obratih bi morali bolje nadzorovati. Kjer je v hiši bolnik, bi morali njegovo telesno in posteljno perilo ločiti in ga posebej temeljito oprati. Posebej je treba pomisliti tudi njegov jedilni pribor, in sicer v detergentu.

Napotke za osebno in splošno higieno bi ljudem lahko posredovali v tečajih, ki naj bi jih v ta namen prirejale organizacije Rdečega križa.

DR. H. TEPPEY

Pogovor z zdravnikom



Vnetja obnosnih votlin

Nosna votlina, ki drži iz zunanega sveta skozi nos v sapnik, ima še nekaj stranskih, slepih izrastkov v obnosni kosti glave. Te obnosne votline so opažene s sluznico enako kot nos, in ker se lahko vname sluznica v nosu, se seveda lahko vname tudi sluznica v obnosnih votlinah. Ker pravimo s tujo obnosnim votlinam sinusi, gre torej pri vnetjih za sinusitis.

Vzroki za vnetje obnosnih votlin so različni. Največkrat je sinusitis posledica nahoda, gripe ali kakšne druge nalezljive bolezni, ki ni bila dovolj zdravljena ali pa je bolnik »herojsko« stojel prebolel bolezen. Večinoma se gripa, ki smo jo stoji preboleli, maščuje z vnetjem obnosnih votlin, in tak vase in v svojo »izredno odpornost« zaverovani bolnik se s tem še ponaša. Večkrat je za vnetje obnosnih votlin kriv moped, pa tudi kolo. Nekateri vozniki avtomobilov pa uživajo, če jim veter skozi odprto okno piha naravnost v obraz. Tudi tem se posreči, da poleg angine in nahoda dobe še vnetje obnosnih votlin. Tudi tisti ljudje, ki imajo piškave, ogojene zobe in granulome, dobe čez nekaj časa še sinusitis, če ne zdravijo zob.

Pri vnetju obnosnih votlin čuti bolnik nekaj pritiska, včasih pa prav izrazito bolečino v predelu obolele obnosne votline. Tako so bolečine v čelu, v licu, za nosom, včasih pa izžarevajo v čeljusti, pa tudi v oko. K temu se pridruži izguba voha, oteklina in zamašenost nosu. Včasih iz nosu prav smrdi po trohnboli, kar bolnik sam opazi. Končno se iz nosu pociči gnoj, če se bolnik skloni. Bolečine poveča kajenje in pitje alkohola, kar bolnik sam opazi, zato odklanja alkoholne pijače ter cigarete. Če gre za hitro, akutno obliko bolezni s temperaturo, je vsa stvar, če ubogamo zdravnika, kmalu končana.

Kronična oblika bolezni nastane, če se akutna oblika večkrat ponovi ali pa če se ne zdravimo in preide akutna oblika v kronično. Kronično vnetje obnosnih votlin ne boli in zaradi tega bolniki včasih ne mislijo dovolj na bolezen. Značilni znaki so: zamašen nos, suho grlo, smrad iz nosu po trohnboli. Res je, da bolezen ni videti huda niti je ne spremljajo bolečine, lahko pa ima zelo hude komplikacije, ki včasih pomenijo celo smrt bolnika. Pride lahko do vnetja oesnega žilca in drugih delov očesa, kar povzroča zmanjšanje vida pa tudi slepoto. Pride lahko do vnetja možganskih mren, možgan, največkrat pa do vnetja in zamašitve žilnih spletov in vodov v možganih.

Če vemo, da so vnetja obnosnih votlin, posebno kronična, žarišča, iz katerih se zastrupljajo drugi deli telesa, bomo na ta vnetja bolj pazili. Najpogostejša posledica žariščnih vnetij je vnetje sklepov revmatične narave in vnetje srčnih zaklopk.

Pri sinusitisih pomagajo toplota, pažnja pred prehladom in ustrezna zdravila. Če se gnoj obotavlja, potem ga prežemo s posebno iglo, kar opravi zdravnik. Temu pravimo punkcija.

DR. BOŽO OBLAK

Po združitvi — plodnejše delo

Po jesenskem obnem zboru šolskega športnega društva »Pionir« v Kočevju se je z združitvijo obeh osnovnih šol in zavod športno društvo močno okrepilo in sprejelo obširen delovni program.

V teh dneh je zimsko prvenstvo v namiznem tenisu, v katerem sodeluje 66 mladih igralcev, ki so razdeljeni v devet skupin. Prvi trije iz vsake skupine bodo tekmovali še naprej. Prvo kolo je pokazalo veliko premoč mladih igralcev Smole, Kramerja, Čilenška in Vidmarja, ki v svojih skupinah niso bili premagani.

Po končanem zimskem namiznoteniskem turnirju se bosta začela košarkarski turnir in atletsko tekmovanje v dvorani. Od-

kar so pionirji združeni v eno športno društvo, ni več nekoristnega rivalstva in skupno lahko nastopajo za barve svoje šole izven meja kočevske občine. Po programu bo šolsko športno društvo priredilo med zimskimi počitnicami več smučarskih tečajev in izlet na Grnado nad Ortnikom, kjer je priljubljena planinska kočja, v njeni okolici pa lepa, sončna smučišča.

A. ARKO

Sprejem na skupščini v Novem mestu

Predsed. ObS Sergej Thorževski in predsednik ObZTK Jože Ovitkovič sta za jutrišnji dan, 30. decembra, povabila na razgovor vidne športnike in telesnovzgojne delavce iz novomeške občine. Pogovarjali se bodo o športnih dosežkih in delu v minulemu letu ter o bodočnosti športa v občini. Novoletni sprejem vidnih športnikov in športnih delavcev je hkrati tudi priznanje vsem, ki so kakorkoli uspešno delovali na telesnovzgojnem področju. Sd

Garnizija JLA : Novo mesto 1:0

V četrtek, 22. decembra, je bila v počastitev dneva JLA prijateljska nogometna tekma med novomeško garnizijo in Novim mestom. Vojaki so bili bolj borbeni in so zasluženo zmagali. Novomeška ekipa — tudi to pot ni igrala v polnem sestavu — ni bila slaba, toda igralci so bili premalo učinkoviti pred nasprotnikovimi vrati. Kot smo že navajeni, tudi na tej tekmi igralci niso bili disciplinirani: ne tisti, ki so prišli igrati, kaj šele oni, ki jih sploh ni bilo na igrišče. V novomeški ekipi sta ugajala mladi vratar Jerčan, ki je prvič branil, in zanesljivi Turk, med vojski pa je treba pohvaliti prav vse.

I. K.

Anketa

ZA NAJBOLJŠEGA ŠPORTNIKA DOLENJSKE

Naše uredništvo nadaljuje z vsakoletnim izbiranjem najboljšega športnika Dolenjske. Spet organiziramo posebno anketo, v kateri nam boste vi, dragi bralci, pomagali izbrati najboljšega športnika iz občine Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

Izpolnite, prosim, anketni list z imeni športnikov, ki so vas v preteklem letu najbolj navdušili in katerih športne dosežke še posebno cenite. Sedaj se jim lahko oddolžite za prijetne trenutke, ki so vam jih pripravili. Napišite imena petih športnikov po vrstnem redu. Izrezano odločitev pošljite našemu uredništvu. Najboljšemu športniku Dolenjske smo namenili lep pokal v trajno last. Drugega in tretjega športnika bomo nagradili z lepimi knjižnimi darili.

Gotovo se še spominjate letošnjih športnih dosežkov Spilarja, Zaletelja, Babiča, D. Močnik, Mraza, Ostermana, Penka in drugih, zato vam ne bo težko izpolniti obrazec. (prvo mesto — 5 točk, drugo — 4 točke, tretje — 3 točke, četrto — 2 točki, peto — 1 točko).

Vsak, kdor bo sodeloval pri izbiranju športnika leta, sodeluje tudi pri nagradnem žrebanju. 10 izžrebanih pošiljateljcev ankete bo prejelo knjižna darila.

Odločil sem se za naslednje športnike:

1.
2.
3.
4.
5.

ime in priimek — športna panoga

Odrezek za nagradno žrebanje

Ime in priimek poklic

Kraj ulica

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje!

Anketne liste vrnite do 20. januarja 1967 na naslov: Dolenjski list, Novo mesto, p. p. 33, z označbo: Športna anketa.

V parih najboljša Krušič in Mrzlak

Na propagandnem tekmovanju dolenjske telmovalne skupnosti se je pred kratkim v Novem mestu pomerilo 16 parov za naslov prvaka v disciplini 2 x 200 lučajev. Prvo mesto sta osvojila Mrzlak in Krušič (Pionir) s 3206, pred klubskim parom Romih — Barbič s 3240 podrtimi kegji. Med posamezniki je osvojil pokal in prvo mesto Alojz Legiša (Pionir) s 812 podrtimi kegji, sledijo pa mu Tone Krušič (808), Tone Petja (803) itd.

Razpis polfinalnega turnirja prvenstva N. mesta

Vsi drugo — in tretjekategorniki naj se zberejo 6. januarja 1967 ob 19. uri v šahovski sobi, kjer se bodo lahko prijavili za polfinalni novomeški turnir.

Cestitka šahistov

Ob novem letu 1967 želijo novomeški šahisti vsem športnikom in drugim delovnim ljudem mnogo športnih in drugih uspehov!



Komandant novomeške garnizije polkovnik Ivan Slapnik izroča pokal za prvo mesto v šahovskem tekmovanju ob prazniku armade Marjanu Gregorčiču, predstavniku kolektiva KRKE iz Novega mesta. (Foto: M. Radenković)

Komisija za razpis mesta direktorja

Delavske univerze ČRNOMELJ

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo — ekonomist, pravnik ali pedagog s 5-letno delovno prakso ali
- da ima srednjo izobrazbo — učiteljske ali ekonomske šole in 10-letno delovno prakso.

Ponudbe s kratkim življenjepisom o izpolnjevanju pogojev mora kandidat dostaviti v 15 dneh po objavi Delavske univerze Črnomelj za razpisno komisijo.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA

za devizno poslovanje

Pogoji: srednja šolska izobrazba in 2 leti prakse ter znanje enega tujega jezika (nemščina ali angleščina). Prednost imajo kandidati z bančno prakso ali prakso v gospodarskih organizacijah z deviznimi posli. Nastop službe takoj.

Rok prijave je 15 dni po objavljenem razpisu.

Sporočamo žalostno vest
da je tragično preminil naš sodelavec

Jože Kotar

merilni tehnik

Od njega se bomo poslovili 30. decembra 1966
ob 15. uri na pokopališču Smarje pri Sentjerneju

Sindikalna podružnica obrat ISKRA — UPORI
Sentjernej

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma tragično umrl
naš zvesti sodelavec in tovariš

JOŽE KOTAR

merilni tehnik

Od nepozabnega tovariša se bomo poslovili v petek, 30. decembra 1966
ob 15. uri na pokopališču Smarje pri Sentjerneju

ISKRA — UPORI Sentjernej

Proslavili so praznik JLA

Prva prireditelj v počastitev dneva JLA je bila v Ribnici 18. decembra, ko je komisija ZROP pri občinskem odboru ZZZB NOV v prostorih doma JLA organizirala tekmovanje v šahu in streljanju. 21. decembra je bila v prostorih ObS Ribnica prisrčna slovesnost. Podpredsednik ObS Bogo Abrahamberg je sprejel pet mladih rezervnih oficirjev, ki so pred kratkim napredovali. Ob tej priložnosti jim je izročil knjižna darila. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki ribniškega garnizona, ObO ZZZB NOV in ZROP.

Zvečer istega dne je bila v domu Partizana akademija, naslednjega dne pa pogostitev, ki so se je udeležili predstavniki javnega življenja ter starešine JLA.

Dobri rezultati v kegljaški ligi

V zimski kegljaški ligi Novega mesta, v kateri sodeluje 12 ekip, sta bili odigrani že dve kolidi in je bilo doseženih nekaj izvrstnih rezultatov. To omogoča tudi novi način tekmovanja, ko tekmujejo v štirih setih namesto v treh. Tekmovanje je bilo precej naporno, posebno na enostavnem kegljišču, kjer tekma traja tudi po tri ure. Rezultati — skupina A: Pionir: Iskra 503:389, Vseh 9: Toplice 463:448, Luknja: Zelezničar 462:464, Zelezničar: Pionir 437:507, Toplice: Luknja 431:436, Iskra: Vseh devet 0:50; skupina B: Starih devet: Bolnica 400:362, Krka: Iskra 378:421, Pionir ml.: Elektro 389:332, Bolnica: Elektro 360:332, Iskra: Starih devet 416:419, Krka: Pionir ml. 359:379, Lesvica — skupina A:

Pionir	2 2 0 0	1010:826 4
Vseh devet	2 2 0 0	513:448 4
Luknja	2 2 0 1	698:895 2
Zelezničar	2 1 0 1	901:969 2
Toplice	2 0 0 2	879:899 0
Iskra Sentjer.	2 0 0 2	389:553 0
skupina B:		
Pionir ml.	2 2 0 0	750:688 4
Starih devet	2 2 0 0	818:778 4
Iskra N. m.	2 1 0 1	837:797 2
Bolnica	2 1 0 1	722:732 2
Krka	2 0 0 2	747:800 0
Elektro	2 0 0 2	661:740 0

»Zidar« prvak v odbojki

V nedeljo, 25. decembra je bila v Kočevju finalno tekmovanje delavskih športnih iger sindikalnih podružnic v odbojki. Čeprav so vsi mislili, da bodo zmagnali prostovolni delavci, je igra pokazala drugače. Zmagala je ekipa podjetja »ZIDAR« z rezultatom 2:0 (15:8, 15:8) in tako postala letošnji prvak v odbojki, za kar bo dobila prehodni pokal občinskega sindikalnega sveta. Ponovno je treba poudariti, da bi vodstva posameznih sindikalnih ekip morala bolj skrbeti za točnejšo in boljše udeležbo na tekmovanjih, čeprav ne upajo, da bodo osvojile prvo mesto A. ARKO

PISMA UREDNIŠTVU

Paket ali potnik?

Tovariš urednik!
Vsi, ki se vozimo v Novo mesto na delo in v šolo z avtobusom iz straškega konca, doživljamo veliko neudobno. Voz nas SAPOV avtobus, ki pripelje iz Kočevja v Vav. to vas okoli 6.30 zjutraj. Avtobus je navadno prenatrpan.

Tako je bilo tudi v četrtek, 22. decembra. Le stežka smo se zrinili v avtobus. Na zadnjem sedehu je ležal srednje velik paket. Razumljivo je, da so nagnjeni ljudje, ki so stali, godrnjali in spraševali, čigav je paket. Sprevednik je pojasnil, da nima paket plačano vozovnico... Kot je rekel, je njegova vozovnica celo višja kot so one, ki jih plačamo potniki.

Na Volavčah je prišlo v avtobus še nekaj potnikov, nekaj pa jih je moralo počakati, ker več ni bilo prostora. Potniki se sprašujemo: mar ni prostor za pakete v prtljazi, niku avtobusa? Na sedežu, na katerem je ves čas vožnje ležal paket, bi pač lahko sedela priletna potnica, ki je ves čas vožnje težko stala poleg sedeža, na katerem je bil paket. Vrh vsega je ta paket zavzemal prostor, na katerem bi lahko bila dva potnika: eden bi sedel, drugi pa bi poleg njega stal, ker je paket širil čez sedež. Preostane nam samo to, da takšno neodgovorno ravnanje sprevednika javno obsodimo, in da proti njemu protestiramo!

Potniki na progi
Vavta vas — Novo mesto

Še o članku »Se bo vrtiljak pouka res ustavil?«

Tovariš urednik!
Spodbudiš me je poziv na koncu članka »Se bo vrtiljak pouka res ustavil?« Oglašam se kot eden prizadetih staršev, ki jih bo predvidena reforma močno prizadela. Menim pa tudi, da moje stališče ne bo ostalo osamljeno.

Razprave o tem problemu in enostranske odločitve so v Novem mestu vedle po gostejše. Odklonilna stališča pa so po mojem mnenju popolnoma upravičena.

Razpravljati bi z nekaterimi stališči pomočnice ravnateljice osnovne šole »Katja Rupena«, in sicer:

1. Trditelj, da bi s tem, če se uvede dopoldanski pouk za višje razrede, ugodil otrokom, ki so iz oddaljenih krajev, ni povsem razumljivo. Kolikor je meni znano, hodijo otroci iz V. Bučne vasi, Muhabera itd. tudi v prve razrede. Ti končajo pouk ob 16.50. Če dodamo še štiri ki. lometre do doma, je to uro in pol. Otrok pride domov ob 18.30. To pa je za osemletnega otroka približno ravno tako pozno, kot za tri-

najstletnega okoli 21. ure. Ni tudi pojasnjeno, koliko otrok bi te ugodnosti prido, bilo in koliko izgubilo. Govori se, da je to le nekaj deset otrok.

2. Nikjer ni omenjena socialna struktura otrok. Po javno razpoložljivih podatkih in približni oceni ima 87 odstotkov otrok, ki obiskujejo šolo, enega ali dva starša zaposlena. Ozirati se moramo tudi na starše, predvsem pa ne smemo rušiti družinskih odnosov med starši in otroki. Poleg tega, da bo družina materialno prizadeta (problem varstva), je najbolj prizadet otrok, ki bo štiri leta praktično povsem ločen od staršev. Vemo pa, da otrok na nižji stopnji ni zmožen samostojnega dela in je najbolj potreben vodstva in pomoči. Na nižji stopnji mora učence imeti nadzor, ker si ustvarja delovne navade, ki jih bo s pridom izkoriščal v višjih razredih. Starši lahko pomagajo otroku na nižji stopnji marsikdaj pa niso kos pomagati učencu na višji stopnji.

3. Trditelj vprašanje je le, kdo je bolj prizadet, manjši ali večji, me močno prizadene. Iz svoje roditijske prakse, ki sicer res ni dolga, vem, da majhen otrok neprimerno bolj potrebuje starše kot veliki otroci. S tem, da odrgamo otroka od družine, ki zlasti manjšemu otroku nudi varnost, dobro počutje, sproščenost, občutek, da je ljubljen, ga zelo vzgojno prizadenemo. S takim poukom, kot se predlaga, bi bili otroci diskriminirani in na nepravilni način odtrgani od svojih staršev.

Kot laik razumem zaskrbljenost učiteljsstva za slab učni uspeh v višjih razredih. Ne bi pa si upal trditi, kot se zatruje v članku, da je edini vzrok slabega uspeha v višjih razredih izmenični pouk. Verjetno je to cel kompleks vzrokov, ki bi jih morali učitelji in starši skupaj poiskati in odpravljati.

4. Če sem prav razumel članek, bi bili vsi prostori dopoldne zasedeni. Zelo verjetno bo zaradi tega potrebno namestiti v razrede večje klopice in stole, ker si ne morem predstavljati, da bi lahko enajst in večleten otrok sedel na stolu, ki je primeren za sedemletnega otroka. To rešbo moral mlajši otrok sedeti na sebi neprimernem stolu, to pa bo vplivalo na njegovo telesno držo, za katero pa že sedaj ugotanjamo da je slaba.

Poleg tega pa je vprašanje, kakšen bo zrak v učilnicah, če vemo, da je med koncem dopoldanskega in začetkom popoldanskega pouka vsega 10 minut časa. Sedaj so bili nižji razredi dopoldne in popoldne v istih učilnicah in je popoldanskega pouka dolg najmanj dve uri. V tem času pa bil čas od konca dopoldna.

skega pouka do začetka popoldne se lahko učilnice temeljito prezračile. Po novem bi torej nastale zelo slabe higienske razmere ravno za otroke, ki so na tej stopnji razvoja veliko bolj dovzetni za razna obolenja.

S tem pa nočem prizadeti oddaljenih otrok, za katere se mora najti rešitev. Rešitev pa ni v tem, da enemu vzamemo več, da drugemu damo manj. Predlagam, naj se za te učence uredi prevoz ali pa naj se formirajo posebni razredi za oddaljene učence, ki bi imeli samo dopoldanski pouk!

Menim, da je članek »Se bo vrtiljak pouka res ustavil?« zelo neprimeren poziv nam staršem, naj prispevamo sredstva za gradnjo nove šole. Starši smo pripravljani prispevati, vendar pa želimo, da nas ne vprašajo samo za sredstva, ampak tudi za druge stvari, ki so pomembne za nas in naše otroke. Predlagam, da prispevamo za novo šolo, istočasno pa iščimo manj bolečo rešitev tega problema!

DUSAN ZUPANC
Novo mesto,
Prešernov trg 5
in 13 podpisov

Marko Picek — prvak četrtfinalnega turnirja

Na turnirju četrtkategorikov (četrtfinale za prvenstvo Novega mesta), ki je bil zaključen 23. decembra, je Marko Picek osvojil vse možne točke in s tem dokazal, da resnično spada med boljše šahiste Novega mesta. Drugi je bil Ščap, tretji pa Skundali, ki bi malo več sreče lahko zasedel višje mesto. Za četrti mesto je bila zagazena borba vse do zadnjega kola, osvojil pa ga je tih, toda borbeni Kitanović. To mesto je za las ušlo Sepetavcu, ki je imel precej smole, saj je v nekaj partijah spregledal kar cele figure. Prvi štirje so osvojili naziv tretjekategorikov in se bodo lahko udeležili polfinalnega tekmovanja za prvenstvo Novega mesta. Vrstni red: 1. M. Picek 11 točk, 2. Ščap 9, 3. Skundali 8, 4. Kitanović 6,5, 5. Sepetavc 6, 6. Klobčar 5,5, 7. Ravbarš 5, 8.—9. Lamut in Vidmar 4,5, 10. Kobaš 4, 11.—12. Murin in Sekoranin 1 točka. F. A.

Igor Penko decembrski zmagovalček

Na brzoturnirju za december je v Novem mestu zmagal Igor Penko z 10 točkami in pol. Edini rešilni mu je odščitnil V. Sunjic, ki je z 10 točkami zasedel drugo mesto. Prvoplasirana mojstrska kandidata sta imela to pot neobičajno lahko delo z drugimi nasprotniki, saj sta ostala neporažena in pustila tretjeplasiranega za seboj kar za 4 točke. — Za vse druge lahko trdim, da so igrali nenavadno slabo. Takole so si razdelili preostala mesta: tretji je bil 6,5 Petkovič, 4.—6. mesto so si razdelili s 6 točkami Ščap (presenečenje!), Nagl in Avsec, 7. je bil s 5,5 Šporar, 8.—9. mesto si delita s 4 točkami J. Picek in Istenič, 10. je bil s 3 točkami Bjejanović, 11. z 2,5 Jenko in 12. z 2 točkama Pipič.

Mejak prvak KK Sevnica

V Sevnici se je končalo kegljaško prvenstvo za posameznike. Prvak za leto 1966 je postal Boris Mejak (Kopitarna) z 805 podriimi keglji. Prvenstava se je udeležilo 33 tekmovalcev, ki so imeli po 200 lučajev. Vrstni red: 1. Mejak 805, 2. Stopar 786, 3. Kopa 761, 4. Kolar 750, 5. Lipar 745, 6. Lašič 735, 7. Derenda 725, 8. Ciglar 723, 9. Požek 721, 10. Radej 703 itd. Zmagovalec Mejak je prejel prehodni pokal. J. BLAS.

Vsaka žena bi morala vsaj dvakrat na leto h ginekologu!

Ker ima človek namen predvsem opozoriti žene na pomembnost rednih pregledov, bo opisovanje posameznih oblik raka na ženskem spolovilu in naštevanju znakov že napredovalega obolenja le drugotnega pomena.

Odstranitev teh sprememb je možna z majhno operacijo, zdravljenje raka na zunanjem spolovilu pa zahteva težko operacijo v kombinaciji z obsevanjem. Pa še to bolezen pogosto samo zavre, ne pa ozdravi.

Rak na maternici

Rak na maternici se lahko začne na dveh mestih: na vratu maternice ali pa v telesu maternice. Potek bolezni in usoda bolni sta v obeh primerih različna, zato ju obravnavamo ločeno. Rak na vratu maternice predstavlja nevarnejšo obliko bolezni.

Ob tej priložnosti obravnavam tudi spremembe, ki jih žene označijo z izrazom »rana na maternici«. S tem izrazom pa označujemo zdravnik vsako spremembo, ki jo opazimo na začetnem delu maternice,

ne da bi s tem označili naravno take spremembe. Lahko je povsem neškodljiva, lahko predstavlja predrakasto spremembo ali pa celo že rakasto obolenje. Naravo takih sprememb nam razjasnijo pomožni preiskovalni načini: že omenjeni citologija in kolposkopija ter laboratorijski pregled izreznega koščka tkiva. Pozorni ženi, pri kateri ugotovi zdravnik raka na vratu maternice v začetnem stanju, bo že majhen operativni poseg rešil zdravje in življenje. Če pa pride žena z rakom na vratu maternice šele takrat, ko opozarjajo znaki že na bolezen, je potrebno obsežno in dolgotrajno zdravljenje, pri katerem pa niti vedno ne dosežemo trajne ozdravitve. Omenim naj še to, da je bolečina zaradi raka na kateremkoli delu ženskega spolovila že

znak zelo napredovale bolezni.

Morda prej navedeni izraz, da predstavlja rak na vratu maternice nevarnejšo obliko bolezni, ni povsem na mestu in bi utegnil voditi do napačnega prepričanja, da je rak v telesu maternice nevarnejši. Rak v telesu maternice je prav tako rakasto obolenje z vsemi slabimi posledicami za bolnico, le da običajno počasneje poteka, zato je več možnosti za trajno ozdravljenje.

Rak na jajčnikih

Pri odkrivanju raka na jajčnikih v začetnem stadiju s preiskavo navadno ugotovimo le prisotnost bule. Do podatkov o naravi take bule v začetnem stadiju (zločesta — nezločesta) pa pridemo šele ob operativni odstranitvi, ki je potrebna v vseh primerih, ra-

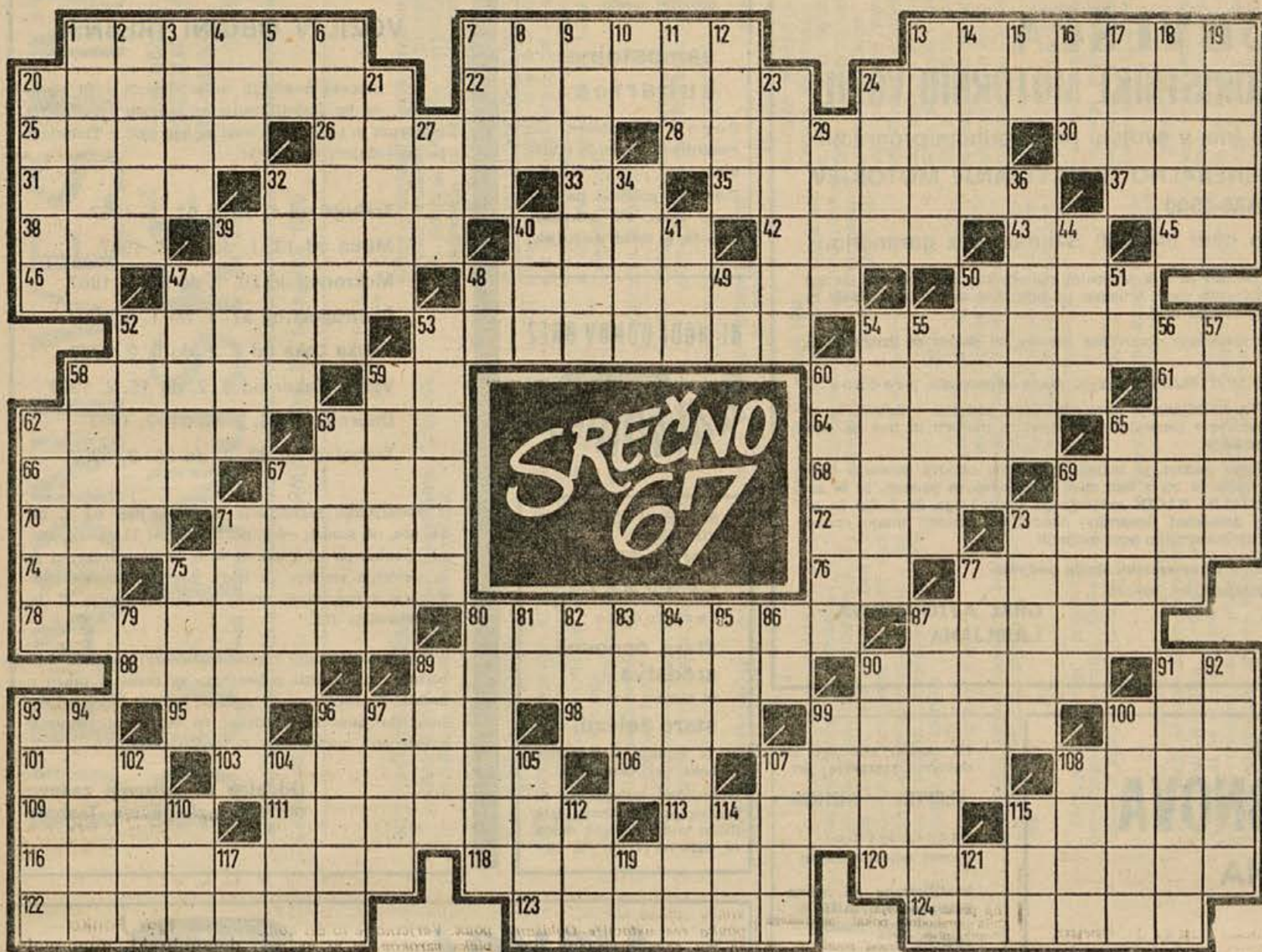
zen tedaj, kadar nam je njeno vneto poreklo zatrdno znano. Seveda pa je ugotovitev prisotnosti takih bul, sprememb možna le pri rednih pregledih žene. Kadar pride žena na pregled zato, ker je močno shujšana in že sama zatipa skozi trebušne stene bilo ali ker zaradi naraščajoče trebušne vodenice težko diha, pomeni, da je rak jajčnika že prešel na okolno trebušno mreno. V takem primeru je malo upanja na uspešno zdravljenje.

Ker imamo na razpolago dovolj razširjeno mrežo zdravstvenih ustanov, vsa pomožna sredstva, ki pomagajo odkrivati rakasto obolenja v začetnem, ozdravljivem obolenju, strah žene ni na mestu. Naslov članka bodi vodilo, ki naj vsaki pozorni ženi prežene strah in ji omogoči ohraniti zdravje, tudi če bi se pri tej rakasto obolenju pojavilo v začetni obliki.

Piše: dr. Ljubo Kretič

Pogosto šele dolgotrajni, neznosni srbež zunanega spolovila, rana ali razjeda na njem ali pa neboleče zatrdine pri dimljah pripeljejo ženo z rakom na zunanjem spolovilu k zdravniku. Prav za zunanje spolovilo pa je značilno, da se rak skoraj vedno začne po predhodnih, predrakastih spremembah, ki bi jih na rednih pregledih pravočasno odkrili.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIZANKA



nih, 44. reka na Dolenjskem, ki teče skozi Novo mesto;

47. vrsta, različek, 48. avtomobilna oznaka za okraj Banja Luka, 49. oznaka za »mencana«, 50. močvirna ptica selivka, ki ima barvo tal, 51. avtomobilna oznaka za okraj Kutino, 52. boj, vojna vihra, 53. težaven položaj, stiska, 54. zveza, odvisnost, 55. lepo vedenje, bonton, 56. država v zahodnem delu ZDA ob Tihem oceanu z glavnim mestom Salem, 57. čuvár reda, reditelj, paznik, 58. češki botanik, osnovatelj zakonov križanja vrst in ustvarjanja novih oblik (Gregor), 59. družbeno shajališče, sklenjena družba, 60. prid, dobrot, 62. ulična hišica za prodajo časopisov in revij, 63. spomladanski mesec, 65. kraljevina pod obronki Himalaje z glavnim mestom Katmandu, 67. izterjevalec davkov v fevdalizmu, 69. rojstvo, nastanek, roditev, 71. priprava za vpivanje črnila, 73. reka v vzhodni Srbiji;

75. način izražanja, slog, 77. enoletna kulturna rastlina, ki vsebuje nikotin, 79. daljša pripovedna pesnitev, 80. slikarska desčica z barvami, 81. znakma težkih italijanskih kamionov, 82. premikanje po zraku, 83. prvotni prebivalec na našem ozemlju, 84. tajna državna policija v Hitlerjevi Nemčiji, 85. preprosto strelno orožje, 86. osebni zaimek, 87. rastlina iz katere so v starodavnih časih delali papir, 89. meniška halja, 90. velik ruski revolucionar, vodja Oktobrske revolucije v Rusiji, 91. krtača, 92. hči Urana in Gee, mati vseh voda v grški mitologiji, 93. izgred, prestopek, eksces, 94. mesto v italijanski pokrajini Umbriji s sto tisoč prebivalci;

96. finska parna kopel, 97. tuje žensko ime, 99. a. gregatno stanje vode, 100. zbor osmih godbenikov ali pevcev, 102. igra na srečo s številkami, 104. nasilen vpad v hišo, vdretje, 105. dolgoletni voditelj naših narodov, 107. zimsko prevozno sredstvo, 108. priprava za sejanje, rešeto, 110. železniška proga, 112. podzemna žival, 114. krefnja, gesta, 115. fantë, deček, 117. kemični znak za element galij, 119. težko poljsko delo, 121. kratica za »vojni odsek«.

Sestavil: A. KUKEC

VODORAVNO: 1. mostovni čoln, 7. slovesnost, proslava, 13. član II. nogometne lige iz Siska, 20. objekt na zabaviščnem prostoru, 22. prvi slovenski dramatik in začetnik nastajajoče domače gledališke umetnosti (»Zupanova Micka«), 24. vražni obesek, ki naj odvrne nesrečo, 25. tekma v hitrosti, 26. slog in moda v umetnosti 18. stoletja, ki se je razvila za časa kralja Ludovika XV., prefinjena skrajnost baroka, 28. manjša vojna ladja, 30. organizem, bitje, 31. tropska rastlina iz družine lilij, njen sok je znano odvajalo, 32. mesnat prašič, prašič za zakol, 33. kratica

humanitarne ustanove, 35. klanec, hud cestni vzpon, 37. plemo, rasa; 38. odmev, 39. životec, steznik, 40. koralni otok, 42. desni pritok Zapadne Morave, 43. začetnici slovenskega skladatelja, doma iz Novega mesta, ki je umrl junija (»Ekvinox«), 45. kemični znak za kovino natrij, ki se na zraku sama vžge, 46. kratica za »Avtonomna pokrajina«, 47. vrsta modernega brazilskega plesa, 48. razdiralna sila razstreliva, 50. slovenski slikar iz Trsta, naš najboljši slikar morja in ljudi na obali (Albert, 1887–1947), 52. bitka, boj, 53. obrat za predelavo dragih kovin, 54.

zbiralnik v elektromotorju, nabiralec, 58. tovarna šivalnih strojev na Dolenjskem, 59. avtomobilna kratica za okraj Karlovac, 60. oddelek vojakov na pohodu, stolpec v časniku, 61. izraz pri kartanju, 62. pesnik slovenske moderne (Dragotin), 63. svečenik starih Perzov in Medov, čarovnik;

64. drag kamen s črnimi in belimi plastmi, različek ahata, 65. skrajšano ameriško moško ime, 66. starodaven narod na ozemlju današnjega Peruja z visoko razvito kulturo, 67. osnova, podlaga, temelj, 68. večji vodni tok, 69. lisa, madež, maroga, 70. pesem hvalnica, 71. železov kršec, surovina za pridobivanje železa, 72. letoviški kraj pri Opatiji, 73. držaj pri sekiri, ročaj, 74. povratno-osebni zaimek, 75. morská deklica, 76. začetnici prvaka ljubljanske drame, 77. trinog, nasilnež, 78. nespodobna beseda, psovka, 80. človek, ki obvlada mnogo jezikov, 87. objekt za pristajanje ladij v pristanišču, 88. zaničljiv izraz za klobuk, 89. vrsta kuščarja, ki spreminja barvo po okolici in razpoloženju, 90. tovarna perila v Novem mestu, 91. avtomobilna oznaka za okraj Štip, 93. začetnici slovenskega pisatelja, avtorja »Visoške kronike«, 95. kemični znak za najlažjo kovino litij; 96. glavno mesto Južne Koreje, 98. moderno publikacijsko sredstvo, 99. razglasni plakat, 100. poglavar družine, 101. bilka, zelišče, 103. zbor štirih godbenikov ali pevcev, 106. oster konec polotoka, ki se izgublja v morju, 107. kmečko gospodarsko poslopje za krmo, 108. slovenski pisatelj, avtor pri-

ljubljené ljudske povesti iz časa turških napadov na Slovensko »Miklove Zale«, 109. šiba, trstičje, 111. mesečnik, somnambulist, 113. pristanišče v Maroku, ki ga je leta 1960. močno razrušil potres, 115. znamenita umetnostna galerija v Firencah, 116. hči Ojdipa in Jokaste v grški mitologiji, ki je bila usmrčena, ker je kljub prepovedi pokopala brata Polinejka, 118. alkaloid v volčji čušnji, ki širi očesno zenico, 120. tekstilna tovarna v Novem mestu, znana po kvalitetnih izdelkih, 122. prozorna slika, tako osvetljena, da daje vtis plastičnosti, 123. ostanki pri mletju žita, 124. zadnji dan tedna, začetek vikenda.

NAVPIČNO: 1. mesto v južni Makedoniji, središče pridelovanja tobaka, 2. človek v mladosti, 3. grška boginja zmage, upodobljena s perutmi, 4. kopno, zemlja, 5. vzklík veselja, 6. odlok, odločba, ukaz, 7. največja kopenska žival, 8. podoba, slika, 9. kalijska rudnina, sestavljena plagioklazov, 10. začetnici francoskega pesnika in dramatika, ki je s svojimi poezijami poživil in razširil francoski literarni jezik (»Notredamski zvonar«), 11. tibetansko govedo;

12. grški bog ljubezni, 13. v grški mitologiji spremljevalec boga Bakha, demon gozdov in polj, 14. naša prizana tovarna športne opreme na Gorenjskem, 15. vzklík za gonjenje živine, 16. prebivalec baltske države, 17. pravec gibanja, voznje, 18. ostanek kart po razdelitvi, 19. pozitivna elektroda, 20. predaja, položitev orož-

ja, 21. pritok Save pri Kranju, 23. konec hrbtnice, ki se sestoji iz 4–5 vretenc, 24. obravnavana snov, predmet pogovora, 27. debela odeja, 29. rojstni kraj pesnika Prešerna, 32. ročna granata, 34. domača žival z dolgo dlako, 36. glavno mesto departmaja Somme v Severni Franciji z znano katedralo iz 13. stoletja, 39. pritok Seine pri Parizu, dolg 525 km, 40. predplačilo, nadav, 41. zaščitnik domačega ognjišča pri starih Rimljan-



»Norci, kdo mi je odrezal prst?«

Tokrat pa 40 nagrad!

Rekordno število rešitev zadnje nagradne križanke nas je spodbudilo, da smo vam za novoletne praznike spet pripravili malo razvedrila. Tokrat čaka na srečne reševalce 40 lepih daril:

1. NAGRADA — 20.000 Sdin
2. NAGRADA — 15.000 Sdin
3. NAGRADA — 10.000 Sdin
4. NAGRADA — 8.000 Sdin
5. NAGRADA — 7.000 Sdin
6. NAGRADA — 6.000 Sdin
7. NAGRADA — 5.000 Sdin

8.—40. NAGRADA — 33 lepih knjižnih daril

Izrezana križanka bo tudi zdaj kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve pošljite najkasneje do petka, 13. januarja 1967, na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33. V spodnji levi kot kuverte posebej pripišite: KRIZANKA.

Prosimo vas: ne pozabite na rob križanke napisati svoj točen naslov! Zamazanih, raztrganih ali nečitljivih rešitev tudi tokrat ne bomo upoštevali. — Vsem reševalcem križank lep pozdrav!

UREDNIŠTVO LISTA

AVTOOBNOVA Ljubljana

GENERALNI REMONT AVTOMOBILOV • LJUBLJANA



OBVEŠČA KORISTNIKE MOTORNH VOZIL

da ima v svojem proizvodnem programu
GENERALNO OBNAVLJANJE MOTORJEV
TAM-4500
po ceni 940.000 S-dinarjev z garancijo.

■ Strokovno, hitro, ceneno in s kvalitetnim materialom nudimo vse usluge koristnikom težkih motornih vozil, brusimo pa tudi dele za motorna vozila in proizvajamo razne nadomestne dele.

■ Na zalogi so tudi generalno obnovljeni motorji in sklopi za druga težka motorna vozila.

ZAMENJALNI NACIN MOTORJEV ima zelo važne ekonomske prednosti. Podjetje AVTOOBNOVA Ljubljana je prvo remontno podjetje v državi, ki je začelo zamenjavati motorje z generalno obnovljenimi motorji in ima na tem področju dolgoletne izkušnje.

Pri prejšnjem, klasičnem načinu je trajala generalna obnova motorja tudi do 20 dni. Koristnik vozila je bil v tem času oškodovan za promet, ki bi ga sicer ustvaril. ZAMENJALNI NACIN motorja pa traja vsega do 2 dni in je tudi cena že vnaprej določena! Generalno obnovljeni motorji imajo enake garancijske pogoje kakor tovarniško novi motorji!

■ Vse informacije dobite v komercialni službi podjetja
■ AVTOOBNOVA, Ljubljana, tel. 310-594.

GRAL AVTOOBNOVA
LJUBLJANA

Kadrovska komisija

GP OBNOVA LJUBLJANA

TITOVA 39

razglaš
naslednja prosta delovna mesta:

- kvalificirani žerjavisti
- kvalificirani tesarji
- gradbeni delavci za priučitev v tesarsko-opažarskem obratu podjetja

Za vsa prosta delovna mesta je poskusno delo 1 mesec ter ustrežajoča kvalifikacija.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.

Osebnih dohodkov so določeni po pravilniku podjetja o delitvi osebnih dohodkov.

Samsko stanovanje in prehrana sta zagotovljena.

Razglas velja do zasedbe delovnih mest.

Vse pismene in ustne ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja Ljubljana, Titova 39.

Po sklepu komisije za delovno razmerje pri

»LEPIS« - SUHOR

razpisujemo
prosto delovno mesto

kvalificirane ali nekvalificirane KUHARICE za pripravo toplega obroka.

Delo je deljeno, osebni dohodki po pravilniku.

Samsko stanovanje zagotovljeno. Ponudbe sprejemamo do 15. I. 1967.

Občinski sindikalni svet v Trebnjem

želi

obilno delovnih uspehov in zadovoljstva vsem delovnim ljudem v letu 1967. Čestitk ne bomo pošiljali, ker smo za to namenjeni denar po sklepu sindikalnega sveta namenili za novoletno obdaritev otrok.

Odbor za delovna razmerja pri podjetju

»OPREMALES« - Novo mesto

objavlja razpis ter vabi k sodelovanju sodelavce za naslednja delovna mesta:

1. VODJA montažne skupine
2. VODJA za površinsko obdelavo
3. VODJA tapetniške skupine

Pogoji: pod 1. in 2.: VK mizar s 5-letno prakso, pod 3. pa VK tapetnik s 5-letno prakso.

TRGOVSKO PODJETJE

»DINOS« LJUBLJANA, poslovna enota Kočevje

razpisuje
JAVNO LICITACIJO IN PRODA

tovorni avto »TAM« PIONIR

JAVNA LICITACIJA bo na sedežu poslovne enote v Kočevju, Podgorska 18, 9. I. 1967 od 9. do 10. ure za družbeni sektor, od 11. do 12. ure pa za zasebni sektor. Ogljed kamiona je mogoč na sedežu poslovne enote.

Upravni odbor doma

»SREDNJI VRH«

razglaš
delovno mesto

samostojne kuharice

Pogoj: sposobnost samostojnega vodenja kuhinje.

Ponudbe pošljite na naslov: Dom PZ »Srednji vrh« 10, p. Gozd-Martuljek.

NE HODI DOMOV BREZ



SPLOŠNO TRGOVSKO
PODJETJE

»POTROŠNIK« CRNOMELJ

razprodaja

stara osnovna
sredstva

in razno

staro železo,

ki se nahaja v skladišču v Loki pri Črnomlju.

Interesenti dobijo vse informacije v glavnem skladišču podjetja vsak delovni dan od 7. do 14. ure.

OBVESTILO

O REGISTRACIJI MOTORNH VOZIL V OBČINI TREBNJE

Vse lastnike motornih in priklopnih vozil obveščamo, da bo podaljševanje veljavnosti registracije motornih in priklopnih vozil za leto 1967 v Trebnjem po naslednjem razporedu:

Trebnje od 4. 1. do 12. 1. 1967

Mirna od 13. 1. do 19. 1. 1967

Mokronog od 20. 1. do 26. 1. 1967

Šentrupert od 27. 1. do 1. 2. 1967

Velika Loka od 2. 2. do 8. 2. 1967

Veliki Gaber od 9. 2. do 15. 2. 1967

Dobrnich od 16. 2. do 21. 2. 1967

Trebelno od 22. 2. do 25. 2. 1967

Podaljšanje registracije bo vsak dan od 7. do 14. ure, ob sredah od 7. do 12. ter od 13. do 17. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure. Za zamudnike, ki iz upravičenih vzrokov ne bodo mogli podaljšati registracije v razpisanih dneh, bo podaljševanje 27. in 28. februarja 1967.

Ob podaljševanju registracije morajo lastniki motornih vozil plačati pristojbino za ceste in takso v kolkah. S seboj morajo prinesiti karton o tehničnem pregledu motornega vozila; če vozilo ni tehnično pregledano, registracije ne bomo podaljšali.

Oddelek za notranje zadeve
občinske skupščine Trebnje

NOVO!

Avto celje

VAM NUDI AVTOMOBILE

NSU - tip 110

5-sedežni
53 KM
1100 ccm
zračno hlajenje
gume 550 x 13 brez zračnic
cena 20.060 N-din
fco tovarna

dobava: april, maj, junij 1967

POHITITE S PREDPLAČILOM!

Na zalogi tudi SKODA 1000 MB — novi tip, cena 20.700.— N-din, fco Celje.
Informacije: telefon 24-74, Celje.



NSU-PRINZ - tip 1000 L

5-sedežni
43 KM
996 ccm
zračno hlajenje
gume 520 x 12
cena 18.670 N-din
fco tovarna

dobava: januar, februar, marec 1967

Kmetovalci in rejci prašičev!

Koteks Tobus

IMPORT-EXPORT
LJUBLJANA

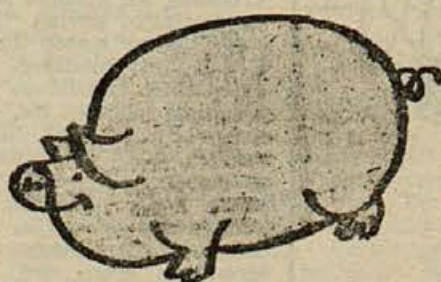
vam sporoča, da je v letošnji sezoni odkupna cena za svinjske kože posebno ugodna, zato skrbno oderite vsakega prašiča in kožo oddajte najbližji zbiralnici KOTEKS-TOBUS ali KMETIJSKI ZADRUGI.

Tudi letos smo vam pripravili nagradna žrebanja z bogatimi dobitki: osebni avtomobil, motorna kosilnica, televizorji, transistorji in dvokolesa.

Žrebanja bodo 20. januarja do 20. aprila 1967

— REJCI PRAŠICEV — IZKORISTITE UGODNO PRILožNOST, ZVIsANO ODKUPNO CENO IN NAGRADNA ŽREBANJA TER ODERITE PRAV VSE PRAŠICE, KOZE PA ODDAJTE NAJBližJI ZBIRALNICI KOTEKS-TOBUS.

VSEM DELOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ŽELIMO MNOGO USPEHOV V NOVI 1967!



Vso srečo v novem letu voščijo:

Vse najlepše v novem letu želi

**KOMUNALNO
STANOVANJSKO PODJETJE**
SEVNICA

VELIKO USPEHOV, SREČE IN ZADOVOLJSTVA
V LETU 1967 VOŠČI

KMETIJSKA ZADRUGA
BREŽICE

VSE VRSTE MREŽ IN MONOFILNIH TKANIN
TER VRTNE OGRAJE IZDELUJE

**PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ
SODRAŽICA**

SVOJIM POSLOVNIM ZNANCEM VOŠČIMO —
SREČNO 1967!



GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE MIRNA

NA DOLENJSKEM Z OBRATI OPEKARNO — BETONARNO — ŽAGO IN MIZARSTVOM

ČESTITA ZA NOVO LETO 1967! — Gradimo individualne stanovanjske hiše, garaže, upravna poslopja in bloke. Podjetje gradi tudi za trg po najugodnejših cenah. Nudimo zidno opeko, betonsko strešno opeko, betonske cevi, stavbno pohištvo in opravljamo razrez lesa.



VSEM DOBOVCANOM
IN PREBIVALCEM
BREŽIŠKE OBCINE
PRISRČNO VOŠČI
OB VSTOPU
V NOVO LETO

DELOVNI KOLEKTIV

**SPLOŠNEGA
LIVARSTVA**
DOBOVA

Občinska skupščina Brežice



OBCINSKI ODBOR SZDL — OBCINSKI KOMITE
ZKS — OBCINSKI ODBOR ZZB — OBCINSKI
KOMITE ZMS — OBCINSKI SINDIKALNI SVET

pošiljajo za novo leto vsem občanom in članom
množičnih organizacij prirčna voščila, želeč, da bi
si se vnaprej vsak na svojem delovnem mestu pri-
zadevali za še vidnejše uspehe!

NAJPRISRČNEJŠE ČESTITKE IN ŽELJE
POŠILJAJO ZA NOVO LETO SVOJIM POSLOVNIM
SODELAVCEM IN PREBIVALSTVU
SPODNJEGA POSAVJA

KOLEKTIV

KOPITARNE
SEVNICA



ELEKTRO

LJUBLJANA —
poslovna enota

KOČEVJE

želi srečno, uspehov polno
in zadovoljno
leto 1967!

Posebej se priporočamo
potrošnikom
električne energije!



Vsem delovnim ljudem na Dolenjskem, v Beli kra-
jini in Posavju želimo v letu 1967 srečo in zado-
voljstvo!

DELOVNI KOLEKTIV

GOZDNEGA GOSPODARSTVA
NOVO MESTO



OPREMA KOČEVJE

izdeluje

mizarsko, stavbeno
in tapecirano pohištvo
solidno
in po konkurenčnih cenah!

Za novo leto pošiljamo
lepe pozdrave
s prirčnimi voščili vsem
poslovnim sodelavcem
in kolektivom
v domači občini!



PRIJETNE NOVOLETNE PRAZNIKE, VSO SREČO
IN OBILO ZADOVOLJSTVA ŽELI OB VSTOPU
V LETO 1967

**KMETIJSKA
ZADRUGA**
LOŠKI POTOK



KONFEKCIJA
LISCA
SEVNICA

želi srečno in uspehov polno novo leto vsem po-
slovnim prijateljem in delovnim ljudem.

Priporočamo bogato izbiro damskih nedrčkov, pasov
za nogavice, steznikov in korzetov iz najkvalitet-
nejših domačih in uvoženih materialov!



1955 — 1965

V IMENU VSEH SVOJIH POSLOVALNIC VOŠČI
CENJENIM STRANKAM

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA
BREŽICE

OBČINSKI
ODBOR
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA



KRŠKO

želi svojim članom in delovnim članom vseh družbeno-političnih organizacij v letu 1967 mnogo uspehov pri uresničevanju zastavljenih nalog.

Vso srečo v letu 1967 želi

PLANINSKO DRUŠTVO ČRNOMELJ

s turističnim domom Mirna gora, gostiščem
Črmošnjice — bifejem na postaji

ter se cenjenim gostom in turistom priporoča za obisk!

Srečno novo leto želi svojim poslovnim sodelavcem

»METAL«

obrtno nabavno-prodajna zadruga

JESENICE na Dolenjskem

**PODJETJE
ZA
POPRAVLJANJE
VOZ**

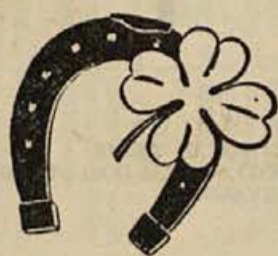
DOBOVA

VOSCI ZA NOVO LETO
IN SE PRIPOROČA!

SREČNO NOVO LETO ŽELIJO



**KOVINSKO
PODJETJE**



RIBNICA

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

KRKA - BREŽICE

SE PRIPOROČA ZA NAKUP V VSEH SVOJIH DOBRO ZALOŽENIH PRODAJALNAH, HKRATI PA ŽELI STALNIM IN OBČASNIM STRANKAM VELIKO SREČE V PRIHODNJEM LETU!



**OBČINSKA SKUPŠČINA
TREBNJE**

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZB — OBČINSKI KOMITE ZMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET

voščijo ob vstopu v novo leto vsem občanom na svojem področju in jim želijo srečo in še mnogo uspehov pri delu!

TEKSTILNA
TOVARNA

Novoteks

NOVO MESTO

želi uspehe, srečo in zadovoljstvo vsem delovnim kolektivom na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju!

ČESTITA ZA NOVO LETO

1967 TER SE SE NADAJE PRIPOROČA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM!



**GOSTINSKO PODJETJE
SEVNICA**

z gostilno »PRI KRIZISCU« — gostilno »PRI LOVCU«

— OBRATOM DRUŽBENE PREHRANE in KOLODVORSKO RESTAVRACIJO

želi prijetno silvestrovanje in vso srečo v novem letu!

VSEM POTROŠNIKOM, TRGOVSKIM PODJETJEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM VOŠČI SREČNO NOVO LETO 1967



**TOVARNA
ŠIVALNIH
STROJEV
MIRNA na Mirni**

IN SE PRIPOROČA!

Delovni kolektiv

**ZDRAVSTVENEGA
DOMA IN
LEKARNE
TREBNJE**



voščita ob vstopu v leto 1967 vsem delovnim ljudem in kolektivom domače občine želeč vse najlepše tako pri doseganju skupnih ciljev kot v zasebnem življenju.



**KMETIJSKA ZADRUGA
TREBNJE**

ČESTITA ZA NOVO LETO VSEM DELOVNIM LJUDEM, ZLASTI PA KMETOVALCEM NA SVOJEM PODROČJU, TER JIM ŽELI ZDRAVJA, SREČE IN DELOVNIH USPEHOV!



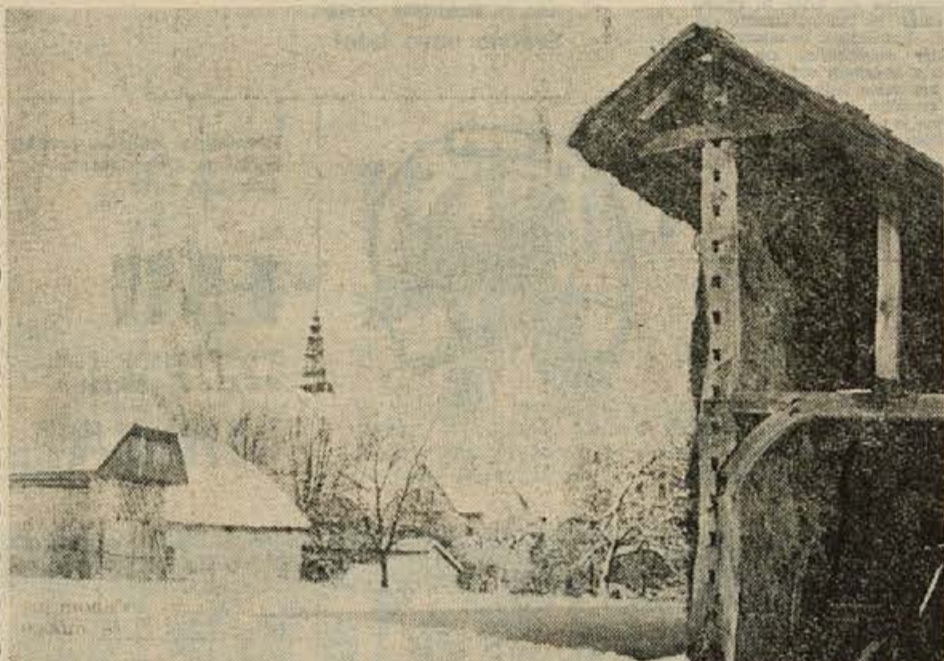
DRAGO MOHAR — NOVOLETNA NOC

Vsem kolektivom in občanom na področju občine Sevnica želimo v novem letu novih delovnih zmag, ki bodo doprinesle k nadaljnjemu napredku na vseh področjih in k višji življenjski ravni posameznikov!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA



Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS —
Občinski odbor ZZB — Občinski sindikalni svet —
Občinski komite ZMS



Zimski motiv — Polde Miklič

PETROL

LJUBLJANA — POSLOVALNICA
KOČEVJE

čestita za Novo leto
vsem lastnikom in voznikom motornih vozil!

SE POSLAVLJAJO
OD STAREGA LETA
S PRISRČNIMI
POZDRAVI
IN ŽELIJO VSEM
DELOVNIM LJUDEM
DOMAČE OBČINE
ŠE MNOGO USPEHOV
V LETU 1967!

CENJENIM STRANKAM GESTITA
IN SE PRIPOROČA

DEKORLES

BREŽICE

CASOPISNO
ZALOŽNIŠKO
PODJETJE

KOČEVSKI TISK KOČEVJE

se svojim strankam
zahvaljuje za
dosedanje zaupanje
in jim priskrbo voščil
za novo leto!

Vsa naročila
opravljamo
v določenem roku,
solidno in po
konkurenčnih cenah!

Dedek Mraz nakupuje
pri nas!

V vseh naših
dobro založenih
poslovalnicah boste
našli vrsto primernih
daril za odrasle
in otroke!

TRGOVSKO
PODJETJE

JELKA RIBNICA



AGRO- SERVIS

BREŽICE

OBRAT
»AGROTEHNIKE«,
LJUBLJANA,

ŽELI VSO SREČO
IN MNOGO USPEHOV
V PRIHODNJEM LETU!

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR
ZZB — OBČINSKI SINDIKALNI SVET IN OBČINSKI KOMITE ZMS



Svojim strankam
se priporočajo
in jim voščijo:

RAČUNOVODSKI
BIRO

KOČEVJE

LJUDSKA
RESTAVRACIJA

KINO »JADRAN«

DUR — RUDNIK



TEKSTILANA

TOVARNA SUKNA
KOČEVJE

VOŠČI SREČO, ZDRAVJE IN ZADOVOLJSTVO
TER PRIPOROČA SVOJE KVALITETNO BLAGO
TRGOVSKI MREŽI IN POTROŠNIKOM!

Delovni kolektiv
ELEKTROTEHNIČNEGA PODJETJA
NOVO MESTO

želi vso srečo v novem letu,
hkrati pa se svojim strankam priporoča
tudi v prihodnje!



PODJETJE STORITVENIH OBRTI

KOVINAR - KOČEVJE

POSILJA ZA NOVO LETO
VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM V OBČINI
PRISRČNE POZDRAVE Z NAJLEPŠIMI ŽELJAMI!

INDUSTRIJA STEKLA

INIS - NOVO MESTO

toplo pozdravlja ob vstopu v leto 1967
vse delovne ljudi naše domovine,
posebno pa prebivalce Dolenjske, Bele krajine
in Spodnjega Posavja!



OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS —
Občinski odbor ZZB — Občinski komite ZMS —
Občinski sindikalni svet

čestitajo za novo leto 1967 vsem zaposlenim v gospodarstvu,
solstvu, zdravstvu, prometu, obrti, turizmu in gostinstvu,
v trgovini, pripadnikom LM in JLA, kmetovalcem,
gospodinjam in mladini ter želijo, da bi jih dosedanji
uspehi spodbujali k še večji ustvarjalnosti!

V IMENU VSEH SVOJIH OBRATOV
POSILJA ISKRENE NOVOLETNE POZDRAVE Z NAJLEPŠIMI ŽELJAMI

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO KOČEVJE



Vso srečo v novem letu!

SREČNO NOVO LETO VOŠČIJO:

VSEM SEMICANOM IN BELOKRANJCEM
CESTITA ZA NOVO LETO

OBRTNI SERVIS SEMIČ

DANA

destilacija alkoholnih pijač

MIRNA

na Dolenjskem



priporoča svoje kvalitetne izdelke ter želi veselo silvestrovanje!

NAROCITE
PRAVOCASNO ZIDAKE
IN VOTLAKE PRI

**NOVOMEŠKI
OPEKARNI
ZALOG**

SREČNO 1967. LETO!



ISKRA

TOVARNA USMERNISKIH NAPRAV

NOVO MESTO

ŽELI SORODNIM DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN VSEM DRUGIM PROIZVAJALCEM
V DOMOVINI SE MNOGO USPEHOV V NOvem
LETU!

**LESNI
KOMBINAT**

**NOVOLES
NOVO
MESTO**

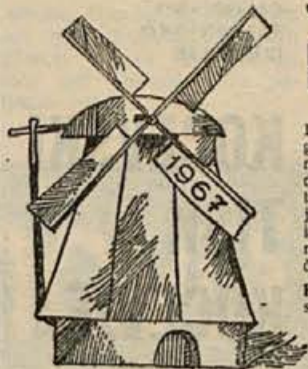
izdeluje drobno pohištvo,
vezane plošče, mizarske
plošče, parket, šivane
zaboje ter rezan les in
furnir za sedeže.

Delovni kolektiv obratov: TOVARNE DROBNEGA
POHISTVA, TOVARNE VEZANIH PLOŠC, TOVAR-
NE PARKETA, ZAGE STRAZA, ZAGE SOTESKA,
CENTRALNA REMONTNA DELAVNICA IN UPRA-
VA PODJETJA želijo srečno leto 1967 in se pri-
poročajo!



GRADBENO PODJETJE

SAVA KRŠKO



Izvršujemo vse nizke in visoke
gradnje po konkurenčnih ce-
nah! Potrošnike betonskih zi-
dakov obveščamo, da lahko
tudi v zimskem obdobju dobi-
jo vse vrste betonskih zidakov
in poročila ter si pravočasno
nabavijo material še pred za-
četkom gradbene sezone.

Kolektiv se priporoča in želi
srečno novo leto!

Delovni kolektiv

KRKE

TOVARNE ZDRAVIL

NOVO MESTO

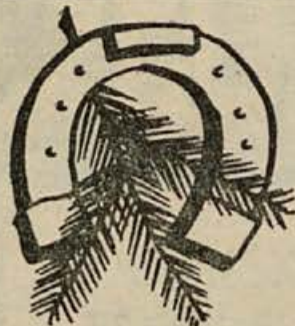
želi vso srečo v novem letu vsem proizvajalcem na področju Dolenjske,
še posebej pa vošči vse najboljše zdravstvenim delavcem in svojim poslovnim
prijateljem!

PAPIRKONFEKCIJA

KRŠKO

nudi ciklostilski papir, pelir, brezlesni pisalni papir,
špecijske vrečke, reklamni papir, kartonsko emba-
lažo in tiskarske usuge.

Srečno novo leto!



Prvovrstna nalivna peresa,
kemične svinčnike in
embalažo nudi

EMI

TOVARNA
NALIVNIH PERES

MIRNA

Za vsako roko nalivno
pero, kemični in tehnični
svinčnik EMI!



VSEM POTNIKOM, SVOJIM STRANKAM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM VOŠČI ZA
NOVO LETO DELOVNI KOLEKTIV

AVTOPREVOZNEGA PODJETJA
IN TUZEMSKÉ ŠPEDIČIJE

GORJANCI

NOVO MESTO - STRAŽA



Za novo leto
boste odrasle in otroke
najbolj razveselili
s kvalitetno
in ceneno čokolado

USPEHOV POLNO
IN ZADOVOLJNO
NOVO LETO ŽELI
VSEM DELOVNIM
LJUDEM DOLENJSKE

IMPERIAL KRŠKO

**KOMUNALNO
PODJETJE
NOVO MESTO**

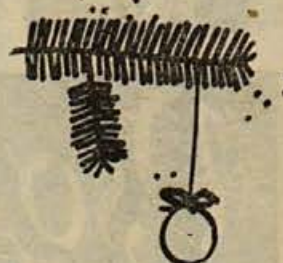
PODJETJE

TRANSPORT KRŠKO

Zdravilišče Dolenjske Toplice

vabi na prijetno silvestrovanje ter se vsem
svojim gostom toplo priporoča za obisk!

Prvovrstna jedila, izbrana pijača, dobra postrežba,
zmerne cene!



TOVARNA INDUSTRIJSKIH NAPRAV

Kovinarska - Krško



PROIZVAJAMO stroje za papirno in steklarsko industrijo po načrtih znanih inozemskih firm GRADIMO industrijske in druge objekte jeklenih konstrukcij SODELUJEMO z uglednimi projektantskimi organizacijami v Ljubljani, Zagrebu in Trbovljah. Vso srečo v letu 1967!

Trgovsko podjetje na debelo in drob

PRESKRBA - KRŠKO

ZELI CENJENIM ODJEMALCEM V NOvem LETU SE MNOGO USPEHOV IN SE JIM PRIPOROČAJ SE PRED NOVIM LETOM SI OGLEDJTE NAŠE ZALOGE!



Delovni kolektiv

INDUSTRIJE OBUTVE

NOVO MESTO

ZELI SREČNO, USPEHOV POLNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM, KAKOR TUDI VSEM DELOVNIM LJUDEM DOMAČE OBČINE.



ELEKTRO

LJUBLJANA - ENOTA
NOVO MESTO

se ob koncu starega leta poslavlja s pristrčnimi voščili, da bi imeli v novem letu vsi delovni ljudje še več uspehov in da bi našli ob tem tudi obilo osebnega zadovoljstva.



ISKRA

TOVARNA
KONDENZATORJEV
SEMIČ

ČESTITA ZA NOVO LETO 1967 PREBIVALCEM SEMIČA IN OKOLICE, PRAV TAKO DELOVNIM LJUDEM PO VSEJ BELI KRAJINI TER SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM.

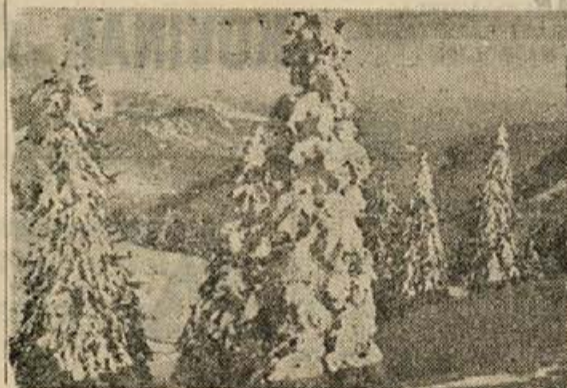


PRISRČNA
NOVOLETNA
VOŠČILA POSILJA
TUDI DELOVNI
KOLEKTIV

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

ZASEBNIM
IN DRUŽBENIM
POTROŠNIKOM
ELEKTRIČNE ENERGIJE
SE PRIPOROČAMO
IN JIM ŽELIMO
SREČNO NOVO
LETO 1967!

RUDNIKA
KANIZARICA



z vsemi družbeno-političnimi organizacijami

ISKRENO VOŠCI SVOJIM OBČANOM VSO SREČO V LETU 1967 Z ŽELJO, DA BI JIM BILI DOSEDANJI USPEHI KAZIPOT V PRIHODNOST.

ELEK-
TRARNA
BRESTANICA

DELOVNIM LJUDEM DOLENJSKE, POSEBNO PA PREBIVALCEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM NA PODROČJU NOVOMESKE OBČINE PRISRČNO ČESTITAMO OB VSTOPU V LETO 1967!

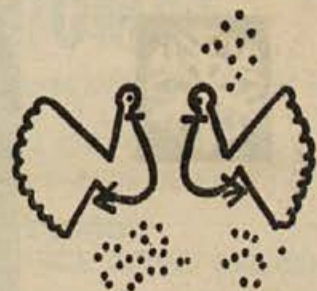
VODOVOD NOVO MESTO



POSLOVNIM PRIJATELJEM, ODJEMALCEM IN CENJENIM STRANKAM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO, HKRATI PA SE JIM TUDI VNAPREJ PRIPOROČAMO!

Trgovsko podjetje na debelo in drobno

DOLENJKA NOVO MESTO



V poslovalnicah
SPLOŠNEGA TRGOVSKEGA PODJETJA

POTROŠNIK ČRNOMELJ

ISKRA

Obrat keramičnih
kondenzatorjev

ŽUŽEMBERK

SPLOŠNO KLEPARSTVO KOSTANJEVICA

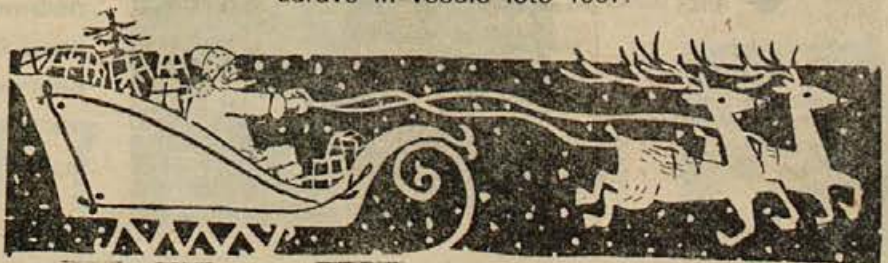
izdeluje ventilacije vseh vrst ter opravlja vsa druga kleparska dela!

Priporočamo se za naročila in voščimo srečno, zdravo in veselo leto 1967!



dobite vsakovrstno blago za dom, družino in gospodinjstvo. Vsem svojim strankam in občasnim strankam želimo srečno novo leto!

VOŠCI VSEM SUHOKRAJINCANOM IN DELOVNIM LJUDEM DOLENJSKE ZA NOVO LETO TER JIM ŽELI V PRIHODNJE SE VEČ USPEHOV!



DELOVNI KOLEKTIV

LESNOPREDELOVALNE INDUSTRIJE

LEPIS - SUHOR

želi v novem letu vso srečo ter še več uspehov!
Prisrčne novoletne pozdrave pošilja tudi vsem delovnim organizacijam na področju metliške občine!



SREČNO NOVO LETO



GOSTINSKO PODJETJE METLIKA

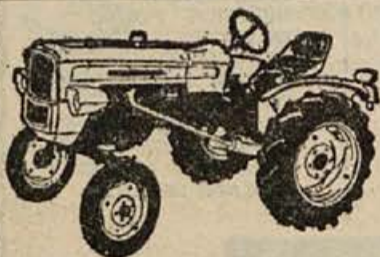
z obrati: HOTEL BELA KRAJINA,
gostišče VESELICA, gostišče VINOMER,
gostišče GRBEC in gostišče KRIZAN v Gradcu
želi cenjenim gostom prijetno silvestrovanje.
Vabljeni!

Vsem poslovnim prijateljem, investitorjem
in vsem delovnim ljudem v Beli krajini
vošči v novem letu vso srečo

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

Prisrčne pozdrave in novoletne želje pošilja vsem delovnim ljudem, posebno pa svojim strankam

OBRATNO KOMUNALNO PODJETJE ČRNOMELJ



PROIZVAJALNO
IN TRGOVSKO PODJETJE

AGROKOMBINAT - KRŠKO

pozdravlja ob začetku leta 1967 vse svoje poslovne prijatelje in stranke,
vse občane Spodnjega Posavja in kmetovalce
ter jim želi tudi v prihodnje kar največ sreče in osebnega zadovoljstva!



OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB —
Občinski komite ZMS — Občinski sindikalni svet
želijo vsem prebivalcem domače občine nadaljnjih uspehov v letu 1967
ter zdravja, sreče in zadovoljstva!

Vso srečo v letu 1967
voščijo tudi

KNJIGOVODSKI CENTER

ČRNOMELJ

VALJČNI MLIN

PARNA PEKARNA

BRIVSKO-
FRIZERSKO
PODJETJE



Prisrčen rudarski pozdrav
pošilja ob novem letu 1967

DELOVNI KOLEKTIV

RUDNIKA SENOVO

Ob tej priložnosti se
dosedanjim odjemalcem
zahvaljujemo in se jim
priporočamo tudi
v prihodnje!

Da bi bili vsi občani v prihodnjem letu zdravi in zadovoljni in da bi si delovni kolektivi v podjetjih in v negospodarskih dejavnostih prizadevali za še večje uspehe, iskreno želijo ob novem letu 1967

Občinska skupščina Črnomelj



OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI ODBOR ZZB
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
in OBCINSKI KOMITE ZMS

VSA V STROŽO
SPADAJOČA DELA
OPRAVI NAJHITREJE
IN NAJBOLJSE

SPLOSNO KOVINSKO PODJETJE

KOVINAR - ČRNOMELJ

Srečno novo leto!

SVOJIM STRANKAM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
SE PRIPOROČA
V LETU 1967

KLAVNICA IN MESNICA ČRNOMELJ

TER POŠILJA
ISKRENE NOVOLETNE
ČESTITKE VSEM
DELOVNIM LJUDEM



BETI

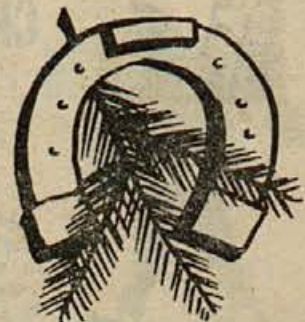
Belokranjska trikotazna industrija

METLIKA

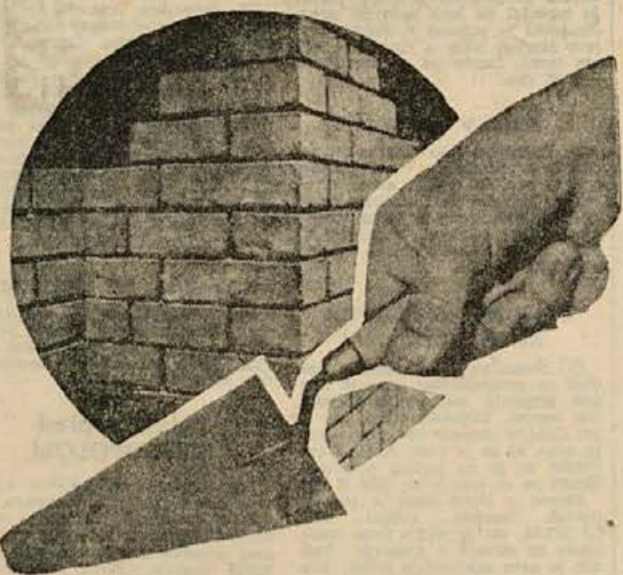
Srečno leto 1967 vsem delovnim ljudem
Bele krajine, Dolenjske in Spodnjega Posavja!

Srečno, uspešno in zadovoljno novo leto želimo tudi
vsem poslovnim prijateljem širom po naši domovini
in v zamejstvu!

SREČNO! SREČNO! SREČNO!



SGP „PIONIR“ NOVO MESTO



VAŠ DOM VAM ZGRADIMO HITRO, POCENI, SODOBNO IN PO VAŠI ŽELJI

S SVOJIMI GRADBISČI V LJUBLJANI, NOVEM MESTU IN BREZICAH TER Z NASLEDNJIMI OBRATI: MEHANOKOVINSKIM, AVTOPARKOM, ZAGO, MIZARSTVOM, CEMENTNINARSKIM, ZA POLAGANJE PODOV IN S PLESKARSKIM

- GRADIMO VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ PO VSEJ SLOVENIJI
- USTVARJAMO 70 MILIJONOV N-DIN REALIZACIJE NA LETO

SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM, SODELAVCEM IN ODJEMALCEM!

LABOD



NOVO MESTO – TOVARNA PERILA
VOŠČI USPEHOV POLNO LETO 1967!

DELOVNI KOLEKTIV

LEKARNE NOVO MESTO

želi srečo v prihodnjem letu ter ob tej priložnosti pozdravlja vse zdravstvene delavce na Dolenjskem!

TOBAČNA TOVARNA

Ljubljana - skladišče
NOVO MESTO

priporoča vsakovrstne tobačne izdelke ter želi vsem delovnim ljudem srečno novo leto!

ŠOLSKA RESTAVRACIJA BREG

posluje vsak dan neprekinjeno od 9. do 22. ure

NUDI domače posebnosti jedi, napitkov in pijač ter mednarodne kuhinje — SPREJEMA individualna in skupinska naročila ter rezervacije za vse vrste obrokov.

Ob poslovnih obiskih, družinskih praznikih, porokah in drugih priložnostih nas obiščite in potrudite se bomo, da boste zadovoljni!

ZELIMO SREČNO NOVO LETO!

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom s področja Dolenjske želi srečno novo leto

PODJETJE ZA STANOVANJSKO
GOSPODARSTVO IN UREJANJE
NASELIJ – NOVO MESTO

OBRATNO GRADBENO
PODJETJE

REMONT
NOVO MESTO

se je preselilo iz Straže
v NOVO MESTO
na Ragovska cesta 11.
Telefon 21-676

Priporočamo se za
naročila in voščimo
vso srečo
v prihodnjem letu!



Vsem Dolenjcem,
posebno pa kmetovalcem
na svojem območju
želi mnogo delovnih
uspehov, ob tem pa obilo
osebnega zadovoljstva



NE DOMA!

Lahko ga vam zgrizejo miši, uniči ogenj ali voda, ukrade tat – ali pa ga morda celo strga vaš nadobudni sinko!

DENAR nalagajte v hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE
IN HRANILNICE NOVO MESTO,

ki ima podružnico v KRŠKEM in
ekspozituro v TREBNJEM ter
v METLIKI

Ugodne obresti – posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

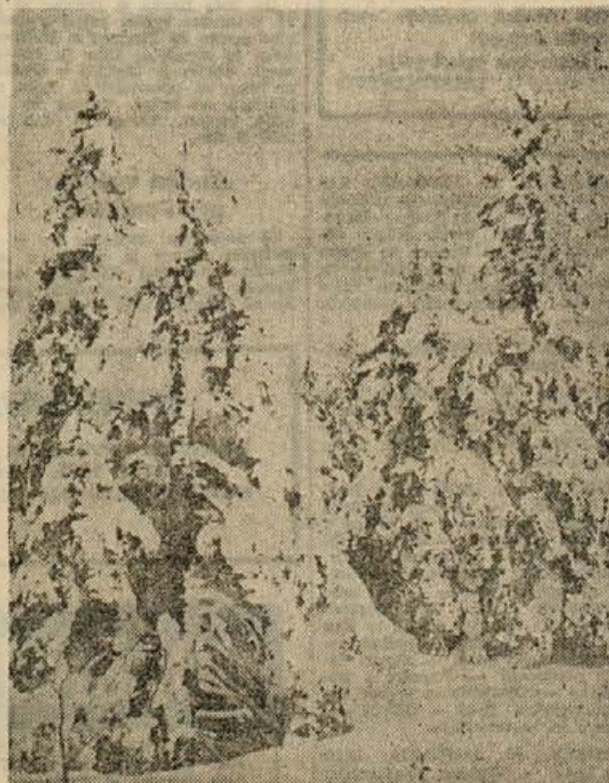
Vsem komitentom in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto!

ŽIVILSKI
KOMBINAT

ŽITO

LJUBLJANA
DOLENJSKO
PODROČJE
NOVO MESTO

se toplo priporoča
v letu 1967
ter želi vse najlepše!



Kmetijska zadruga

NOVO
MESTO



SREČNO NOVO LETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLENDAR

Petek, 30. decembra — Branimir Sobota, 31. decembra — Silvester
Nedelja, 1. januarja — Novo leto
Ponedeljek, 2. januar — Makarji
Torek, 3. januarja — Genevefa
Sreda, 4. januarja — Angela
Četrtek, 5. januarja — Simeon
Petek, 6. januarja — Mojmir
Sobota, 7. januarja — Zdravko

ČESTITKE

Marjani Brudarjevi in Dragu Božiču iz Novega mesta želijo veliko lepega in srečnega na novi življenjski poti vsi domači.

Ljubemu možu Jožetu Frianu, ki služi vojaški rok v Vipavi, želijo v novem letu 1967 vse lepo žena Danica, sinček Igorček in mama.

Srečo, zdravje in zadovoljstvo v novem letu 1967 želi vsemu svojemu članstvu Društvo upokojencev v Ribnici.

Turistični dom na Grmadi nad Ortnikom želi vsem svojim zvestim obiskovalcem srečno, zdravo in uspešno novo leto 1967!

Naročnikom in bralcem Dolenjskega lista iz vse Ribniške doline, posebno pa iz Ortnika, Velikih Poljan, Podpoljan in iz slemenjskih vasi, želim srečno in zdravo polno novo leto 1967 in vam slobodno hišo med naše naročnike. Vladimir Prezel iz Ortnoka.

ZAHVALA

Zdravnikom, medicinskemu in stremnemu osebju kirurškega in internega oddelka splošne bolnice Novo mesto in vsem, ki so mi nudili zdravniško ali kakršnokoli drugo pomoč v času mojega zdravljenja v bolnici, se iskreno zahvaljujem.

Hvaležna pacientka Karla Zbačnik, Novo mesto

Vsem, ki ste bili z mojo sestro HILDE, roj. PIKL dobri in jo spremlili na poslednji poti, najlepša hvala!
Lori Brezovar z družino in drugo sorodstvo
Novo mesto, Skofja Loka, 20. decembra 1966.

Vzgojinarstveni zavod Novo mesto se zahvaljuje delovnemu kolektivu občinskega sodišča Novo mesto za 10.000 Sdin, darovanih namesto venca na grob pokojnega Tomaža Trunklja.

maloglasni

UGODNO PRODAJAMO novo komfortno enodružniško stanovanjsko hišo s centralnim ogrevanjem in vrtom. Franc Bernardič, Libna 15, Krško.

PRODAJAMO ALI ZAMENJAM za poslasto novo, ne popolnoma dograjeno hišo v Gotni vasi. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (1461/66).

PRODAJAMO DVA PRASICA od 140 do 170 kg. Naslov v upravi lista (1450/66).

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 30. DECEMBRA: 8.05 Opera matineja. 9.25 Četrte ure z ansambлом Atija Sossa. 10.15 Solistične skladbe Sergeja Prokofjeva. 10.35 Naš podlistek — S. Lagerlöf: Novoletna zgodba. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Čestitke kolektivov za novo leto 1967. 14.00 Popotovanje s domačimi napeti po Sloveniji. 16.00 Sport za praznik. 17.30 Radijska igra — Dieter Waldmann: Dubrovski. 18.30 Virtuozne budurnosti. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Potujoča glasbena skrinja v novem letu. 21.00 »Pripoved ures«.

PONEDELJEK, 2. JANUARJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Anne Faber: Ribič Abdulah. 9.05 Revija zabavne glasbe. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.30 Tone Krašovec: Dejstva govore. 12.05 Čestitke delovnih kolektivov za novo leto 1967. 13.30 Milenko Sober: Navade in običaji včeraj in danes. 14.00 Pojte in plešite z nami! 16.30 Minute za Mozarta. 17.15 »Melodije srca«. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Zabavne melodije na koncertnem odru. 21.30 Poi ure z veliki zabavnimi orkestri.

TOREK, 3. JANUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 »Povabilo na ples«... 9.00 Odaja za otroke — Thorbjörn Egner: Razbojniki iz Cardemomma. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.30 Matija Maležič: Iz lovskega opornika. 12.05 »Zolma«. 13.30 Sportna oddaja — »Listi iz sport-

PRODAJAMO CIRKULAR — rezkalni stroj (frezar), smrekove plohe, deske, ultrapas in trofazni števec v marcu. Gotna vas 7, Novo mesto.

PRODAJAMO MOTORNO KOLO »Tomos-Galeb«. Alojz Močnik, Jerobova, n. blok, Novo mesto.

POCENI PRODAJAMO vespoo GS. Naslov v upravi lista (1454/66).

UGODNO PRODAJAMO malo rabljen pralni stroj — uporabljiv tudi brez vodovoda. Naslov v upravi lista (1451/66).

UGODNO PRODAJAMO avto DKW v vzornem stanju, cena 700.000 Sdin. narjav. Cenjene ponudbe na naslov. Stane Svačger, Zg. Obred 119, p. Artiče pri Brežicah.

PRODAJAMO KANARČKE, samce in samice, odlične pevce. Mimica Zore, Novo mesto, Šolska ul. St. 7.

PRODAJAMO TRAKTOR »Foron Major«, generalno pregledan, 58 kilometrov, s prekolicco (enoosno), dvobradni plug in žago. Naslov v upravi lista (1448/66).

ODDAJAMO OPREMLJEN KABINET za študenta v Ljubljani s centralnim ogrevanjem, v zamenjavo za sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1458/66).

ČE ŽELITE odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din. UPRAVA LISTA

SLUŽBO DOBI zdravo, počeno kmečko dekle (lahko zadržana) pri dvočlanski družini. Nastop službe čimprej. Jelka Godoc, Ljubljana, Ul. prvoborcev 27, Bežigrad.

ODDAJAMO SOBO starejši ženski za dopolnilsko varstvo onega otroka ali isčem žensko za varstvo na domu. Košir, Prisojna pot 8, Novo mesto.

DEKLE, lahko starejše, za pomoč v gospodinjstvu sprejme dobra družina. Poljanec, Vincarje 27, Skofja Loka.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

KUPIM STAVBENO PARCELO v Novem mestu. Zazeleno na Drski ali v bližnji okolici. Naslov v upravi lista (1462/66).

PRODAJAMO VSE REZERVNE DELE za fiat 600, od stroja naprej. Dobite pri Avtomobilski, Vrbočaj, Crnomelj.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI vseh znamk

IZREDEN POPUST!

MONTAZA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

BRACKO, NOVO MESTO Ragovska 7: št. telefona 068-21-659

vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT S. FRANCESCO 41, TRST

PRODAJAMO STANOVANJSKO HIŠO — 2 sobi, kuhinja in klet — primerno za upokojenca, za 10.000 Ndin. Goriška vas 3 pri Skočjanu.

V NAJEM VZAJEM pekarno z vsemi pripadajočimi prostori. Po možnosti na bolj prometnem kraju. Janez Strašek, Bezovje 15, Sentjur pri Celju.

PRODAJAMO ROKNO MOTORNO KOSILNICO v dobrem stanju. Vprašajte na Krajevnem uradu Tržišče.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJLNJK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158

KINO

Crnomelj: 30. decembra in 2. januarja ameriški film »Od tod do večnosti«.

Kočevje: 30. decembra do 1. januarja ameriški barvni film »O sedelj veter«. 1. do 2. januarja francoski barvni film »Vikend v Dunkerque«. 3. in 4. januarja ameriški film »Na divji zahod«. 5. januarja italijanski barvni film »Družinska kronika«. 6. do 8. januarja ameriški film »Ljubzenska kletka«.

Kostanjevica: 1. 1. ameriški barvni film »Vohun na povelje«.

Metlika: 31. decembra in 1. januarja ameriški barvni film »Sedem gričev«. 2. in 3. januarja italijansko-jugoslovanski barvni film »V senci orlova«. 4. in 5. januarja jugoslovanski film »Preverjeno, min ni?« in ameriški film »Vprašaj katerokoli«.

Novo mesto — Krka: 1. in 2. januarja ameriški barvni film »Veličastni norci v letičih strojih«. 3. januarja jugoslovanski nemški film »Sto peklenjskih dniv«. 4. in 5. januarja japonski film »Onibaba«. 6. do 9. januarja angleški barvni film »Eskadrilja 633«.

Ribnica: 1. do 3. januarja ameriški barvni film »Trije naredniki«. 4. in 5. januarja italijansko-jugoslovanski barvni film »Sulejman Veličastni«. 7. in 8. januarja francoski film »Bridokoli Ljubljani«.

Stara cerkev: 31. decembra — nemški film »Sest noči groze«.

Sodražica: 31. decembra in 1. januarja italijanski film »Teško je živeti«.

7. in 8. januarja ameriški barvni film »Dogodivščine Huckleberryja Finna«.

Sentjernej: 31. decembra in 1. januarja ameriški barvni film »Severno proti Aljaski«. 7. in 8. januarja ameriški barvni film »Črni orol«.

Trebnje: 31. decembra in 1. januarja angleški barvni pustolovski film »Pod okriljem noči«. 7. in 8. januarja nemški barvni film »Med jastrebci« — Winnetoua.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Mihaela Kozoglav iz Sentjošta — Silva, Majda Kundič iz Bršlina — Aleša, Ivanka Simec iz Gribelj — Jožeta, Marija Vide iz Stranske vasi — Roberta, Martina Mikec z Malega Slatnika — Bernardo,

dega kalendarja. 14.30 Zima v narodnih pesmih in domačih vzhaj. 17.15 Lepe melodije. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Večer z orkestrom in zborom Ray Conniff. 20.20 Radijska igra — Karel Cop: Ure.

SREDA, 4. JANUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Violinist Tomaž Lorenz solo in v ansamblu. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.15 »Zvedel sem nekaj novega«... 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dolfe Cizej: Kako usmeriti govedorejo v hribovitih krajih. 12.40 »Noč na Klekus«. 13.30 Priporočajo vam. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Poje zbor »Slava Klavora« iz Maribora. 17.05 »Mladina sobi in vama«. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

ČETRTEK, 5. JANUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Narodne. 10.15 Jugoslovanski operni pevci pojo znane arije. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši ansambli domačih napevov. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Janez Erlež: Garje pri praščih. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Zabavni intermezzo. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 30. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — Zabavna glasbena oddaja z letničnimi intervjuji in humorističnim prispevkovim sodelavca Toneta.

Kristina Sarc iz Radovičev — Renato, Fani Bekan iz Skočjana — Andrejko, Anica Lukše iz Velikih Brusnic — Igorja, Ana Pungartnik iz Starega trga — Darjo, Marija Kužnik z Dobrave — Miho, Marjeta Jožef z Vinjega vrha — Jožeta, Marija Hudorovac iz Drenovca — Jožico, Albina Volčjak iz Dolnjega Suhadola — Zdenko, Ana Milek iz Bršlina — Jasno, Jožeta Senica iz Dolnjih Sušic — Franca, Zofija Fifolt iz Drenja — Darko, Anka Polžek iz Velikega Sela — Andrejko, Marija Smuk iz Raperče vasi — Romana, Tončka Povšič iz Sela — Antona, Marija Markelc z Daljnega vrha — Mojco, Alojzija Petan iz Petan — Franca, Milka Kovčič iz Ostroga — deklico, Marija Flajnik iz Nove Lipe — deklico, Danica Babič iz Makovca — dečka, Anica Grahek iz Crnomolja — deklico, Kristina Rus iz Krmačine — deklico, Anica Jaklič z Dvora — dečka, Fani Debeve z Vrha pri Skočjanu — deklico in Emilija Koren iz Makovca — deklico.

OBVESTILA

Gostilna Brunske, Hrast pri Metliki, vabi na silvestrovanje. Za pijačo in jedajo z belokranjskimi specialitetami preskrbljeno. Za vedro razpoloženje bodo skrbeli tamburšaji. Rezervacije zaželeno. Vabljeni!

OPRAVIČILO

Opravičujem se Ivani Zajc iz Zeljn 26 za izjave in trditve v pismu, ki sem ga napisala 12. decembra 1966 in poslala po pošti na njen naslov. Fanika Rak, Kočevje, Trg Svobode št. 1.

Obvestilo sodelavcem in dopisnikom

Honorar za v decembru poslane prispevke smo obravnavali z 22. decembrom 1966, medtem ko bomo honorar za danes objavljene članke in fotografije poslali skupaj z obračunom za januar 1967.

Za današnje številko smo dobili toliko različnih prispevkov, da jih kljub najboljši volji ne bomo mogli vseh objaviti — na vrsto pridejo v prihodnji številki, ki bo izjemoma izšla v soboto, 7. januarja 1967.

Vsem dopisnikom, sodelavcem in drugim prijateljem našega pokrajinskega tednika: pristrana hvala za dosedanje sodelovanje! Ohranite domačemu listu vso naklonjenost tudi vnaprej da se bo z vašo pomočjo še razvijal v potrebno in dobro javno tribuno občanov vseh naših krajev!

Lepo vas pozdravljajo UREDNIŠTVO

NEDELJA, 1. JANUARJA: 9.00 — Novoletni pozdrav ob priložnosti prve oddaje v letu 1967 — Novoletni postanki predsednikov občinskih skupščin Brežice in Krško — Voščila delovnih kolektivov za uspešno in srečno novo leto, vmes čestitke jugoslovanskih radijskih postaj.

TOREK, 3. JANUARJA: — Oddaja odpade.

PETEK, 6. JANUARJA: 18.00 do 19.30 — Obvestila — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami — Humoristična priloga: Tovariš, to ne zaveda tebe!

NEDELJA, 8. JANUARJA: 10.25 — Poročila — S seje občinske skupščine Brežice — Ta teden v Delavski enotnosti — Maks Toplišek: Goetinstvo in turizem — Dr. Anton Glušič: Spremembe na dojkah in boleini dojke — Za naše kmetovalce: Inž. Olga Kopinč: Skropljenje sadnega drevja — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapis — Pozor: nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 10. JANUARJA: 18.00 do 19.30 — Vzgojno predavanje: Custvene močnje in otrokovi duševnosti — Novo plošče Jugotona — Novo v knjižnici — Obvestila in pregled kinematografov — Glasbena torkova oddaja.

POPRAVEK CENIKA

Uredništvo radia Brežice obvešča poslušalce, da velja od 1. januarja 1967 cenik za voščila, ki jih objavljamo v oddaji »Občani čestitajo in pozdravljajo«: skupinsko voščilo: 10 Ndin, solo želja z eno melodijo 20 Ndin, vsaka nadaljnja plošča 15 Ndin.

Mimo pešcev v nasprotni avto

25. decembra okoli 17.30 se je peljal Novomešan Miran Smeč z osebnim avtom proti Stradi. Na Brodu je prehitel skupino pešcev in zapeljal na levo polovico ceste. Nasproti je prišel z osebnim avtom Marjan Šitar s Potoka. Voznik sta trčila, škoda pa so ocenili na 800 N din.

Z ledu v prekucljaj

25. decembra dopoldne je s pole. denele avtomobilske ceste pri Dr. novem zaneslo osebni avto, ki ga je iz Zagreba v Ljubljano vozil Branko Dečič. Avto se je na bankini dvakrat prekucljal. Voznik je bil lažje ranjen, škoda pa so ocenili na 15.000 N din.

Poledica in smrtni strah voznikov

25. decembra se je zaradi poledice na avtomobilski cesti in drugod pripetilo več hujših prometnih nesreč. Dopoldne tega dne je pri Grmajni zaneslo čez cesto osebni avto, ki ga je vozil Justin Obrš. Vozilo se je na nasipu prevrnilo, škoda pa so ocenili na 5000 N din.

Skoraj v istem času je pri Poljkah zaneslo osebni avto LJ 372-93, da je podri troje smernikov in zdrsnil v grmovje. Voznik je avto zaklenil in odšel, škoda pa so ocenili na 800 N din.

Četrte ure kasneje je nesreča doletela avtomobilista Slavka Blažiča iz Grosupljeva, ki se je peljal proti Zagrebu. Pri Družinski vasi je avto zaneslo na nasip, nakar se je prevrnil v potok. Voznikovo 12-letno hčer so odpeljali v bolnišnico. Škoda so ocenili na 12.000 N din.

Okoli 10.40 je na poledolnih avtomobilski cesti v Krakovskem gozdu zaneslo osebni avto, ki ga je vozil Ljubljčan Franc Jerušič. Vanj se je zaletel avtomobilist osiškega tranzitnega podjetja, ki je zaviral. Osiječan se je odpeljal, se preden je prišla komisija. Škoda na Jerušičevem vozilu pa so ocenili na 200 N din.

Malo za tem se je v Krakovski gozdu pripeljal z osebnim avtom Vlado Posavec iz Ajdovščine. Med srečanjem z nekim vozilom je zasrečeval, pa ga je zaneslo v občestni kamen. Voznik se je hudo ranil in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škoda so ocenili na 8000 N din.

Treščil v novoletno jelko

Franc Kužnik se je 23. decembra peljal z nemškim avtom iz Mirne peči v Novo mesto. Ko je v Bršlini prečkal železnico, se je zaletel v novoletno jelko, ki so jo tam postavili. Škoda so ocenili na 250 N din.

Z ledene ceste na breg Krke

24. decembra zvečer se je Alojz Stine z LABODOVIM dostavnim avtom peljal po Partizanski cesti v Novem mestu proti kandijski bolnišnici. Pred mostom čez Teško vodo je vozilo zdrsnilo v sadovnjak na bregu Krke in se prevrnilo. Voznik si je ranil glavo. Škoda so ocenili na 500 N din.

Čudna vožnja pri Ponikvah

24. decembra dopoldne se je s osebnim avtom iz Ljubljane do Ponikov pripeljal Kranjčan Jože Kupele. Na mostu je vozilo zaneslo na bankino, kjer je podrla tro-

PRIHODNJA ŠTEVILKA

bo zaradi novoletnih praznikov izšla v soboto, 7. januarja 1967. Skrčen obseg bo potreben zaradi novoletnega oddiha v tiskarni.

UREDNIŠTVO LISTA

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gosnik (glavni in odgovorni urednik), Rina Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Jože Princ, Jožica Teppy in Ivan Zoran Tehnični urednik: Marjan Moškun

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačila vse vnaprej — Za izmenstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 821-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA INI UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »Delos« v Ljubljani.

Verizna pri Skopichah

23. decembra dopoldne je osebnemu avtu mežiškega rudnika, ki ga je vozil Mirko Lampret, pri Skopichah pripeljal naproti po levi strani ceste osebni avto, ki ga je vozil Stjernečan Jože Kotar. Vozili sta se zaleteli. Nekaj trenutkov zatem se je mimo pripeljal z osebnim avtom ljubljanskega podjetja za PTT promet Branko Modrijan, zavil na levo, zdrsnil s ceste in se na njivi prevrnil na streho. Jože Kotar je bil hudo ranjen, Franc Konda pa lažje. Škoda so ocenili na 19.000 N din.

Prekucljaj na Gorjancih

Pri oestarski koči na Gorjancih se je 22. decembra ponoči prevrnil tovornjak, ki ga je vozil Celjan Alojz Klemenčič. Škoda je bilo za 6000 N din.

Poledica pred METROPOLOM

Pred hotelom METROPOL v Novem mestu se je 22. decembra popoldne tovornjak, ki ga je vozil Stanko Jordan iz Kostanjevice, zaradi poledice zaletel v osebni avto Maha Gošiče. Škoda so ocenili na 1800 N din.

Voz stisnil deklico

22. decembra je Jože Bukovec s kravanim peljal v Varto vas NOVLESOVE odpadke. Na steni pokoleneli osebni avto, ki ga je vozil Stanko Jordan iz Kostanjevice, zaradi poledice zaletel v osebni avto Maha Gošiče. Škoda so ocenili na 1800 N din.

Zaslepljeni mopedist podrl žensko

Med Slovensko vasio in Mirno je 22. decembra zjutraj mopedist Franc Rugeč z Vrha pri Senturpitu podrl Alojzija Zupari iz Trstenika in tudi sam padel. Zuparova si je zlomila roko, mopedist pa se je iz odrgnil. Rugeč je gav splel avto, ki med srečanjem ni zasenčil ljudi.

Trčenje na Glavnem trgu

23. decembra zjutraj je Ivan Žičkar hotel pri samopostrežni trgovini v Sevnici zapeljati tovornjak na levo, kar je nakazal s smernikom. Tedaj je za njim pripeljal osebni avto Franjo Bošnjak iz Celja, ki je v tem trenutku prehitel tovornjak, in se zaletel vanj. Na vozilih je za okrog 4.300 Ndin škoda.

Zaneslo ga je v tovornjak

22. decembra dopoldne je voznik tovornega avtomobila-cisterne Jože Lasič iz Trnja peljal po Prešernovi cesti, po Česti prvih borovci pa je pripeljal voznik osebnega avtomobila Anton Basel iz Novega mesta in zavril v desno na Prešernovo ulico. Ko je zagledal tovornjak, je hitro zavril, zato ga je zaneslo na levo, da je trčil v prednji del tovornega avtomobila. Voznik osebnega avtomobila je pri trčenju dobil le prasko, materialna škoda pa je za okrog 2000 Ndinarjev.

Ni se prepračil, če je cesta prosta

Voznik osebnega avtomobila Franc Radanovič iz Zakota se je 22. decembra popoldne peljal iz Brežic proti Globokemu. V vasi Mali vrh mu je nenadoma s dvorišča pripeljal voznik osebnega avtomobila Leopold Snoj, iz Brežic, ki se ni prepračil, če je cesta prosta, in se zaletel v osebni avtomobil. Pri tem je nastalo za okrog 900 Ndin škoda.